

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR
Învățământ Superior**

**Ciclul I, studii superioare de licență
Ciclul II, studii superioare de masterat
Doctorat**

**Domeniul general de studiu
36 Științe economice**

**Domeniul de formare profesională
812 Turism**

Chișinău 2013

Coordonator principal: Loretta Handrabura, dr., conf. univ.,
viceministră a educației
Direcția Învățământ Superior și Dezvoltare a Științei,
Ministerul Educației.

Instituția coordonatoare: Academia de Studii Economice din Moldova.

Coordonator: Cotelnic Ala, doctor habilitat, conferențiar universitar,
prorector.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Cadrul Național al Calificărilor : Învățământul superior : ciclul I, studii
superioare de Licență ; ciclul II, studii superioare de Masterat ; Doctorat:
Domeniul general de studiu 36. Științe economice : Domeniul de formare
profesională 812 Turism / Min. Educației al Rep. Moldova. - Ch. : S. n.,
2013 (Tipogr. "Bons Offices"). - 288 p.

Cuprins

1. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 361 <i>Contabilitate</i>	4
2. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 362 <i>Marketing și logistică</i>	29
3. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 363 <i>Business și administrare</i>	67
4. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 364 <i>Finanțe</i>	92
5. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 365 <i>Economie mondială și relații</i>	126
6. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 366 <i>Economie generală</i>	154
7. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 367 <i>Statistică și previziune economică</i>	185
8. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 368 <i>Cibernetică și informatică</i>	209
9. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 369 <i>Merceologie și comerț</i>	238
11. Cadrul Național al Calificărilor pentru domeniul de formare profesională 812 <i>Turism</i>	266

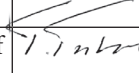
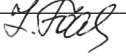
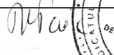
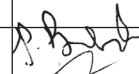
**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR**

Învățământ Superior

Domeniul de formare profesională

361 Contabilitate

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

N/o	Instituția/organizația / structura	Persoana	Funcția/ titlu / grad științific / didactic	Semnătura	Data
I. Instituția de învățământ care asigură pregătirea în domeniu / membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat a Moldovei	Cristina Dolghi	Conf. univ., dr. șef catedră "Contabilitate și informatică economică"		06.12.10 03.12.10
2.	Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Veronica Bulgaru	Dr., șef catedră "Evidența contabilă"		
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Natalia Burlacu	Prof.univ., dr.hab., decan fac. "Științe economice"		06.11.10
4.	Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova	Tudor Tuhari	Prof. univ., dr. hab., șef catedră "Contabilitate și audit"		03.12.10
II. Parteneri sociali					
1.	Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Moldova	Marina Șelaru	Director executiv		06/12/2010
2.	Direcția Reglementarea contabilității și auditului în sectorul corporativ a Ministerului Finanțelor	Lidia Foalea	Șef adjunct		06.12.10
3.	Sindicatul educației și științei din Republica Moldova	Mihai Paic	Membru al Biroului Executiv	 	
4.	Agenți economici:				
4.1.	Compania de audit „Moldaudenting”	Pavel Bodarev	Director general, dr.în econ.		9.11.10
4.2.	Firma „Șato Vartely”	Grigori Marin	Director financiar		09.12.2010 08.12.2010
4.3.	Firma „Contabil Service”	Pavel Tostogan	Director, dr.în econ.		

Coordonator elaborare: Țurcanu Viorel, dr. hab., prof.univ.,
decan Facultatea „Contabilitate”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Economia de piață impune ritmuri rapide de dezvoltare a societății bazate pe tehnologiile moderne care constituie nucleul postindustrial. Printre acestea un loc important în acest proces îl ocupă pregătirea specialiștilor profesioniști în domeniul contabilității. Formarea profesională reprezintă capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe, deprinderi necesare contabilului în situații și medii de muncă diverse. Studiarea eficientă a disciplinelor prevăzute pentru formarea specialistului în domeniul menționat va permite atingerea acestui scop. Cunoștințele specialistului actualmente trebuie să corespundă standardelor de formare profesională, care includ competențe explicit formulate, definite pe care persoana respectivă este chemată să le etaleze.

Domeniul de formare profesională 361 *Contabilitate* are drept scop formarea unui personalități integre și dezvoltarea competențelor profesionale, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă ale pieței forței de muncă locale și internaționale prin:

- 1) cunoașterea bazelor teoretice ale contabilității, fiscalității, auditului, analizei activității economico-financiare;
- 2) familiarizarea cu principiile generale de funcționare a proceselor economice în entități;
- 3) cunoașterea particularităților de organizare a contabilității la entități cu diferite forme de proprietate, bazele reglementării legislative a activității acestora;
- 4) cunoașterea organizării contabilității consumurilor, modului de includere a acestora în costul de producție, metodelor de calculare a costului de producție;
- 5) folosirea deprinderilor specifice de sistematizare și de generalizare a informației economice;
- 6) efectuarea analizei economico-financiare pentru luarea deciziilor manageriale și economice în baza acesteia.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul 361 *Contabilitate* are drept scopul pregătirea specialiștilor competenți, capabili să realizeze activități contabile, control de gestiune, de audit și de analiză a activității economico-financiare.

La nivel de întreprindere, specialistul în domeniul respectiv trebuie să asigure contabilitatea operațiunilor ce țin de aprovizionarea cu resurse, producere, vânzare, prestarea serviciilor, salarizarea personalului, elaborarea și prezentarea rapoartelor financiare.

Absolvenții domeniului de formare profesională 361 *Contabilitate* pot activa în cadrul entităților de stat sau private în domeniul financiar-contabil, în calitate de contabil, contabil-șef adjunct, șef de secție sau departament.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care să se bazeze pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat mediului de afaceri și relevant intereselor persoanei, în vederea realizării obiectivelor proiectate: însușirea cunoștințelor, formarea deprinderilor și competențelor personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică și cultivarea unor abilități ce pornesc de la realitățile activităților din domeniul contabilității;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția „învață acționând” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani învățământ la zi, 4 ani pentru învățământul cu frecvență redusă.	2 ani învățământ la zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățământ la distanță, exprimată în credite de studii transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățământ de zi.	3 ani învățământ la zi, 4 ani pentru învățământul cu frecvență redusă.
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nedeterminat
Forma de organizare	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă (învățământ la distanță)	Învățământ la zi.	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, diploma de colegiu, diplomă de studii superioare.	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomei de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate până în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art. 27 al Legii învățământului nr. 547 - XIII din 21 iulie 1995, au dreptul să participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută până în anul 2008.

Precondiții	Finalizarea învățământului liceal.	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studii realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la un alt domeniu decât cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: – practica de specialitate; – practica de licență.	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiul practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică certificată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/catedrele de profil.	Nu se realizează.
Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. Evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. Evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseurile, proiectul de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.);	Similar cu ciclul anterior, dar cu folosirea în mod special a <i>evaluării participative</i> , ce are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: – autocorectarea sau corectarea reciprocă – aprecierea reciprocă – aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (două dintre ele fiind la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat cu atestare la finele fiecărui an.

Reguli de examinare și evaluare	3. Evaluarea <i>sumativă</i> (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.). Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.		
Modalități de evaluare finală	Susținerea a două examene de licență (la proba fundamentală <i>Teoria economică</i> și la specialitate - <i>Contabilitate</i>) și a tezei de licență.	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctor.
Certificare	Diplomă de licență.	Diplomă de master.	Diploma de doctor.
Titlul acordat	Licențiat în științe economice.	Master în științe economice.	Doctor în economie la specialitatea 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică.
Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat; – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii; – Participarea la concursul de admitere la doctorat, Angajarea în instituții de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Realizarea post-doctoratului; – Oportunități educaționale și de cercetare (LLL).
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției.	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției.	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată.

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Titluri acordate / componente specifice	
Ciclul	2
Licență	Licențiat în științe economice. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor oferă cunoștințe la specialitatea <i>Contabilitate: Teorie economică</i> (Microeconomia: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție; profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: (piața forței de muncă; stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste; piața monetară, cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor; elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word; Excel; Acces), Marketing (mediul de marketing al întreprinderii; Piața în viziunea de marketing; Cercetări de marketing; Politici de marketing), Managementul (Evoluția și școlile managementului, Funcțiile managementului – procesul decizional, comunicarea, conflictele) Finanțele (rolul finanțelor; structurile financiare; administrarea financiară; sursele de finanțare), Contabilitatea financiară (politici contabile; evidența activelor pe termen lung; evidența activelor curente; evidența pasivelor; cheltuielilor și veniturilor), Contabilitate managerială (evidența consumurilor; calculația costurilor; pragul rentabilității; luarea deciziilor), Audit financiar (planificarea auditului; exercitarea auditului pe cicluri; concluzia de audit). Master în științe economice. Competențele obținute la ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursuri speciale, cu orientare pe verticală, în cadrul căreia masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și la cursurile cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențe sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat în două direcții, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențelor instrumentale și profesionale pentru masteratul de profesionalizare. Ciclul II conține diverse programe de studii cu diferite tipuri de specializare, în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, în dependență de specializări. În primul an de studii, se oferă pentru toate specializările un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.
Masterat	

	În anul I, masteranzii își vor dezvolta competențe fundamentale în următoarele domenii: • Teoria contabilității • Metodologia cercetărilor economice; • Managementul resurselor umane; • Diagnosticul financiar etc. În anul 2, masteranzii își vor dezvolta competențe fundamentale, ținând cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: A. Masterat profesional • Contabilitate și audit; • Contabilitatea în comerț; • Audit financiar etc. B. Masterat de cercetare • Metode cantitative de cercetare economică; • Metode calitative de cercetare economică etc.
Doctorat	Doctor în economie, specialitatea 522.02. Contabilitate; audit; analiza economică. Doctoratul presupune două componente de organizare didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (limba străină, metodologia cercetării, informatica, specialitatea). În faza științifică, cerința de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul *Contabilitate*

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: A. Contabilitate	• Economie • Comerț • Instituții financiar-bancare	– casier-bancă – casier expert – contabil – contabil (calificare medie) – contabil-asistent – contabil-revizor – controlor (la bancă) – controlor-revizor administrație publică – economist – revizor – revizor - inspector fiscal
Ciclul II, studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional B. Masterat de cercetare	• Economie • Comerț • Instituții financiar-bancare • Învățământ • Instituții de cercetători științifice	– contabil șef – contabil-revizor – director financiar – contabil-șef adjunct – cercetător-stagiar (în economie) – asistent universitar – consultant probleme economice – contabil-expert – inspector revizor – director economic – profesor în sistemul de învățământ special
Doctorat		
Specialitatea 522.02 Contabilitate; audit; analiză economică	• Economie • Comerț • Învățământ • Cercetare	– lector universitar – lector superior universitar – cercetător în științe economice – colaborator științific (în economie) – cadru didactic în învățământul preuniversitar

2.3. Rolul domeniului *Contabilitate* în alte programe de formare

Învățământul superior are misiunea de a forma personalități, specialiști competi-tivi pe piața forței de muncă.

Agenții economici solicită specialiști competenți și capabili să contribuie la solu-ționarea problemelor din activitatea unității economice, fapt ce poate fi realizat prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor specifice domeniului contabilității. Din aceste considerente, la specialitatea *Contabilitate*, discipline precum bazele con- tabilității, Contabilitatea financiară, Contabilitate managerială, diagnosticul financiar ș.a. au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor în domeniul econo- miei, cum ar fi: Business și Administrare, Finanțe, Fiscalitate ș.a. Aceste cursuri con- tribuie la formarea unor competențe de tip instrumental, interpersonal sistematic.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe–cheie generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Competența de a aplica cunoștințele în practică	9	9	5
Spirit de inițiativă în domeniul de activitate	2	4	6
Gîndire critică și strategică	3	5	8
Capacitatea de muncă în cadrul echipei	4	6	3
Capacitatea de învățare	1	1	1
Creativitatea	5	3	2
Competența de comunicare cu utilizarea unei limbi străine	6	2	4
Capacitatea de cunoaștere și aplicare a tehnologiilor informaționale	8	7	9
Abilități de comunicare în scris și orală	7	8	7

3.1.1. Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea *Contabilitate*

Ratingul în funcție de importanță	Competențele specifice la diferite niveluri	Descrierea competențelor <i>La finalizare studenta/studentul trebuie:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1.	cunoaștere	1. Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii:	A,C
		1.1. Contabilitate – organizarea contabilității în entitatea economică.	A,C
		1.2. Audit intern – desfășurarea în echipă și a activității de audit intern.	A,C
		1.3. Finanțe – contabilitatea resurselor financiare.	A,C
		1.4. Sisteme informaționale – dezvoltarea, contabilității în baza utilizării sistemelor informaționale modern.	A,C
		1.5. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în domeniul afacerilor și contabilității.	A,C
		1.6. Politici de contabilitate – elaborarea politicilor de contabilitate în scopul obținerii unor rezultate mai performante.	A,C
		1.7. Inovații în contabilitate – aplicarea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară în unitățile economice.	A,C

2.	activității proprii	2. Să stabilească prioritățile zilnice în corelație cu indicațiile primite din surse autorizate 3. Să planifice etapele activităților în succesiune logică în funcție de complexitatea lucrărilor de executat 4. Să revizuiască planul de activități contabile, să elucideze cauzele nerealizării unor activități	B,C A,B B,C
3.	documentare	5. Să completeze documentele contabile primare corect și citeț, utilizând terminologia de specialitate 6. Să verifice modul de întocmire/completare a documentelor conform normelor legale în vigoare	C B
4.	lucru în echipă	7. Să stabilească modul de comunicare și colaborare cu grupul de lucru stabilit în concordanță cu tipul acestuia 8. Să transmită/recepționeze operativ informațiile structurate în corelație cu specificul fiecărei situații în parte 9. Să analizeze informațiile primite cu promptitudine și responsabilitate	B,D D,E B,C B,C
5.	evaluare patrimonială	10. Să evalueze patrimoniul cu respectarea regulilor de recunoaștere și evaluare a structurilor patrimoniale stabilite în procesul activității economice	A,B
6.	organizare a contabilității	11. Să determine conturile corespondente în baza Planului de conturi 12. Să întocmească formulele contabile privind elementele patrimoniale prin asocierea simbolurilor de cont, asigurându-se corectitudinea contării structurilor patrimoniale	B,C B,C
7.	completare a registrelor contabile	13. Să verifice concordanța formei și conținutului registrelor contabile cu modelele incluse în actele normative în vigoare 14. Să completeze registrele contabile cronologic, în scopul identificării și controlului permanent al operațiunilor efectuate	B,C B,C
8.	gestionare a informației	15. Să selecteze programul specific în funcție de scopul urmărit, în corelație cu tipul documentelor de elaborat 16. Să introducă datele primare în totalitate, cu acuratețe răspunzând tuturor cerințelor programului privind sintetizarea informației 17. Să verifice cu profesionalism datele introduse pentru asigurarea corectitudinii specifice finale	B,C B,C B

9.	întocmire a rapoartelor financiare	18. Să introducă datele în formatul raportului în totalitate în vederea asigurării reflectării corecte și complete a situației financiare și a rezultatului financiar.	B,C
		19. Să verifice corelația indicatorilor din diferite rapoarte, să elaboreze anexele și notele explicative în corespundere cu normele metodologice în vigoare, în funcție de tipul indicatorilor.	B,C

3.1.2. Ciclu II, studii superioare de masterat

Ratingul în funcție de importanță	Competențe specifice la diverse niveluri	Descrierea competențelor <i>La finalizare, studenta/studentul trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1.	cunoaștere	1. Să demonstreze capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe și deprinderi în situații și medii de muncă diverse, în vederea realizării activităților cerute la locul de muncă, la nivel calitativ	A,B
2.	planificare a activității proprii	2. Să poată determina prioritățile zilnice stabilite în corelație cu indicațiile primite din surse autorizate 3. Să revizuiască activitățile nerealizate și să le replanifice prompt pentru încadrarea în termenele prestabilite	B,C B,C
3.	lucru în echipă	4. Să demonstreze capacitatea necesară contabilului pentru comunicarea eficientă cu grupul de lucru din care face parte și cu reprezentanții instituțiilor cu care intră în contact 5. Să participe la discuții pe teme profesionale, să-și susțină punctele de vedere în mod responsabil, cu argumente pertinente	D C,D,E
4.	gestionare a informației	6. Să cunoască cerințele referitoare la operarea programului 7. Să cunoască terminologia (limbajul) de specialitate, să cunoască principiile contabile 8. Să demonstreze capacitatea de a folosi diferite tipuri de programe specializate.	B,C B,C B,C
5.	documentare	9. Să demonstreze cunoștințe privind conținutul documentelor primare și să posede capacitatea de elaborare și prelucrare a lor	B,C

6.	organizare a contabilității	10. Să identifice operațiile economice și elementele patrimoniale 11. Să înregistreze corect operațiile economice în baza Planului de conturi, asigurându-se corectitudinea prezentării informaționale a structurilor patrimoniale 12. Să poată verifica corectitudinea înregistrării operațiunilor economice și financiare	B,C C B
7.	completare a registrelor contabile	13. Să cunoască modul de pregătire a registrelor contabile analitice și sintetice 14. Să verifice corectitudinea datelor registrelor contabile 15. Să identifice erorile și să asigure corectarea lor conform prevederilor legale	B,C B B
8.	elaborare a rapoartelor financiare	16. Să cunoască legislația specifică în domeniul financiar-contabil, rolul raportării financiare 17. Să demonstreze capacitatea de sistematizare a datelor contabile la elaborarea rapoartelor financiare 18. Să verifice corectitudinea elaborării rapoartelor, să propună soluții în cazul constatării unor erori 19. Să demonstreze capacități în analiza rapoartelor financiare și în adoptarea deciziilor economice și de conducere	B,C B,C C B,C

DOCTORAT

Ratingul în funcție de importanță	Competențe specifice la diverse niveluri	Descrierea competențelor <i>La finalizare, doctoranda/doctorandul trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1.	cunoaștere	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științele economice 2. Să extindă sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile profesionale specifice domeniului contabilității sau altor domenii conexe 3. Să formuleze recomandări în vederea realizării unei activități profitabile în baza calculelor efectuate conform proiectelor pentru a anticipa rezultatele	A,C A,C A,C

2.	planificare a activității proprii	4. Să demonstreze leadership și inovație în contexte de muncă și studiu necunoscute, complexe și imprevizibile, și care solicită rezolvarea problemelor implicând mai mulți factori ce interacționează, în condițiile în care unii dintre aceștia se schimbă și nu pot fi anticipați 5. Să activeze în context internațional	B,C D
3.	conducere a oamenilor	6. Să elaboreze strategii de dezvoltare profesională 7. Să organizeze echipe de cercetare	C,E D
4.	gestionare a informației	8. Să obțină informația și să o gestioneze eficient 9. Să comunice cu autoritate profesională, cu omologii dintr-o comunitate de specialiști	B,C,D D
5.	etică și conduită	10. Să mediteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora 11. Să propună căi de realizare a progresului și să promoveze valorile etice	C C
6.	proiectare	12. Să adopte decizii strategice într-un mediu complex 13. Să propună proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	C C
7.	cercetare	14. Să elaboreze publicații științifice originale 15. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al contabilității care să conducă la noi cunoștințe și soluții procedurale 16. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe 17. Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al contabilității 18. Să demonstreze capacitatea de inovare a metodelor de cercetare științifică 19. Să prezinte și să evalueze rezultatele cercetării	C,D C B,C C C D

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile vor deriva prin valorificarea conținutului unităților de curs și din utilizarea adecvată a activităților de predare, învățare, evaluare.

3.2.1. Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Fundamentale	F	40-60																			
Teoria economică (Micro și macroeconomie)	O	5		+		+		+				+									+
Matematica economică	O	5	+			+		+		+			+								
Statistica	O	5	+		+		+			+					+						
Monedă și credit	O	3	+	+		+	+	+									+				
Finanțe	O	4	+	+		+		+		+											
Management	O	4			+					+					+				+	+	
Marketing	O	4		+	+				+				+			+		+			
Generale	G	18-25																			
Informatica economică	O	5	+			+		+				+									
Limba străină I și II	O	4				+				+			+					+			
Socioumane	U	18-25																			

3.2.2. Ciclul II, studii superioare de masterat

Primul an de studii oferă un set comun de unități de curs fundamentale pentru toate specializările. În anul doi de studii, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unități de curs comune (anul I)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Metodologia cercetărilor economice	O	5	+	+		+			+			+	+	+							
Managementul resurselor umane	O	5	+		+				+							+					
Diagnostic financiar	O	5		+	+			+			+						+				
Altele	O	20	+					+										+	+		
La alegere	A	15	+						+		+			+							
Total		60																			

Masterat profesional (anul doi)

A. Contabilitate și audit

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Auditul	O	5	+			+	+			+		+	+	+							
Elaborarea rapoartelor financiare	O	5	+				+				+		+		+						
Sisteme informatice în contabilitate	O	5	+				+				+			+							
Stagiul de practică	O	10							+				+	+	+		+		+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A	5	+				+										+			+	+
Total		60																			

B. Auditul financiar

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Contabilitatea financiară aprofundată	O	5		+		+	+				+		+	+	+	+	+				
Contabilitatea managerială	O	5		+					+				+		+	+					
Audit financiar avansat	O	5		+		+	+		+		+	+		+							
Teza și practica de masterat	O	40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A	5						+				+						+	+	+	+

C. Contabilitatea în comerț

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS 60	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Contabilitatea financiară aprofundată	O	5	+				+						+	+	+	+	+	+			
Contabilitatea în comerț	O	5	+				+			+				+							
Contabilitatea managerială	O	5	+				+			+				+		+					
Teza și practica de masterat	O	40	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
La alegere	A	5		+	+					+	+	+	+						+		

3.2.3. Masterat de cercetare (anul doi)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Metode cantitative de cercetare economică	O	5			+						+								+		
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+				+							+							
Altele	O	5		+				+				+			+			+			+
Stagiu de practică	O	10							+	+	+			+	+	+	+		+	+	
Teza de master	O	30	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A	5	+				+	+						+							+
Total		60																			

3.2.4. Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Finalitățile de studii																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
Tehnologii informaționale în economie	O						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Limba străină	O			+			+	+			+	+				+	+	+	+	
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II, procesul de consultare are loc la elaborarea și perfecționarea programelor de studii (forma expertizei), la organizarea practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și la elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

Unul dintre principalii consultanți, în cadrul studiilor de doctorat, este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice în domeniul inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Contabilității*

	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului.
Ciclul I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani.
Ciclul II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani.
Doctorat	Nedeterminat, durata 3-4 ani.

4.2. Orientări și diferențe în spațiul european al învățământului superior în domeniul *Contabilității*

	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului.
Ciclul I (Licență)	De regulă, 180 ECTS.
Ciclul II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60 credite.
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani, problema introducerii ECTS este în discuție.

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Metodele și procedeele didactice utilizate în procesul formării profesionale vor fi atât cele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și cele moderne, interactive (orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativă, inventivitate și creativitate).

Accentul se va pune pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de

dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale, procese psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalitate (prelegerii, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). În diferite situații, se vor îmbina, într-un în mod specific, metode și procedee precum: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbaterile, brainstormingul, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Suținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutoriat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

În continuare prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării-învățării-evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Contabilității*.

1. **Studiul de caz** reprezintă o metodă de predare atunci când cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații economice și evenimente problematice care apar în activitatea agentului economic. De exemplu, *studiu de caz axat pe identificarea operațiilor economice, reflectarea corectă a operațiunilor în baza Planului de conturi*.

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constau în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice din domeniul *Contabilității*, pentru a-i familiariza cu operațiile economice posibile și pentru a le dezvolta capacitățile de analiză contabilă a documentelor, de transmitere operativă a informației, de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere a unei echipe de evaluare a situației economice și de luare a deciziilor în situația reală.

2. **Proiectul** este o metodă de învățare activă, participativă, care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi și capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit de util în cazul în care se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme/teme/subiect (Exemplu: *Cum poate fi evaluat sigur și contabilizat un sistem de materiale pe termen lung*);
- Culegerea informației necesare, prelucrarea și evaluarea informațiilor referitoare la tema aleasă;
- Elaborarea unor propuneri concrete pentru soluționarea problemelor apărute;
- Realizarea proiectului în mod individual în baza informației concrete a unei entități.

3. **Eseul** reprezintă o metodă de evaluare prin care se solicită studenților formularea/producerea unui răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul solicită capacități de gândire extraordinare în vederea realizării unui obiectiv, luării unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea.

Criterii utilizate la evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual.
- Argumente clare și raționale.
- Exemple sugestive și pertinente.
- Informații (detalii, date) specifice și relevante.
- Logică bună.
- Structură coerentă.
- Concluzii plauzibile.
- Scriere clară (lizibilă).
- Originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: “Efecte asupra informației financiare a entităților din Republica Moldova, drept rezultat al introducerii prevederilor IFRS?”

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern al ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate, eficiență*.
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următoarelor criterii de evaluare: *relevanța, valoarea praxiologică, rezultatele învățării, evaluarea rezultatelor finale ale programei, asigurarea evaluării continue a învățării, corelația dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, valoarea științifică, corelația dintre rezultatele învățării și metodele de predare-învățare, nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, productivitatea programei*.
- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (agenților economici), a *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și a altor *parteneri de interese specifici* (autorități naționale, statul, acționari, comunitatea etc.) în scopul modificării ofertei educaționale.
- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților.

- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățământului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale, în vederea asigurării unui mediu educațional plăcut și productiv.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR**

Învățământ Superior

Domeniul de formare profesională

362 Marketing și Logistică

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Elaborat de:	Coordonat cu:	
Savciuc Oxana conf.univ., dr. Șef Catedră „Marketing și Logistică”, ASEM 	Universitatea de Stat din Moldova	Gribincea Alexandru prof.univ.,dr. hab. Șef Catedră „Marketing și REI”
	Universitatea Tehnică a Moldovei	Gangan Andrei conf.univ.,dr., Șef Catedră „Teorie economică și Marketing”
	Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Gangan Svetlana conf.univ.,dr. , Șef Catedră „Marketing și achiziții”
	Universitatea Cooperatist- Comercială din Moldova	Petrovici Serghei prof.univ., dr. hab. Șef Catedră „Marketing, comerț și REI”

Coordonator elaborare: Savciuc Oxana, dr., conf.univ.,
șef-catedră „Marketing și Logistică”

Parteneri sociali:

Magenta Consulting S.R.L. **Slonovschi Dumitru, MBA,**
Director general

ASITO S.A. **Spînu Vilen, dr.ec.,**
Manager secția Marketing

Asociația Agențiilor de Publicitate din Moldova **Zablovscaia Galina, Președinte**

Sindicatul educației și științei din Republica Moldova **Par Mihail, lect.sup.**
Președintele Comitetului Sindical

Ministerul Economiei al Republicii Moldova

Ciobanu Sergiu
Viceministru
Ministerul
Economiei

7.10.10

362 Marketing și Logistică (MKL)

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul *Marketing și Logistică* rezultă din activitățile de marketing ale firmei: organizarea și dezvoltarea departamentului de marketing; cercetarea de marketing; elaborarea politicilor și a instrumentelor de marketing; aplicarea tehnicilor de comunicare și promovare; planificarea și realizarea operațiunilor logistice. Îndeplinirea acestor funcții în diverse tipuri de întreprinderi și organizații publice și private constituie arealul de angajare al absolvenților domeniului *Marketing și Logistică* care, pentru a fi competitivi pe piața muncii, trebuie să posede un set de abilități sociale și competențe profesionale.

În acest context, acest domeniu de formare profesională are drept scop să formeze *personalități integre, creative și competente profesional*, pentru a corespunde cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

1. conștientiza importanța practicării unor activități eficiente și eficace în viața profesională și cea cotidiană;
2. forma și dezvolta competențele necesare pentru autorealizare și avansare în cariera profesională și în afaceri;
3. acumula un ansamblu de cunoștințe, competențe, dezvolta abilități și crea plusvaloare academică în domeniul *Marketing și Logistică*, care va servi drept bază pentru dezvoltarea personală și profesională.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Marketing și Logistică* are drept scop pregătirea specialiștilor pentru activități generale de marketing la general, cercetări de marketing, precum și de conducere a subdiviziunii de marketing, de vânzări sau logistică ale organizațiilor. La nivel de întreprindere, specialistul din domeniul *Marketing și Logistică* este cel care trebuie să asigure buna desfășurare a mai multor activități: cercetarea pieței, a consumatorului și a altor factori ai mediului de marketing; planificarea și realizarea activităților privind politicile de produs, de preț, de plasament și de promovare; organizarea departamentului de marketing al întreprinderii, logistica comercială. Totodată, absolvenții domeniului de formare *Marketing și Logistică* vor fi capabili să activeze atât în firmele comerciale, cât și cele non-profit.

Marketingul și Logistica este un domeniu profesional cu tradiții, puternic dezvoltat în SUA, Japonia și Europa. Instruirea specialiștilor în acest domeniu se face de mai multe decenii în multiple centre universitare ale Comunității Europene, iar absolvenții sînt solicitați pe piața forței de muncă, fiind antrenați în activități practice de succes, sînt promotori ai progresului.

În Republica Moldova marketingul a devenit curs universitar și specialitate la începutul anilor '90 în cadrul mai multor universități autohtone, fiind predecesor al specialității Comerț din cadrul Universității de Stat din Moldova. Din 2006 specialitatea îmbină două domenii conexe *Marketing și Logistică*.

La ciclul I (Licență) în acest domeniu se propune specialitatea *Marketing și Logistică*.

Specialiști sînt instruiți în vederea realizării de activități de marketing în întreprinderi, organizații și instituții ale statului, prin creare și realizare de programe de marketing axate spre realizarea obiectivelor organizațiilor, planificarea și realizarea operațiunilor logistice.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate; însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul marketingului;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)	2 ani învățămînt de zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățămînt la distanță, exprimată în credite de studiu transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățămînt de zi.	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă (învățămînt la distanță)	Învățămînt la zi	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diplomă de BAC, diplomă de colegiu, diplomă de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept condiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică certificată, de cel puțin 2 ani, în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. Evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. Evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.); 3. Evaluarea <i>sumativă</i>, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.); Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclu anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: autocorectarea sau corectarea reciprocă, aprecierea reciprocă, aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.
Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la proba fundamentală Teoria economică și la specialitate Marketing) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență	Diplomă de master	Diplomă de doctorat
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 521.04 – Marketing; logistică
Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat;	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii; – Participarea la concursul de admitere la doctorat;	– Realizarea postdoctoratului;

Drepturi pentru absolvenți	– Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Oportunități educaționale și de cercetare (LLL).
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
1	2
Licență	Licențiat în științe economice. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor asigură cunoștințe și competențe în: Teorie economică (Microeconomia: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară , cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word, Excel, Acces), Contabilitate (Bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Marketing general și business to business (Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing, Politici de marketing, particularitățile marketingului pe piața industrială), Cercetări de marketing (Procesul cercetării de marketing, metodele de cercetare în marketing), Logistica (Componentele logistice, cumpărarea și transportarea mărfurilor, depozitarea și stocarea, logistica procesului de producție și informațională, organizarea activității logistice), Tehnici promoționale (Conținutul comunicațiilor de marketing, Elementele mixului promoțional – reclama, relațiile publice, stimularea vânzărilor, marketing direct, târguri și expoziții), Agromarketing (piața produselor agricole, metode și tehnici de agromarketing, politica produselor agricole și a prețurilor) Bazele antreprenoriatului (Antreprenorul –

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
1	2
Licență	promotorul micilor afaceri, Identificarea ideilor de afaceri și evaluarea oportunităților, Elaborarea planului de afaceri, Deschiderea propriei afaceri, Dezvoltarea și gestiune afacerii mici, Încetarea activității unei afaceri mici), Management (Evoluția și școlile managementului, Funcțiile managementului, procesul decizional, comunicarea, conflictele); Marketingul internațional (Mediul de marketing internațional, particularitățile mixului de marketing internațional), elaborarea unui proiect de marketing, elaborarea tezei de licență etc.
Masterat	Master în științe economice. Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional (de specializare îngustă). Ciclul II conține diverse programe de studii în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializări. În primul an, se oferă un set comun de competențe fundamentale pentru masteranzii domeniului marketing, atît pentru masteratul de profesionalizare, cît și pentru cel de cercetare. În anul doi, masteranzii au opțiunile de a alege masteratul profesional sau cel de cercetare (cu excepția specializării Logistică și Supply Chain Management). Masteratul de profesionalizare presupune acumularea unor cunoștințe avansate în managementul marketingului, analiza concurenței și strategii competitive, strategii de preț, managementul operațiunilor logistice, publicitate și planificare media, relații publice, teza de master etc. Masteratul de cercetare formează competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: (metode cantitative de cercetare economică, metode calitative de cercetare economică, metode avansate de analiză a informațiilor economice) etc. Deținătorii diplomei de licență sau diplomei de master din alte domenii trebuie să acumuleze 30 puncte credite de compensare a studiilor. Aceste puncte credite se formează din studierea cursurilor: Teorie economică, Marketing general și business to business, Cercetări de marketing, Logistică, Bazele antreprenoriatului, Analiza economico-financiară ș.a.
Doctorat	Doctor în economie, specialitatea 521.04 – Marketing și logistică Doctoratul presupune 2 componente de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (limba străină, metodologia cercetării, informatica, specialitatea). În faza științifică cerința de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul *Marketing și Logistică*

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclu I - studii superioare de licență		
Specialitatea: Marketing și Logistică	Economie Comerț Industrie Administrație publică	– economist – agent de achiziții – agent comercial – specialist marketing și vânzări – specialist comunicare
Ciclu II - studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional 1. Managementul marketingului 2. Reclamă și Relații Publice 3. Marketing internațional 4. Marketing agroalimentar 5. Marketing industrial 6. Logistică și Supply Chain Management ș.a. B. Masterat de cercetare 1. Managementul marketingului ș.a.	Economie Comerț Industrie Administrație publică Învățământ (cu condiția realizării modului Psihopedagogic)	– manager de instituții, organizații și întreprinderi – manager compartiment specializat (comerț, marketing și vânzări, cercetări de marketing) – manager serviciul logistic – șef agenție de publicitate – șef secție (comunicare, publicitate, relații publice) – șef secție aprovizionare tehnico-materială – șef complex comercial – șef laborator (în comerț) – șef secție (în comerț) – profesor în învățământul preuniversitar – profesor în instituții de învățământ superior și mediu de specialitate
Doctorat		
Specialitatea 521.04 Marketing și Logistică	Economie Comerț Industrie Administrație publică Cercetare Învățământ	– top-manager (în comerț) – manager de departamente specializate – consultant-expert în domeniul marketingului – cercetător științific – cadru didactic în învățământul preuniversitar și în învățământul superior

2.3. Rolul domeniului *Marketing și Logistică* în alte programe de formare

Misiunea învățământului superior este să formeze personalități, specialiști competitivi pe piața forței de muncă. Piața muncii solicită angajați competenți cu spirit creativ de marketing, ceea ce se poate realiza prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor specifice domeniului *Marketing și Logistică*. Din aceste considerente,

unitățile de cursuri ale domeniului *Marketing și Logistică* au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor în domeniul economiei:

- Pentru specialitatea *Business și Administrare* – Marketing general și business to business (obligatoriu, fundamental), Cercetări de marketing (obligatoriu, fundamental), Comportamentul consumatorului (obligatoriu, fundamental), Logistica (facultativ), Design și estetică în marketing (facultativ);
- *Turism* – Marketing (obligatoriu, fundamental), Marketing turistic (de specialitate);
- *Merceologie și comerț* - Marketing (obligatoriu, fundamental);
- *Economie generală* - Marketing (obligatoriu, fundamental);
- *Drept economic* – Marketing general și social-politic (obligatoriu, fundamental);
- *Economie mondială și REI* - Marketing (obligatoriu, fundamental), Marketing internațional (obligatoriu, de specialitate);
- *Finanțe și bănci* - Marketing (obligatoriu, fundamental);
- *Contabilitate* - Marketing (obligatoriu, fundamental), Logistica (opțional).

Aceste cursuri contribuie la formarea unor competențe de tip instrumental, interpersonal și sistemic.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe-cheie generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Cunoștințe de bază în domeniu	1	3	2
Capacitate de analiză și sinteză	2	1	1
Capacitate de a învăța	3	4	4
Capacitate de comunicare (inclusiv utilizând o limbă străină)	4	2	3
Spirit de inițiativă	5	5	5
Capacitate de muncă în echipă	6	6	6
Creativitate	7	7	7
Capacitatea de operare cu tehnologii informaționale	8	8	8
Capacitate de adaptare la culturile și obiceiurile altor popoare	9	9	9

Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea *Marketing și Logistică*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	1. Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii:	
		1.1. Teorie economică – geneză, esență, metodologia și metoda, legități economice	A-C
		1.2. Marketing – elaborarea și realizarea politicii de marketing a întreprinderii	A-C
		1.3. Logistică – manipularea fizică a produselor din sfera de producție spre cea de consum	A-C
		1.4. Piețe – studierea, funcționarea și dezvoltarea piețelor de resurse, bunuri și servicii	A-C
		1.5. Clienți – factori de influență, procese de cumpărare și consum, modele de consum	A-C
		1.6. Management – organizarea activităților organizației	A-C
		1.7. Drept – cunoașterea legislației privind antreprenoriatul și întreprinderile, micul business, protecția consumatorului, publicitatea din Republica Moldova	A-C
		1.8. Finanțe – conținut, analize economico-financiare, utilizarea contabilității și a altor sisteme financiare	A-C
		1.9. Sisteme informaționale – dezvoltarea și exploatarea sistemelor informaționale cu impact asupra realizării funcțiilor marketingului în organizație	A-C
		1.10. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în domeniul marketingului și a afacerilor	A-C

1	cercetare	2. Să organizeze procesul de cercetare în marketing 3. Să identifice problemele de marketing din întreprindere (scopul cercetării) 4. Să selecteze și să aplice metodele de cercetare în marketing, potrivit scopului urmărit 5. Să elaboreze rapoarte privind cercetarea de marketing	B-D B-C B-C-E C
2	a vinde	6. Să inițieze programe de promovare și stimulare a vânzărilor 7. Să posede tehnicile de vânzare și promovare, utilizate în marketing și să le adapteze la specificul clienților 8. Să comunice convingător și eficient	B B-E-C D
4	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	9. Să organizeze activitatea de marketing din întreprindere 10. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 11. Să ajusteze activitatea la cerințele clienților 12. Să adopte decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine, risc 13. Să elaboreze strategii de marketing în organizație 14. Să evalueze și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea activităților de marketing și logistică 15. Să se automotiveze și să sporească eficiența propriei activități 16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea 17. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale, financiare și informaționale	B B B-C B-C C B-C-E B-C-E B-D B-C
5	proiectare	18. Să elaboreze și să coordoneze realizarea proiectelor	B-C
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing 20. Să elaboreze judecăți bazate pe cunoașterea problematicii sociale și etice care apar în muncă sau studiu	A-E C

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru specialitatea *Managementul marketingului (de profesionalizare)*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Marketing și Logistică</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Marketing și Logistică</i> 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C A-C A-C-E
5	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing pentru fundamentarea programelor de marketing și planurilor organizației	B-C
4	proiectare	5. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B-C
2	comunicare	6. Să fie buni negociatori 7. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	B-D D
1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	8. Să inițieze o afacere 9. Să organizeze activitățile de marketing și logistică 10. Să organizeze selecția și angajarea personalului din sfera marketing-ului 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politica de marketing a întreprinderii	B B B B B-C B-C B-C

1		15. Să elaboreze bugetul de marketing	B
		16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală	B-D
		17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației	B-C
		18. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B
6	Competențe etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing	B-C-E
		20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	C

Competențe pentru specialitatea *Managementul marketingului* (de cercetare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Marketing și Logistică</i>	A-C-E
		2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Marketing și Logistică</i>	A-C
		3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C-E
3	Competențe de cercetare	4. Să releveze particularitățile / dificultățile organizării cercetărilor de marketing în condiții specifice	B-C
		5. Să organizeze cercetări de marketing pentru a fundamenta programele de marketing și luarea deciziilor de către top-manageri	B
		6. Să realizeze cercetări fundamentale și aplicative în domeniul economic	B-C
2	Competențe de proiectare	7. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B

5	comunicare	8. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	D
4	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	9. Să inițieze o afacere 10. Să organizeze activitățile de marketing / serviciul cercetări de marketing 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politica de marketing a întreprinderii 15. Să elaboreze bugetul cercetării de marketing / de marketing 16. Să formeze echipe de cercetare și să dezvolte colaborarea interpersonală 17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor 18. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B B B B-C B-C B-C B B-D B-C B
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing 20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B-C-E C

Competențe pentru specialitatea **Reclamă și Relații Publice** (de profesionalizare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
4	cunoștințe fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Marketingului și Comunicării</i> 2. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern 3. Să însușească principiile de bază ale comunicării în marketing	A-C-E A-C A-C-E
3	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing, pentru a fundamenta programele promoționale	B-C
2	proiectare	5. Să proiecteze și să planifice programe promoționale și de relații publice 6. Să abordeze creativ problemele din domeniul comunicării și promovării (să elaboreze strategii creative)	B-C B
1	comunicare	7. Să fie buni negociatori și să posede principiile comunicării nonverbale 8. Să elaboreze mesaje promoționale (scris, verbal, imagini, filme, muzicale) 9. Să elaboreze scenarii pentru realizarea activităților promoționale 10. Să fie buni oratori	B-D-E D-E B-D D
5	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	11. Să inițieze o afacere (în domeniul comunicării și promovării) 12. Să organizeze serviciul / departamentul de reclamă și relații publice din întreprindere 13. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 14. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute	B B B B-C

5	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	15. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex	B-C
		16. Să elaboreze politica de promovare din întreprindere	B
		17. Să elaboreze bugetul de reclamă / relații publice	B
		18. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală	B-D
		19. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale, financiare și informaționale	B-C
6	etice	20. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B
		21. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing	B-C-E
		22. Să răspundă problematichilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	C

Competențe pentru specialitatea **Marketing internațional** (de profesionalizare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul Marketing și Logistică	A-C-E
		2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul marketingului internațional	A-C
		3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C-E
5	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing pentru a fundamenta programele de marketing internațional	B-C
4	proiectare	5. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B

2	comunicare	6. Să fie buni negociatori 7. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	B-D D
1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	8. Să inițieze o afacere 9. Să organizeze activitățile de marketing internațional 10. Să organizeze selecția și angajarea personalului din sfera marketing-ului 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politica de marketing internațional 15. Să elaboreze bugetul de marketing 16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea internațională 17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației 18. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B B B B B-C B-C B-C B B-D B-C B
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing 20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B-C-E C

Competențe pentru specialitatea **Marketing agroalimentar** (de profesionalizare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Marketing și Logistică</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul marketingului agroalimentar 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C-E A-C A-C-E
5	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing pentru a fundamenta programele de marketing agroalimentar	B-C
4	proiectare	5. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B
2	comunicare	6. Să fie buni negociatori 7. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	B-D D
1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	8. Să inițieze o afacere 9. Să organizeze activitățile de marketing agroalimentar 10. Să organizeze selecția și angajarea personalului din sfera marketing-ului 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politica de marketing 15. Să elaboreze bugetul de marketing 16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală	B B B B-C B-C B-C B B-D B

1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației 18. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B-C B
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing 20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B-C-E C

Competențe pentru specialitatea **Marketing industrial (Marketing business to business)** (de profesionalizare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Marketing și Logistică</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Marketing și Logistică</i> 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C-E A-C A-C-E
5	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing pentru fundamentarea programelor de marketing industrial și planurilor organizației	B-C
4	proiectare	5. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B-C
2	comunicare	6. Să fie buni negociatori 7. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	B-D D

1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	8. Să inițieze o afacere 9. Să organizeze activitățile de marketing 10. Să organizeze selecția și evaluarea furnizorilor, transportatorilor, distribuitorilor etc. 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politica de marketing a întreprinderii industriale 15. Să elaboreze bugetul de marketing 16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală 17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației 18. Să organizeze un sistem informațional de marketing dinamic și eficient	B B B B B-C B-C B-C B B-D B-C B
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în marketing 20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B-C-E C

Competențe pentru specialitatea **Logistică și Supply Chain Management** (de profesionalizare)

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor cheie specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Logisticii</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Logisticii</i> 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A-C-E A-C A-C-E
5	cercetare	4. Să organizeze cercetări de marketing pentru fundamentarea politicii de distribuție 5. Să analizeze costurile logistice pentru fundamentarea strategiilor 6. Să aplice metodele de control a stocurilor	B-C B-C B-C
4	proiectare	7. Să proiecteze și planifice programe de aprovizionare, de producție și de distribuție în condiții de certitudine și incertitudine 8. Să proiecteze dimensiunile și amplasarea în teritoriu a depozitelor	B B
2	comunicare	9. Să fie buni negociatori 10. Să stabilească relații benefice cu publicul organizației (furnizorii, transportatorii, distribuitorii și clienții întreprinderii)	B-D D

1	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	11. Să inițieze o afacere	B
		12. Să organizeze activitatea logistică din întreprindere	B
		13. Să organizeze selecția și evaluarea furnizorilor, transportatorilor, intermediarilor etc.	B-C
		14. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite	B
		15. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute	B-C
		16. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex	B-C
		17. Să elaboreze strategii logistice	B-C
		18. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală	B-D
		19. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației	B-C
		20. Să organizeze un sistem informațional logistic dinamic și eficient	B
6	etice	21. Să dezvolte activitățile logistice în armonie cu mediul ambiant	B-C-E
		22. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	C

DOCTORAT

Specialitatea 521.04 – Marketing și logistică

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
4	cunoștințe fundamentale	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în <i>Marketing și Logistică</i>	A-C-E
		2. Să extindă sau să redefinească cunoștințele și / sau practicile profesionale existente în <i>Marketing</i> și alte domenii conexe	A-C-E
		3. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor din sfera <i>Marketing și Logistică</i>	A-C-E

1	cercetare	4. Să elaboreze publicații științifice originale	C-D-E
		5. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științe economice	C
		6. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al marketingului, care conduc la noi cunoștințe și soluții	C-E
		7. Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al marketingului	C
		8. Să demonstreze capacitatea de inovare a metodelor de cercetare științifică	C
		9. Să prezinte și să evalueze rezultatele cercetării	D
2	proiectare	10. Să inițieze proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	B
3	organizare și gestionare	11. Să demonstreze un nivel ridicat de înțelegere și aplicare a proceselor de învățare	B
		12. Să elaboreze strategii de dezvoltare profesională	B-C
		13. Să organizeze echipe de cercetare și să stabilească consensul	B-D
		14. Să demonstreze leadership și inovație în activitatea științifică și cea practică, în condiții complexe cu risc și incertitudine	B-C
		15. Să adopte decizii strategice într-un mediu complex	C
		16. Să activeze în context internațional	D
		17. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale și financiare necesare cercetării	B
		18. Să comunice cu autoritate profesională, cu omologii dintr-o comunitate de specialiști	D
5	etice	19. Să reflecteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora	C-D
		20. Să propună căi de realizare a progresului	C
		21. Să fie promotor al marketingului	B-D
		22. Să fie promotor al valorilor etice	B-D

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare – învățare – evaluare.

Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studiu																				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Fundamentale	F	40-60																					
Teorie economică (Micro- și Macroeconomie)	O	5	+		+							+					+				+		
Matematică economică	O	5	+		+								+										
Informatică economică	O	5	+		+								+						+				
Contabilitatea întreprinderii	O	5	+									+			+				+		+		
Statistică	O	4	+	+		+							+						+				+
Management	O	5	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
Dreptul afacerilor	O	5	+						+	+	+		+				+	+	+		+	+	+
Finanțe	O	5							+	+	+		+		+				+				
Generale	G	Până la 10																					
Geoeconomie	O	3	+										+										+
Correspondență economică	O	3	+		+		+		+	+		+	+			+	+			+		+	+
Socioumane	U	18-25																					
Filosofie	O	4	+						+			+					+				+		+
De Specialitate Marketing și Logistică	S	40-70																					

Marketing general și Business to Business	O	12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Comportamentul consumatorului	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Agromarketing	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Marketingul serviciilor	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnici promoționale	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cercetări de marketing	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Logistica	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Orientare către alte domenii	A	20																	
Proiect de marketing	O	4-5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Practica de producție	O	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Practica de licență	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de licență	O		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Examenul de licență	O	5	+																

Ciclul II, studii superioare de masterat

Unități comune (anul I)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metodologia cercetărilor economice	O	5		+	+		+						+	+					+	+	+	+

Managementul marketingului	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Cercetări avansate de marketing	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Altele	O	25																						
La alegere	A	20																						
Total		60																						

I. Managementul marketingului

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																					
			1	2	3	4	5	6	7	8	8	10	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Publicitate și planificare media	O	5	+					+					+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	
Audit de marketing	O	6	+	+	+	+					+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
Managementul mărcii și dezvoltării noilor produse	O	6	+		+				+			+		+		+	+	+			+	+	+	
Altele	O	5																						
La alegere	A	5																						
Practica de masterat	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Teza de masterat	O	30	+	+	+	+																+	+	
Total		60																						

II. Managementul marketingului

Masterat de cercetare (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+	+						+		+	+	+			+	+	+
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+	+						+		+	+	+			+	+	+
Metode avansate de analiză a informațiilor economice	O	5	+	+	+	+	+	+					+	+	+			+	+		+	+
Alte le	O	5																				
La alegere	A	5																				
Practica de masterat	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de masterat	O	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Total		60																				

III. Reclamă și Relații publice

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1/ 21	2/ 22	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Publicitate și planificare media	O	5	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Relații publice și lobby	O	5	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Creație publicitară	O	5			+	+	+	+	+	+						+	+	+		+		
Altele	O	5																				
La alegere	A	5																				
Practica de masterat	O	10	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de masterat	O	30	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+		+						+	+	+	+
Total		60																				

IV. Marketing internațional

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Publicitate și planificare media	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dreptul comerțului internațional	O	5		+	+			+	+	+									
Integrare și cooperare economică internațională	O	5		+	+			+	+	+									+
Altele	O	5																	
La alegere	A	5																	
Practica de masterat	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de masterat	O	30	+	+	+	+	+												+
Total		60																	

V. Marketing agroalimentar

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs(modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Managementul calității	O	6	+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Diagnostic financiar și analiza costurilor	O	5		+				+	+	+	+	+	+	+				+				
Logistică agroalimentară	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Altele	O	5																				

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Finalități de studii																					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+				
Tehnologii informaționale în economie	O					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
Limba străină	O			+			+			+						+	+	+					
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+					+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

VII. Logistică și Supply Chain Management

Masterat profesional (anul I și II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1/ 21	2/ 22	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metodologia cercetărilor economice	O	5	+	+/+	+	+									+		+		+			+
Managementul operațiunilor logistice	O	6	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Achiziții și aprovizionări	O	4	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii informaționale și sisteme în logistică	O	5	+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Transportul internațional de mărfuri	O	5	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gestiunea și controlul stocurilor	O	5	+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Altele	O	25																				
La alegere	A	25																				
Practica de masterat	O	10	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+/+	+/+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Total		120																				

3.3. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile – cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

Pentru Doctorat, un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Marketing și Logistică*

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Marketing și Logistică*

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60 credite
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor fi atît metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cît și metodele moderne, interactive (orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativă, inventivitate și creativitate).

Se va pune accentul pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și

desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale, procese psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalitate (prelegerii, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod specific, pentru diferite situații, metode și procedee precum: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstorming, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din puncte de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Asistența personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutorat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și aptitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării – învățării – evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Marketing și Logistică*.

1. **Studiul de caz** reprezintă o metodă de predare atunci când cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din *Marketing și Logistică*. (*Exemplu: studiu de caz axat pe organizații, firme sau instituții poate aborda teme diverse precum cercetarea unor probleme de marketing din întreprindere, elaborarea și punerea în practică a unor strategii sau politici concrete*).

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constau în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu al *Marketingului și Logisticii*, pentru a-i familiariza cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

2. **Proiectul** este o metodă de învățare activă, participativă, care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi, capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit de

util atunci cînd se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme/teme/subiect (Exemplu: *Elaborarea unei campanii promoționale pentru întreprinderea X*);
- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și deciderea pentru cea mai bună variantă.

În funcție de tema aleasă, există și un al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Eseul** poate fi o metodă de evaluare care solicită studenților să construiască/producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gândire de ordin superior și este foarte potrivit pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Iată un set de criterii care pot fi utilizate în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- Argumente clare și raționale;
- Exemple sugestive și pertinente;
- Informații (detalii, date) specifice și relevante;
- Logică bună;
- Structură coerentă;
- Concluzii plauzibile;
- Scriere clară (lizibilă);
- Originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Impactul mediului de afaceri asupra dezvoltării pieței reclamei din Republica Moldova”.

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate, eficiență.*
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următoarelor criterii de evaluare: *Relevanța, Valoarea praxiologică, Stabilirea finalităților învățării, Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării și metodele de predare – învățare, Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, Productivitatea programei.*

- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și a altor *parteneri de interes specifici* (autorități naționale, comunitatea etc.), în scopul modificării ofertei educaționale.
- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților la etapele intermediare de instruire și la cea finală (a absolvenților).
- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățământului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale, în vederea asigurării unui mediu educațional agreabil și productiv.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățămînt Superior

Domeniul de formare profesională

363 Business și Administrare

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Au elaborat:	Coordonat cu:	
Marina Belostecinic Conf. univ., dr. șef catedră Management ASEM <i>M. Belostecinic</i>	Universitatea de Stat a Moldovei <i>[Signature]</i> Universitatea Tehnică a Moldovei <i>[Signature]</i>	Marian Jalencu Conf. univ., dr., șef catedră Administrarea Afacerilor Vasile Mămăliga Conf. univ., dr., șef catedră Economie și Management Industrial
	Universitatea Agrară de Stat din Moldova <i>[Signature]</i>	Aurelia Litvin Conf. univ., dr., șef catedră Management
	Universitatea Liberă Internațională din Moldova <i>[Signature]</i> Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova <i>[Signature]</i>	Syetlana Gorobievski Conf. univ., dr., catedra Management Claudia Melinte Conf. univ., dr., șef catedră Economie și Administrare
	Președintele Asociației Producătorilor autohtoni <i>[Signature]</i> 	Ludmila Negruță dr., director general SA Viorica Cosmetic

Coordonator elaborare: Belostecinic Marina, dr., conf.univ.,
șef-catedră „Management”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul *Business și Administrare* rezultă din prioritățile managementului Republicii Moldova în perioada actuală: restructurarea economiei, descentralizarea activităților economice, sporirea autonomiei decizionale, formarea unei viziuni manageriale reformatoare, orientată spre performanță și profit. În același timp, în momentul de față, esențial pentru reușită este ca procesul de schimbare să pornească de la nivelul întreprinderii. În acest context, managerul sau antreprenorul trebuie să apară și să acționeze ca promotor al schimbării. Îndeplinirea acestor cerințe sociale și profesionale în diverse tipuri de întreprinderi și organizații publice/ private constituie arealul de angajare al absolvenților domeniului *Business și Administrare* care, pentru a fi competitivi pe piața muncii, trebuie să posede un set de competențe sociale și profesionale.

În acest context, respectivul domeniu de formare profesională are drept scop să formeze *personalități integre și competente profesional*, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

1. conștientiza importanța practicării unor activități eficiente și eficace în viața profesională și cea cotidiană;
2. forma și dezvolta competențele necesare pentru autorealizare și obținerea succesului în activitatea profesională și afaceri;
3. acumula un ansamblu de cunoștințe și crea plusvaloare academică în domeniul *Business și Administrare*, care va servi drept bază pentru dezvoltarea personală și profesională.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Business și Administrare* are ca scop de a pregăti specialiști pentru activități de administrare a afacerilor, precum și conducerea diferitor subdiviziuni ale organizațiilor. La nivel de întreprindere specialistul din domeniul *Business și Administrare* este cel care trebuie să asigure buna desfășurare a tuturor activităților: achiziționarea resurselor economice, producerea / prestarea serviciilor; vânzările; formarea și perfecționarea structurii organizatorice a firmei, planificarea activității economice; dezvoltarea sistemului informațional; gestionarea resurselor umane. Totodată, absolvenții domeniului de formare Business și Administrare sînt potențialii antreprenori care vor crea locuri de muncă și noi perspective pentru progresul socio-economic.

Business și Administrare este un domeniu profesional cu tradiții, puternic dezvoltat în SUA, Japonia și Europa. Instruirea specialiștilor în acest domeniu se face de mai multe decenii în multiple centre universitare ale Comunității Europene, iar absolvenții sînt solicitați pe piața forței de muncă, fiind antrenați în activități practice de succes, sînt promotori ai progresului.

În cadrul ciclului I (licență) la nivel național sînt realizate următoarele trei specialități în acest domeniu:

1. ***Business și administrare.*** Specialiști pregătiți pentru organizarea și gestionarea activității atât la nivel de agenți economici, cu diferite forme de propri-

etate (de stat, privată sau mixtă), cât și la nivel național: specialiști capabili să gândească strategic și creativ, să adopte decizii calitative, lideri orientați spre îmbunătățirea performanțelor organizației, spre calitate și perfecționare continuă.

2. Achiziții. Absolvenții vor putea activa în structuri implicate în activități de achiziții de toate tipurile, atât în cele comerciale, cat si necomerciale (publice).

3. Managementul proprietății intelectuale. Specialiști în domeniul gestionării serviciilor de protecție a proprietății intelectuale la întreprinderi, evaluării și comercializării obiectelor proprietății intelectuale, soluționării litigiilor, combaterii falsificării și pirateriei. Ei pot activa în ministere și departamente, organizații și asociații de diferite tipuri, cu diverse forme de proprietate, unde se necesită protecția și comercializarea obiectelor de proprietate intelectuală.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate; însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul administrării afacerilor;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)	2 ani învățămînt de zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățămînt la distanță, exprimată în credite de studiu transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățămînt de zi.	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică

Forma de organizare	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă (învățământ la distanță)	Învățământ de zi	Învățământ de zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diplomă de BAC, diplomă de colegiu, diplomă de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	

Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: - practica de specialitate, - practica de licență	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică certificată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/catedrele de profil.	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.); 3. evaluarea <i>sumativă</i>, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.); Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclu anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: - autocorectarea sau corectarea reciprocă, - aprecierea reciprocă, - aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an

Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la proba fundamentală Teoria economică și la specialitate Management) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctorat
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate
Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat; – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL)	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii, – Participarea la concursul de admitere la doctorat; – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL)	– Realizarea postdoctoratului; – Oportunități educaționale și de cercetare (LLL)
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
1	2
Licență	Licențiat în științe economice. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor oferă cunoștințe în A. Business și Administrare. Teorie economică (Microeconomie: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomie: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară , cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word, Excel, Acces), Contabilitate (bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Marketing (Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing , Politici de marketing), Bazele antreprenoriatului (Antreprenorul – promotorul micilor afaceri, Identificarea ideilor de afaceri și evaluarea oportunităților, Elaborarea planului de afaceri, Deschiderea propriei afaceri, Dezvoltarea și gestiunea afacerii mici, Încetarea activității unei afaceri mici), Fundamentele managementului organizației (Evoluția și școlile managementului, Funcțiile managementului, Procesul decizional, Comunicarea, Conflictul organizațional, Leadershipul); Cultura afacerilor (Cultura organizațională, Etica afacerilor, Responsabilitatea socială a firmei, Etica în afaceri), elaborarea unui proiect economic, elaborarea tezei de licență etc. B. Achiziții. Teorie economică (Microeconomie: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomie: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară, cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word, Excel, Acces), Contabilitate (bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Marketing (Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing, Politici de

	marketing), Bazele achizițiilor (Forme de organizare a relațiilor de achiziții, Metode de planificare a cantității mijloacelor economice achiziționate), Strategii în achiziții (Strategia concurențială pentru achiziționări, elaborarea și implementare a strategiei de ansamblu), Gestiunea stocurilor de materiale (Tipologia stocurilor, Tipuri și metode de gestiune a stocurilor, Costuri de gestiune a stocurilor, Lipsa de stoc și suprastocurile), elaborarea unui proiect economic, elaborarea tezei de licență etc. C. Managementul proprietății intelectuale Teorie economică (Microeconomie: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomie: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară, cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word, Excel, Acces), Contabilitate (bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Marketing (Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing , Politici de marketing), Bazele proprietății intelectuale (Modalități de transfer a drepturilor de proprietate intelectuală, Caracterizarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe), Protecția proprietății intelectuale, Creativitate intelectuală (Metodologia creației tehnice, Programe de activitate a potențialului creativ, Forme de protecție a proprietății intelectuale), elaborarea unui proiect economic, elaborarea tezei de licență etc.
Masterat	Master în științe economice. Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional (de specializare îngustă). Ciclul II conține diverse programe de studii în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializări. În primul an se oferă un set comun de competențe fundamentale pentru masteranzii domeniului <i>Business și Administrare</i> atît pentru masteratul de profesionalizare, cît și pentru cel de cercetare. În anul doi, masteranzii au opțiunile de a alege masteratul de profesionalizare sau cel de cercetare. Masteratul de profesionalizare presupune acumularea unor cunoștințe avansate în managementul strategic, comportament organizațional, managementul schimbării, elaborarea planului de afaceri și studiilor de fezabilitate, elaborarea tezei de master, etc. Masteratul de cercetare formează competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: (metode cantitative de cercetare economică, metode calitative de cercetare economică, metode avansate de analiză a informațiilor economice) etc. Deținătorii diplomei de licență sau diplomei de master din alte domenii trebuie să acumuleze 30 puncte credite de compensare a studiilor.

Masterat	Aceste puncte credite se formează din studierea cursurilor: Teorie economică, Fundamentele managementului organizației, Bazele antreprenoriatului, Analiza economico-financiară ș.a.)
Doctorat	Doctor în economie, specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate. Doctoratul presupune 2 componente de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (limba străină, metodologia cercetării, informatica, specialitatea). În faza științifică cerința de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul *Business și Administrare*

Domenii de specializare	Categorii/ grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: A. Business și Administrare B. Achiziții C. Managementul proprietății intelectuale	Economie Industrie Comerț Prestare servicii	– economist – agent de achiziții – funcționar ocupat cu depocerizarea producției – agent comercial – specialist în activități comerciale – funcționar ocupat cu evidența, recepția și livrarea mărfurilor
Ciclul II, studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional	Economie Industrie Comerț Prestare servicii	– manager de instituții, organizații și întreprinderi – manager compartiment specializat în diverse ramuri ale economiei – manager în servicii economico – financiare și de administrație – manager în servicii de personal, pregătirea personalului și alte relații de muncă – manager compartimente de aprovizionare tehnico-materială – manager compartimente cercetare-dezvoltare – manageri compartimente nelucrative, neclasificați în alte grupe de bază; – manager de întreprinderi mici în diverse ramuri ale economiei – manageri de întreprinderi mici, neclasificați în alte grupe de bază

B. Masterat de cercetare	Învățământ (cu condiția realizării modulului Psihopedagogic)	– profesor în învățământul secundar general – profesor în instituții de învățământ superior și mediu de specialitate
Doctorat		
Specialitatea 521.03 Economie și management în domeniul de activitate	Economie Industrie Comerț Prestare servicii Cercetare Învățământ	– top-manager în diverse ramuri ale economiei – consultant-expert în domeniul administrării afacerilor – cercetător științific – cadru didactic în învățământul preuniversitar și în învățământul superior

2.3. Rolul domeniului *Business și Administrare* în alte programe de formare

Misiunea învățământului superior este să formeze personalități, specialiști competitivi pe piața forței de muncă. Piața cere oameni competenți cu spirit antreprenorial, ceea ce se poate realiza prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor specifice domeniului Business și Administrare. Din aceste considerente, unitățile de cursuri ale domeniului Business și Administrare au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor în domeniul economiei:

Pentru specialitatea **Marketing și logistică** - Bazele antreprenoriatului (obligatoriu), Management (obligatoriu), Cultura afacerilor (opțional), Managementul riscurilor în afaceri (opțional);

Turism – Management (obligatoriu), Managementul riscurilor în afaceri (opțional);

Merceologie și comerț - Management (obligatoriu), Managementul riscurilor în afaceri (opțional);

Economie generală - Management (obligatoriu), Managementul producției (obligatoriu), Managementul calității (opțional), Managementul riscurilor (opțional);

Finanțe și bănci - Management (obligatoriu), Cultura afacerilor (opțional), Managementul calității (opțional) ș.a.;

Aceste discipline contribuie la formarea unor competențe de tip instrumental, interpersonal și sistemic.

3. Finalități de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licența	Masterat	Doctorat
Cunoștințe de bază în domeniu	1	3	2
Capacitatea de analiză și sinteză	2	1	1
Capacitatea de a învăța	3	4	4
Capacitatea de comunicare (inclusiv utilizând o limbă străină)	4	2	3
Spirit de inițiativă și antreprenoriat	5	5	5
Capacitatea de lucru în echipă	6	6	6
Creativitate	7	7	7
Capacitatea de operare cu tehnologii informaționale	8	8	8
Capacitatea de adaptare la culturile și obiceiurile altor popoare	9	9	9

Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea *Business și Administrare*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	- Să demonstreze cunoștințe funcționale în următoarele domenii: 1.1. Teorie economică – geneză, esență, metodologia și metoda, legități economice 1.2. Management – evoluția științei management, conținutul principalelor procese și funcții manageriale 1.3. Marketing – elaborarea și realizarea politicii de marketing a întreprinderii 1.4. Piețe – studierea, funcționarea și dezvoltarea piețelor de resurse, bunuri și servicii 1.5. Clienți – factori de influență, procese de cumpărare și consum, modele de consum	A,C

1	cunoaștere	1.6. Drept – cunoașterea legislației privind antreprenoriatul și întreprinderile, micul business, protecția consumatorului, publicitatea din Republica Moldova 1.7. Finanțe – managementul finanțelor, utilizarea contabilității și altor sisteme financiare 1.8. Sisteme informaționale – dezvoltarea și exploatarea sistemelor informaționale cu impact asupra realizării funcțiilor manageriale în organizație	
2	inițiere a afacerilor	2. Să inițieze o afacere 3. Să cunoască metode de identificare a ideilor de afaceri și evaluare a oportunităților 4. Să posede metode de evaluare și minimizare a riscurilor în afaceri	B B,C B,C
3	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	5. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 6. Să ajusteze activitatea organizației la cerințele mediului ambiant 7. Să adopte decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine, risc 8. Să elaboreze structura organizatorică a organizației 9. Să evalueze și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea activităților din organizație 10. Să se automotiveze și să sporească eficiența propriei activități 11. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea 12. Să motiveze și să creeze relații de muncă productive 13. Să aplice sisteme de management al calității 14. Să comunice convingător și eficient 15. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale, financiare și informaționale	A,B B,C B,C B,C B,C B,C,E B,C,D B,C B,C B,C B,C
4	cercetare	16. Să organizeze procesul de cercetare în domeniul business și administrare 17. Să elaboreze o lucrare aplicativă ce se referă la soluționarea unei probleme din domeniul administrării afacerilor	C,E
5	proiectare	18. Să elaboreze și să coordoneze realizarea proiectelor	B,C

6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a managerilor de la diferite niveluri ierarhice	B,C
		20. Să elaboreze judecăți bazate pe cunoașterea problematicii sociale și etice care apar în muncă sau studiu	C

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru domeniul de formare profesională **Business și Administrare**

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studeta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoaștere	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Business și Administrare</i>	A,C
		2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Business și Administrare</i>	A,C
		3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii și a unui management modern	A,C
1	inițiere și dezvoltare a afacerii	4. Să inițieze și să dezvolte o afacere	B,C
		5. Să elaboreze planuri de afaceri	B
		6. Să efectueze studii de fezabilitate	B,C
2	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	7. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite	A,C
		8. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute	B,C
		9. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex	B,C
		10. Să demonstreze leadership în contexte de muncă sau de studiu care sînt necunoscute, complexe și imprevizibile și care solicită rezolvarea problemelor implicînd mulți factori care interacționează	B,C
		11. Să demonstreze autonomie în procesul de învățare și muncă	C,E

2	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	12. Să evalueze și să îmbunătățească performanța strategică a echipelor 13. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor 14. Să comunice eficient utilizând și tehnologiile informaționale 15. Să organizeze un sistem informațional de securitate a businessului dinamic și eficient	B,D B,C B,C B,D
4	cercetare	16. Să organizeze cercetări în vederea fundamentării și creșterii gradului de precizie a deciziilor adoptate 17. Să integreze cunoștințe și propună soluții, stabilite prin cercetare, la diverse probleme din mediul profesional	B,D B,C,E
5	proiectare	18. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B,C
6	etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a managerilor de la diferite niveluri ierarhice 20. Să răspundă problematichilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B,C C,E

DOCTORAT

Competențe pentru specialitatea 521.03 – *Economie și management în domeniul de activitate*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor cheie specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
5	cunoaștere	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în <i>Business și Administrare</i> 2. Să extindă sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile profesionale existente în <i>Business și Administrare</i> și/ sau alte domenii conexe 3. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor din sfera <i>Business și Administrare</i>	A,C A,C A,C

4	comunicare	4. Să comunice cu autoritate profesională, cu omologii dintr-o comunitate de specialiști	C,D
3	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	5. Să demonstreze un nivel ridicat de înțelegere și aplicare a proceselor de învățare 6. Să elaboreze strategii de dezvoltare profesională 7. Să organizeze echipe de cercetare și să construiască consensul 8. Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale și financiare necesare cercetării 9. Să demonstreze leadership și inovație în activitatea științifică și cea practică; în condiții complexe de risc și incertitudine 10. Să adopte decizii strategice într-un mediu complex și dinamic 11. Să activeze în context internațional	B B,C B,D B,C B,C D
1	cercetare	12. Să elaboreze publicații științifice originale 13. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științe economice 14. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al managementului care conduc la noi cunoștințe și soluții 15. Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al managementului 16. Să demonstreze capacitatea de inovare a metodelor de cercetare științifică 17. Să prezinte și evalueze rezultatele cercetării	C,D C,E C C,E C D
2	proiectare	18. Să inițieze proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	B,C
6	etice	19. Să reflecteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora 20. Să fie promotor al valorilor etice	C,D,E B,D

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare – învățare – evaluare.

Ciclu I, studii superioare de licență

Unitate de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Fundamentale	F	40-60																					
Teorie economică (Micro- și macroeconomie)	O	10	+					+									+						
Matematică economică	O	5	+						+														
Informatică economică	O	5	+						+								+						
Contabilitate	O	4	+													+					+		+
Statistică	O	4	+			+									+								
Marketing	O	5	+						+								+	+			+		+
Dreptul afacerilor	O	5	+						+								+	+					
Finanțe	O	5	+						+								+						
Generale	G	până la 10																					
Geoeconomie	O	3	+																				+
Correspondență economică	O	3	+										+										+
Socioumane	U	18-25																					
Filosofie	O	4	+															+			+		+
De specialitate	S	40-70																					
A. Business și Administrație																							
Bazele antreprenoriatului	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+						+	+	+

Unitate de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Managementul producției	O	5	+						+	+					+							
Managementul calității	O	4	+					+	+				+		+							
Sisteme de planificare în afaceri	O	5	+		+										+							
Managementul riscurilor în afaceri	O	5	+	+	+		+	+	+											+	+	+
Analiza economico-financiară	O	4	+		+		+		+						+							
Orientare către alte domenii	A	20																				
Proiect economic	O	4-5	+							+						+	+	+	+	+	+	+
Practica de producție	O	9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Practica de licență	O	6	+							+							+	+		+	+	+
Examenul de licență, Teza de licență	O	5	+							+							+	+	+	+	+	+

Ciclul II, studii superioare de masterat

În primul an se oferă atât pentru masteratul de cercetare cât și pentru cel de profesionalizare un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unități comune (anul I)

Unitate de curs (modul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metodologia cercetărilor economice	O	4		+	+					+		+		+			+		+			+
Comportament organizațional	O	6	+	+	+					+	+	+	+	+						+		+
Managementul schimbării	O	5	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+					+	+		+
Alte	O	25																				
La alegere	A	20																				
TOTAL		60																				

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Finalități de studii																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+
Tehnologii informaționale în economie	O					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Limba străină	O			+			+			+		+				+	+	+			
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Masterat profesional (anul II)

Unitate de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Planul de afaceri și studii de fezabilitate	O	6	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
	O	4	+	+					+	+	+				+	+						
Securitatea informațională a businessului	O	4	+	+																		
Altele	O	5																				
Stagiu de practică	O	10	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+													+	+	+	+	+	+
La alegere	A	5																				
TOTAL		60																				

Masterat de cercetare (anul II)

Unitate de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+	+	+				+		+				+		+		+	+		+
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+	+	+				+		+				+		+		+	+		+
Altele	O	5																				
Stagiu de practică	O	10	+	+	+	+			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+												+	+	+	+	+	+
La alegere	A	5																				
TOTAL		60																				

3.3. Procesul de consultare cu persoanele și instituțiile – cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști etc.)

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

Metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

Pentru doctorat un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul

Business și Administrare

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Business și Administrare*

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60 credite
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor fi atât metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativei, inventivității și creativității.

În procesul de studii se va pune accent pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă,

operațională, acțională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale, procese psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalități (prelegerii, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod specific, pentru diferitele situații, metode și procedee precum: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstorming, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Suținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutorat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării – învățării – evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Business și Administrare*.

1. **Studiul de caz** reprezintă o metodă de predare atunci când cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din *Business și Administrare*. (Exemplu: *studiu de caz axat pe organizații, firme sau instituții poate aborda teme diverse precum punerea în practică a unor strategii sau politici, elemente diverse de management, cultura de organizație, procese de schimbare și inovare*).

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constau în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniului *Business și Administrare*, cu scopul familiarizării acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

2. **Proiectul** este o metodă de învățare activă, participativă, care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit

de util atunci cînd se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme/teme/subiect (Exemplu: *Cum poate fi asigurat un sistem de management al calității în ASEM*);
- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și deciderea către cea mai bună variantă.

În funcție de tema aleasă, există și un al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Eseul** poate fi o metodă de evaluare cînd se solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gîndire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Iată un set de criterii care pot fi utilizați în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- Argumente clare și raționale;
- Exemple sugestive și pertinente;
- Informații (detalii, date) specifice și relevante;
- Logică bună;
- Structură coerentă;
- Concluzii plauzibile;
- Scriere clară (lizibilă);
- Originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Care sînt cele mai probabile efecte asupra mediului de afaceri din Republica Moldova dacă se va introduce impozitului fix pe venit în mărime de 15%.”

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate, eficiență*.
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următoarelor criterii de evaluare: *Relevanța, Valoarea praxiologică, Stabilirea finalităților învățării, Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării*

și metodele de predare – învățare, Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, Productivitatea programei.

- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și al altor *parteneri de interese specifici* (autorități naționale, comunitatea etc.) în scopul modificării ofertei educaționale.
- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților.
- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățămîntului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educațional plăcut și productiv.

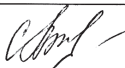
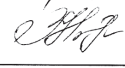
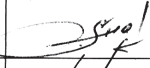
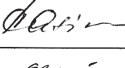
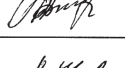
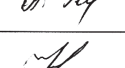
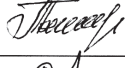
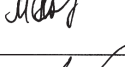
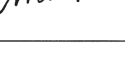
CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățământ Superior

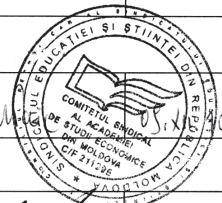
Domeniul de formare profesională

364 Finanțe

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

N/o	Instituția/ organizația/ structura	Persoana	Funcția /titlu / grad științific	Semnătura	Data
I. Instituții de învățămînt care asigură pregătirea în domeniu / membrii grupului de lucru					
1	Academia de Studii Economice din Moldova	Cobzari Ludmila	Prof. univ., dr.hab. Decan facultatea „Finanțe”		09.02.09
		Hîncu Rodica	Prof. univ., dr.hab. Șef catedră „Investiții și Piețe de Capital”		09.02.09
		Stratulat Oleg	Prof. univ., dr. Șef catedră „Bănci și Activitate Bancară”		09.02.09
		Botnari Nadejda	Conf. univ., dr. Șef catedră „Finanțe și Asigurări”		09.02.09
		Casian Angela	Conf. univ., dr. catedra „Finanțe și Asigurări”		09.02.09
		Secieriu Angela	Conf. univ., dr.hab. catedra „Bănci și Activitate Bancară”		09.02.09
		Baurciulu Angela	Conf. univ., dr. catedra „Finanțe și Asigurări”		09.02.09
		Gumovschi Ana	Conf. univ., dr. catedra „Investiții și Piețe de Capital”		09.02.09
2	Universitatea de Stat din Moldova	Ulian Galina	Prof. univ., dr.hab Șef catedră „Finanțe și Bănci”		09.02.09
3	Universitatea Tehnică a Moldovei	Manole Tatiana	Prof. univ., dr.hab. Șef catedră „Finanțe și Bănci”		09.02.09
4	Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Mocanu Natalia	Conf. univ., dr. Șef catedră „Finanțe și Bănci”		09.02.09
5	Universitatea Cooperatist - Comercială din Moldova	Fuior Elena	Conf. univ., dr. Șef catedră „Finanțe și Bănci”		09.02.09
6	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Gribincea Alexandru	Prof. univ.,dr.hab. Șef catedră „Economie și REI”		09.02.09
II. Parteneri sociali					
	Autoritățile Administrației Publice Centrale specializate				
1.	Ministerul Economiei	Lazăr Valeriu	Ministru al Economiei		
2.	Ministerul Finanțelor	Cărăuș Maria	Viceministru al Finanțelor		
3.	Inspectoratul Fiscal Principal de Stat	Platon Nicolae	Șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat al Republicii Moldova		
4.	Banca Națională a Moldovei	Tăbîrță Emma	Viceguvernator		

5.	Comisia Națională a Pieței Financiare	Cibotaru Mihail	Președinte	<i>M. Cibotaru</i>	07/11-10
Patronatele de ramură					
1.	Asociația Băncilor din Moldova	Ursu Dumitru	Președinte	<i>U. Ursu</i>	
2.	Uniunea Asiguratorilor din Moldova	Pușcuța Sergiu	Președinte	<i>S. Pușcuța</i>	09.12.2010
3.	Asociația investitorilor străini	Armașu Dinu	Director executiv		
4.	Asociația „Micul business”	Roșcovan Eugen	Președinte		
Sindicatele de ramură					
1.	Sindicatul educației și științei din Republica Moldova	Paic Mihai	membru Biroului Executiv	<i>M. Paic</i>	
Agenți economici					
1.	BC „Victoriabank” S.A.	Politov-Congaș Natalia	Președinte al Comitetului de direcție	<i>N. Politov</i>	09.12.2010
2.	BC „Banca Socială” S.A.	Crivceanschi Aglaia	Vice-președinte	<i>A. Crivceanschi</i>	9-12-10
3.	S.A. „Grupa Financiară”	Bondarev Viorica	Director General	<i>V. Bondarev</i>	9.12.10
4.	Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris-Group” S.A.	Gherasim Dinu	Director General	<i>D. Gherasim</i>	08.12.10
5.	S.A. “Moldovahidromas”	Braga Oleg	Director financiar	<i>O. Braga</i>	9.12.10

Coordonator elaborare: Cobzari Ludmila, dr. hab., prof.univ.,
decan facultatea „Finanțe”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul financiar-bancar rezultă din prioritățile de dezvoltare strategică a Republicii Moldova în perioada actuală: restructurarea economiei, descentralizarea financiară și economică, sporirea autonomiei decizionale, formarea unei viziuni adecvate, orientate spre performanță și profit. În acest context, economistul trebuie să acționeze ca promotor al schimbării, să fie competitiv pe piața muncii, să posede competențe de ordin cognitiv, funcțional, personal, etic etc. Arealul de angajare al absolvenților domeniului *Finanțe* îl constituie: instituțiile publice și private, proiectele naționale și internaționale etc.

În acest context, domeniul de formare profesională *Finanțe* are drept scop formarea personalității integre și profesioniste, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, ce se va realiza prin:

- acumularea unui ansamblu de cunoștințe în domeniul *Finanțe* în scopul dezvoltării profesionale și personale;
- formarea și dezvoltarea competențelor necesare pentru activitatea în domeniul respectiv.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul de formare profesională *Finanțe* are drept obiectiv fundamental pregătirea viitorilor specialiști în sfera financiară, bancară și investițională. Scopul principal al instruirii este pregătirea universitară și postuniversitară în domeniul financiar, bancar și investițional. Realizarea acestui obiectiv derivă din necesitățile societății contemporane în dezvoltarea economiei naționale, în care domeniul de formare profesională *Finanțe* deține un loc deosebit, direcțiile prioritare de pregătire ale specialiștilor fiind: activitatea bancară, asigurări, activitatea investițională, finanțe publice, fiscalitate, finanțele firmei și piețele de capital. Obținerea cunoștințelor în aceste domenii, prin intermediul studiilor pe cicluri (ciclul I - licență, ciclul II - masterat, ciclul III - doctorat), permite angajarea absolvenților în calitate de: experți financiari și fiscali, conducători în serviciile economico-financiare, analiști financiari, consultanți financiari, auditori, revizori, analiști financiari, conducători ai administrației publice locale, funcționari superiori ai asociațiilor obștești, conducători de unități economico-financiare mari și ai compartimentelor structurale, manager financiar în cadrul agenților economici cu diferite forme de organizare, agent de asigurare, funcționar public, analist financiar, ofițer de cont, analist de credit, dealer pe piața valutară, consilier financiar, broker sau dealer pe piața de capital, economist-casier, ofițer de credit, analist de credit, evaluator al titlurilor financiare, specialist în consulting și asistență investițională, specialist în formarea și gestiunea portofoliului de investiții etc.

La ciclul I (Licență) se vor instrui specialiști în domeniul *Finanțe și bănci* fiind pregătiți pentru analiza financiară, managementul financiar, bancar și investițional, la nivelul agenților economici, cu diferite forme de proprietate, și la nivelul instituțiilor publice, organizațiilor nonguvernamentale și organismelor internaționale.

Pentru a realiza cu succes aceasta oferta educațională, este necesar să se creeze un mediu adecvat, calitativ și productiv, axat pe student, care se va baza pe următoarele principii de formare:

- crearea unui mediu de instruire autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate: însușirea cunoștințelor, formarea deprinderilor și competențelor personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natura teoretică cu deprinderile practice specifice domeniului financiar;
- structurarea ofertei educaționale pe concepția „învăță acționînd” și dezvoltarea unor abilități de ordin practic;
- utilizarea tehnicilor moderne de instruire, orientate spre dezvoltarea creativității.

În vederea armonizării sistemelor de învățămînt superior din spațiul european, și astfel crearea unui Spațiu European Educațional Unic, în procesul elaborării planurilor de învățămînt pentru domeniul de formare profesională *Finanțe* au fost consultate programele de instruire din cadrul universităților țărilor membre ale grupului de implementare a prevederilor procesului de la Bologna: Universidad Nova de Lisboa (Portugalia), Universite Paris Dauphine, Universite Pierre-Mendes (France), Università di Bologna (Italia), Università Cagliari (Italia).

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățămînt cu frecvență redusă)	2 ani învățămînt la zi	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nedeterminat
Forma de organizare	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă (învățămînt la distanță)	Învățămînt la zi	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diplomă de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare.	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008.
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept condiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	

Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: – practica de producție, – practica de licență.	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică certificată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i>, metode utilizate: testarea, observarea, chestionarea și conversația; 2. evaluarea <i>formativă</i>, metode utilizate: observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.; 3. evaluarea <i>sumativă</i>, metode de utilizare: portofoliul, testul, raportul, teza, examenul etc. Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examen.	Similar cu ciclul anterior, dar se va folosi în mod deosebit evaluarea <i>participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: – autocorectarea sau corectarea reciprocă, – aprecierea reciprocă, – aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.

Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la disciplina fundamentală Teoria economică și la disciplinele de specialitate din domeniul <i>Finanțe și Bănci</i>) și a tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diplomă de licență	Diplomă de master	Diplomă de doctor
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 522.01 – Finanțe
Drepturi pentru absolvenți	Participarea la concursul de admitere la masterat, angajarea în instituții financiar-bancare, departamente, ministere, unități economice și societăți pe acțiuni din cadrul economiei naționale, oportunități educaționale.	Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii, participarea la concursul de admitere la doctorat; angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în instituții financiar-bancare, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale, oportunități educaționale.	Acces la postdoctorat, oportunități educaționale și de cercetare
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate/componente specifice
1	2
Licență	Licențiat în științe economice la specialitatea <i>Finanțe și Bănci</i>. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor include 4 componente: 1. Componenta <i>fundamentală</i> are drept scop acumularea de către studenți a cunoștințelor de bază și formarea competențelor în următoarele domenii: • Teorie economică (microeconomie: cererea și oferta, teoria producției, maximizarea profitului și pragul de rentabilitate al firmei, piața factorilor de producție; macroeconomie: instabilitatea macroeconomică și fluctuațiile ciclice, piața muncii, modelul AD-AS, modelul IS-LM, creșterea economică); • Matematică economică (ecuații diferențiale ordinare, programarea liniară); • Informatică economică (Word, Excel, Acces); • Statistică (observarea și sistematizarea datelor statistice, indicatorilor statistici, analiza statistică a seriilor de timp, elemente de statistică macroeconomică); • Dreptul afacerilor (reglementarea juridică a activității de întreprinzător, regimul juridic al zonelor economice libere, particularitățile contractelor în dreptul afacerilor); • Marketing (mediul de marketing, cercetarea de marketing, studierea pieței, politici de marketing). 2. Componenta <i>de formare a abilităților și competențelor generale</i> va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în următoarele domenii: • Geoeconomie (parametri geospațiali ai lumii contemporane, zonele economice libere și tehnopolisurile, polurile geoeconomice ale lumii); • Corespondență economică (redactarea scrisorilor de afaceri, scrisori circulare sau avize generale, reclamația, corespondența de uz general);

	3. Componenta de orientare socioumanistică. Orice conducător, indiferent de nivelul ierarhic, trebuie, în primul rând, să posede cunoștințe de ordin general, care să-l caracterizeze ca o persoană inteligentă, armonios dezvoltată. Această componentă va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în următoarele domenii: • Filozofie (filozofia, cercul de probleme și rolul ei în societate, gândirea filozofică în Moldova); • Limbi străine. 4. Componenta de orientare spre specializare. Se atrage atenția la profilul economistului, insistând asupra modalităților practice de formare a abilităților în domeniul financiar, bancar și investițional, pe capacitatea de efectuare a studiilor de piață în vederea asigurării adaptabilității la cerințele pieței. Această componentă va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în domeniul <i>Finanțe și Bănci</i>, potrivit următoarelor direcții: • Finanțe publice (sistemul financiar, politica financiară, sistemul cheltuielilor publice, sistemul resurselor financiare publice, buget și procesul bugetar, creditul public), Fiscalitate (elementele impozitului, principii și metode de impunere, sistemul fiscal al RMoldova, taxele locale, impozitele directe și indirecte); • Asigurări și reasigurări (elementele tehnice ale asigurărilor, contractul de asigurare, asigurarea riscurilor, tehnici de asigurare etc.); • Finanțele întreprinderii (mecanismul financiar al întreprinderii, politica financiară în cadrul întreprinderii, gestiunea activelor curente, finanțarea mijloacelor fixe, evaluarea rezultatelor financiare și insolabilitatea întreprinderii); • Activitatea bancară (contul bancar, operațiunile de casă, operațiuni prin sistemul electronic de transfer); • Monedă și credit (moneda și sistemul monetar, echilibrul monetar și inflația, teoriile monetare, băncile și sistemul bancar); • Bazele activității investiționale (climatul investițional, procesul investițional, evaluarea eficienței economice a investițiilor, bugetarea investițiilor); • Bazele funcționării piețelor de capital (instrumentele pieței de capital, instrumentele financiare derivate, operațiuni la bursa de valori etc.); • Tranzacții bursiere (tehnica tranzacționării pe piața bursieră, securitizarea creanțelor, informarea bursieră și ratingul valorilor mobiliare); • Relații valutare-financiare internaționale (balanța de plăți externe, piața monetară internațională, managementul cursului valutar, modalități de plată internaționale); • Management bancar (managementul personalului bancar, riscurile bancare, strategia de gestiune a lichidității băncii, managementul activității extrabilanțiere); • Prețuri și Tarife (metodele de determinare a prețurilor, specificul determinării tarifelor la servicii);
--	--

Masterat	Master în științe economice. Competențele realizate în cadrul ciclului I sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute și a cursurilor cu orientare, pe orizontală, interdisciplinară, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masterul academic, dar și spre aprofundarea competențelor instrumentale și profesionale, pentru masterul profesional (de specializare îngustă). Ciclul II conține diverse programe de studii cu diferit tip de specializare, în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializări. În primul an se oferă, pentru toate specializările, un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare. În anul 1, se vor forma competențe fundamentale în următoarele domenii: • Strategii macro-economice fiscale și bugetare • Management financiar • Managementul portofoliului investițional • Microeconomie bancară • Prețuri și Concurență În anul 2, se vor forma competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: A. Masterat profesional • Politici și strategii investiționale • Gestiunea financiară a întreprinderii • Piața asigurărilor • Finanțe publice locale • Gestiunea și planificarea fiscală • Gestiunea performanței și riscurilor bancare B. Masterat de cercetare • Metodologia cercetărilor economice • Metode cantitative de cercetare • Metode calitative de cercetare • Metode avansate de analiza a informațiilor economice
Doctorat	Doctor în economie. Doctoratul presupune 2 faze de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt transmise aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologie și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică, dreptul proprietății intelectuale) și opționale (aptitudini de comunicare, lucrul în rețea și în echipă, liderism, gestiunea timpului, gestiunea carierei). În faza științifică cerința de bază este susținerea tezei de doctor în economie la specialitatea 522.01 Finanțe.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul *Finanțe și Bănci* (nomenclatorul profesiilor/clasificatorul ocupațiilor)

Domeniile de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: A. Finanțe și Bănci	Economie Administrație publică	– economiști – agenți de asigurări – analiști financiari – agenți imobiliari – vânzatori la licitație – agenți comerciali – inspectori de vamă și frontieră – inspectori de stat de taxe și impozite – inspectori de pensii și asigurări sociale – operatori în instituții bancare – funcționari în administrație – funcționari de birou – casieri și asimilați – operatori la ghișeu-bancă – încasatori – operatori ghișeu casă de schimb valutar – agenți fiscali – specialiști în elaborarea și implementarea business-planurilor pentru proiectele de investiții – specialiști la instituțiile financiare
		– care realizează activități de finanțare a investițiilor – specialiști în secțiunile specializate în cadrul companiilor care realizează activitatea investițională – specialiști ai secțiilor „Valori mobiliare” în băncile comerciale și societățile pe acțiuni – specialiști la registratorii independenți, companiile de brokeri și dealeri – specialiști la Bursa de valori etc.

Ciclul II, studii superioare de masterat		
	Economie Administrație publică Învățământ (cu condiția realizării modulului Psihopedagogic)	– dealeri și brokeri de pe piața de capital – experți în evaluarea bunurilor materiale și financiare – personal mediu de conducere și administrație – funcționari în serviciile de evidență contabilă și financiară – ofițeri de credit – gestionari ai portofoliului de titluri de valoare – administratori de cont – specialiști în operațiuni valutare – manageri financiari, – experți financiari și fiscali – conducători în serviciile economico-financiare – analiști financiari – consultanți financiari – auditori – revizori – analiști financiari – conducători ai administrației publice locale – funcționari superiori ai asociațiilor obștești – conducători de unități economico-financiare mari și ai compartimentelor structurale – lectori, asistenți universitari și asimilați în învățământ – specialiști în consulting și asistența investițională

A. Masterat profesional I. Investiții și Piețe de capital; II. Finanțe corporative; Asigurări III. Finanțe Publice și Fiscalitate IV. Administrarea bancară ș.a. E. Masterat de cercetare		– specialiști în formarea și gestiunea portofoliului de investiții – specialiști în elaborarea și implementarea business-planurilor pentru proiectele de investiții – specialiști la instituțiile financiare care realizează activități de finanțare a investițiilor – specialiști în secțiile specializate în cadrul companiilor care realizează activitatea investițională – specialiști ai secțiilor „Valori mobiliare” în băncile comerciale și societățile pe acțiuni – specialiști la registratorii independenți, companiile de brokeri și dealeri – specialiști la Bursa de valori – evaluatori al titlurilor financiare la companiile de estimare – specialiști la Depozitarul Național al Valorilor mobiliare etc
Doctorat		
Specialitatea 522.01 – Finanțe	Economie Administrație Cercetare Învățământ	– top-manageri în domeniul financiar-bancar, a organizațiilor și proiectelor internaționale – lectori superiori și conferențieri în instituțiile de învățământ superior – specialiști cercetători și cercetători principali în instituțiile de cercetare științifică – analiști financiari etc.

2.3. Rolul domeniului *Finanțe* în alte programe de formare

Misiunea învățământului superior este formarea specialiștilor competitivi pe piața forței de muncă. Domeniul *Finanțe* deține un rol deosebit în cadrul altor programe de formare profesională: *Business și Administrare*, *Relații Economice Internaționale*, *Contabilitate* ș.a. în baza unui spectru larg de direcții cum sînt: Finanțe publice, Fiscalitate, Investiții și Piețe de Capital, Activitate bancară, Finanțe Corporative și Asigurări. Toate acestea contribuie la formarea unor competențe de tip instrumental, interpersonal și sistemic. La rîndul său, *Finanțele* sînt bazate pe contribuția diferitor științe ca Matematică, Statistică, Filozofia și Psihologia, Tehnologii informaționale, Teorie economică etc.

3. Finalități de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe-cheie generale	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
1. Capacitatea de analiza și sinteză	1	2	4
2. Capacitatea de învățare	3	9	7
3. Capacitatea de soluționare a problemelor	2	10	11
4. Capacitatea de aplicare a cunoștințelor în practică	7	7	5
5. Capacitatea de adaptare la noi situații	6	4	9
6. Abilitatea de a lucra individual	5	6	2
7. Abilitatea de a lucra în echipă	4	8	10
8. Capacitatea de gândire tactică și strategică	10	1	3
9. Comunicare orală și scrisă în limba maternă / de circulație internațională	9	5	8
10. Creativitatea	11	3	1
11. Capacitatea de operare cu tehnologii informaționale	8	12	12
12. Abilitatea de a lucra într-un context internațional	12	11	6

Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru domeniul de formare profesională **Finanțe**

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	1. Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii: 1.1. finanțele întreprinderii - să cunoască sursele de finanțare, criterii de alocare a resurselor, indicatori de apreciere a rezultatelor financiare și tipuri de politici financiare ale întreprinderii; 1.2. asigurări și reasigurări - formele de constituire a fondurilor de asigurare, tipurile de asigurări, modul de calcul a primelor de asigurare și principiile de determinare a despăgubirii; 1.3. finanțele publice - sistemul fiscal, procesul bugetar, sursele de formare a veniturilor și direcțiile de repartizare a cheltuielilor publice; 1.4. sistemul bancar, operațiunile bancare și tehnicile de plată; 1.5. sistemul monetar, moneda, inflația, politica monetară; 1.6. sistemul valutar financiar-internațional, metodologia elaborării balanței de plăți, metodologia determinării cursului valutar și a factorilor de influență; 1.7. activitatea investițională – tipurile de investiții; procesul investițional și etapele acestuia; surse și metode de finanțare a investițiilor; eficiența investițiilor și indicatorii de evaluare a acestora; riscul investițional; 1.8. piața de capital – tipologia instrumentelor financiare și drepturile generate de acestea, precum și activitățile desfășurate în cadrul pieței de capital; 1.9. politici și strategii de prețuri (tarife) în cadrul unui mediu schimbător.	A, B A, B A, B A, B A, C A, C A, B A, B A, B

2	gestionarea informațiilor	2. Să selecteze și să utilizeze optim informația din diferite surse în limba maternă și străină; 3. Să aplice metode cantitative și calitative de analiza și prelucrare a informației;	B,C,D B, C
3	gestionarea resurselor	4. Să raționalizeze gestiunea fondurilor financiare, de credit și de mijloace de plată internaționale; 5. Să cunoască și să aplice metode de gestiune a resurselor financiare la întreprindere și în cadrul instituțiilor financiare bancare și nebankare; 6. Să evalueze și să gestioneze eficient resursele proprii ale investitorului și cele atrase în activitățile investiționale;	A, B, C B, C B, C
4	gestionarea activităților economico-financiare	7. Să recomande strategii de gestionare a performanțelor bancare și modalități de redresare a activității bancare; 8. Să propună metode de eficientizare a activității sistemului bancar, posibilități de optimizare a masei monetare, modalități noi de elaborare a politicii monetare; să recomande modalități de gestionare a rezervei valutare, de elaborare a politicii valutare; 9. Să ajusteze activitatea financiară a întreprinderii la cerințele pieței, să adopte decizii optime de finanțare și de repartizare a profitului, să analizeze rezultatele financiare și să explice impactul factorilor interni și externi; să fundamenteze prețurile (tarifele) și să le ajusteze la solicitările clienților, la modificările în conjunctura pieței și la prevederile actelor normative, să evalueze impactul factorilor de conjunctură asupra deciziilor de prețuri (tarife); 10. Să aplice tehnici de reasigurare; să analizeze influența operațiunilor de reasigurare asupra stabilității financiare a asiguratorului;	B,C B, C B, C B, C

		11. Să aplice tehnicile de impunere pentru fiecare tip de impozit și taxă, să poată determina obligația fiscală; să determine impactul obligațiilor fiscale asupra situației financiare a plătitorului 12. Să aplice metode de evaluare a eficienței investițiilor prin intermediul indicatorilor de eficiență și să adopte decizii optime de investire în condiții de certitudine, incertitudine, risc; să posede aptitudini de gestionare a portofoliului de titluri în vederea optimizării acestuia 13. Să gestioneze proceduri de emisiune a instrumentelor financiare, de derulare a tranzacțiilor bursiere, să evalueze instrumente financiare prin metode fundamentale și tehnice	B, C B, C B, C
5	proiectare	14. Să proiecteze indicatorii monetari, să planifice masa monetară, să prognozeze agregatele monetare; să proiecteze indicatorii bugetari și nivelul presiunii fiscale; să elaboreze măsuri în vederea echilibrării și ajustării balanței de plăți, optimizării rezervei valutare, menținerii stabilității și prognozării cursului valutar, organizării eficiente a pieței valutare 15. Să previzioneze indicatorii financiari și să elaboreze direcții de acțiune în vederea realizării acestora în cadrul întreprinderilor și a instituțiilor financiare bancare și nebancare; să fundamenteze politica și strategia de prețuri (tarife) în funcție de conjunctura pieței și avantajele interne a unităților economice 16. Să elaboreze proiecte privind emisiunea valorilor mobiliare; să proiecteze și să coordoneze derularea operațiunilor speculative de bursă în condiții de incertitudine și risc; să elaboreze proiecte investiționale	B,C B, C B, C
6	etice	17. Să cunoască problematica social-economică și etică în cadrul muncii sau studiilor; să contribuie la crearea unei imagini adecvate în efectuarea operațiunilor financiare, bancare și investiționale	C, D
7	cercetare	18. Să elaboreze o lucrare aplicativă cu evidențierea problematicei și formularea recomandărilor în vederea soluționării unor probleme din domeniul financiar, bancar, investițional	C, E

8	conducere a oamenilor	19. să posede capacități de a lucra independent sau în echipă, să formuleze și să elaboreze sarcini aferente diverselor aspecte ale activităților financiare, bancare, investiționale, să creeze relații de lucru eficiente și să organizeze activitatea în echipă	B, D
---	-----------------------	--	------

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru domeniul de formare profesională **Finanțe**

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare masterandul/masteranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	gestionarea resurselor	1. Să asigure eficiența gestiunii resurselor și plasamentelor bancare în condiții de optimizare a compromisului risc-rentabilitate; să aplice regularitățile și legile de bază în analiza fenomenului financiar monetar internațional; să comensureze, analizeze, gestioneze masa monetară și componentele ei 2. Să raționalizeze structura resurselor materiale, financiare și umane în scopul optimizării rezultatelor financiare la întreprindere; să gestioneze resursele financiare în domeniul asigurărilor prin aplicarea actelor normative din domeniu; 3. Să elaboreze devize de venituri și cheltuieli ale instituțiilor publice; să elaboreze scheme de optimizare fiscală la nivel macro și micro economic 4. Să elaboreze planuri de asigurare cu resurse investiționale în scopul derulării proiectelor investiționale și gestionării eficiente a acestora; să posede abilități de formare și gestionare a portofoliului de investiții	B,C,E B,C,E B,C,E B,C,E

2	gestionarea activităților economico-financiare	5. Să formuleze strategii de gestiune a performanțelor și riscurilor bancare, să evalueze impactul factorilor financiari și non-financiari asupra activității bancare; să aplice tehnici și metode de analiză a sistemelor financiar-bancare comparate; să utilizeze cursul valutar în evaluare, să aplice metodele de gestiune a cursului valutar; să formuleze strategii de politică monetară, bazate pe evaluări și studii de caz 6. Să aleagă și să utilizeze metode de analiză și evaluare financiară; să stabilească politici și strategii de gestionare a activității economico-financiare, să aplice și să analizeze indicatorii de apreciere a eficienței activității de asigurare; să formuleze strategii de gestiune a veniturilor și cheltuielilor în cadrul societății de asigurare; să aplice tehnici și metode de optimizare a acestora 7. Să stabilească strategii și să promoveze politici fiscale și bugetare la macronivel; să determine schema cea mai eficientă / adecvată de planificare fiscală pentru agentul economic respectiv 8. Să evalueze variante eficiente de investiții, să interpreteze rezultatele și să propună criterii de selecție a variantelor optime de investiții; să posede abilități de gestionare a activităților participanților profesioniști pe piața de capital; să evalueze starea pieței de capital prin aplicarea metodelor de calcul al indicilor bursieri și stabilirea trendului cursurilor bursiere	B, C, E B, C, E B, C, E B, C, E
---	---	---	---

3	gestionarea informațiilor	9. Să analizeze fluxuri de informație financiară în scopul formulării concluziilor cu privire la eficiența proceselor bancare; să analizeze fluxurile de informație privind finanțarea și creditarea internațională	C, D
		10. Să colecteze informație veridică în scopul aprecierii situației economico-financiare a întreprinderii și estimării corecte a valorii acesteia; să colecteze și să analizeze informații cu scopul dezvoltării produselor și serviciilor de asigurare	C, D
		11. Să colecteze și să interpreteze date cu privire la sistemul financiar și instrumentele politicii bugetar-fiscale	C, E
		12. Să colecteze și să interpreteze corect informația relevantă în vederea soluționării problemelor specifice domeniilor: Investiții, Piețe de Capital	C,E
4	conducerea oamenilor	13. Să formuleze sarcini, să manifeste abilități de organizare a activităților și de verificare a acestora	C, D, E
5	proiectare	14. Să proiecteze scenarii de gestiune a proceselor din cadrul activității bancare, să identifice criteriile de optimizare a lor în vederea atingerii performanțelor bancare; să proiecteze scenarii de evoluție a cursului valutar, balanței de plăți, tranzacțiilor pe piețele valutare și să elaboreze scenarii de atingere a echilibrului monetar în Republica Moldova	B, C, E
		15. Să proiecteze strategii și politici de dezvoltare a întreprinderii și a instituțiilor financiare bancare și nebancale	B, C, E
		16. Să proiecteze bugete utilizând diferite metode de planificare bugetară; să proiecteze scheme de optimizare fiscală națională și internațională, utilizând convențiile internaționale	B, C, E
		17. Să elaboreze strategii de gestionare a riscului investițional și să gestioneze obiective de investiții; să obțină abilități privind elaborarea strategiilor de atragere a investițiilor autohtone și străine; să proiecteze strategii de utilizare a instrumentelor financiare	B, C
6	cercetare	18. Să manifeste abilități de colectare, sintetizare și structurare a informației de diverse categorii și complexități necesare pentru fundamentarea unor cercetări ale domeniului financiar, bancar, monetar și de investiții	B, C, E

7	etice	19. Să posede și să promoveze etică profesională, valori de integritate morală și socială; să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în procesul de studiu și comunicare;	D, E
8	cunoaștere	20. Să utilizeze cunoștințe teoretice, analitice și practice specializate, avansate în domeniul Finanțe și Bănci.	A, C

DOCTORAT

Competențe pentru domeniul de formare profesională ***Finanțe***

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor cheie specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:-</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cercetare	1. Să dezvolte concepte, să identifice noi corelații și tendințe în evoluția fenomenelor financiare 2. Să elaboreze metodologia științifică de implementare a rezultatelor cercetării; 3. Să demonstreze capacitatea de inovare științifică și de aplicare a metodelor de cercetare științifică	C, D C, E C, D
2	proiectare	4. Să elaboreze proiecte de cercetare, studii complexe de fezabilitate, fundamentări tehnico-economice în vederea soluționării problemelor financiare, bancare și investiționale curente și de perspectivă 5. Să gestioneze proiectele și rezultatele acestora, intervenind prompt în situația devierii rezultatelor obținute de la cele prognozate	C C
3	gestionarea informațiilor	6. Să utilizeze informațiile obținute în urma cercetărilor efectuate în scopul dezvoltării teoretice și practice a domeniului financiar, bancar și investițional 7. Să participe la întruniri științifice și practice specializate din sfera economico-financiară și domenii conexe	B, C, D D, E
4	gestionarea resurselor	8. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale, umane și financiare destinate cercetării 9. Să găsească soluții alternative de substituire a unor resurse în condițiile insuficienței sau a deficitului acestora	B B

5	gestionarea activităților economico-financiare	10. Să elaboreze și să adopte decizii strategice de globalizare și integrare într-un mediu complex 11. Să gestioneze activitatea economico-financiară în condițiile de instabilitate macroeconomică: inflație, șomaj, deficit al balanței de plăți externe, deficit bugetar, fluctuații de curs valutar etc.	B, C B, C
6	cunoaștere	12. Să extindă și să dezvolte cunoștințele și/sau practica profesională existentă în științe economice și domeniul financiar, bancar și investițional 13. Să identifice, să analizeze, să evalueze și să implementeze noi concepte și abordări financiare, bancare și investiționale specifice școlilor economice tradiționale și postmoderne 14. Să integreze în domeniul financiar, bancar și investițional, prin intermediul simulărilor și a modelelor, cunoștințe din sfera inovațiilor, hi-tec și domeniilor neeconomice	B,C,E A,C,E A, C, E
7	etice	15. Să posede și să promoveze valori de integritate morală și socială și să le manifeste prin propria prestație; 16. Să manifeste onestitate, imparțialitate și obiectivitate în înregistrarea rezultatelor și în formularea concluziilor	D D
8	conducerea oamenilor	17. Să posede capacitatea de a lucra în echipă, aptitudini de a fi lider, capacitatea de consolidare a colectivului; 18. Să formuleze coerent sarcinile, să desemneze corect mijloacele de cercetare, să posede calități de comunicare coerentă	D, E D, E

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare - învățare - evaluare

Ciclul I, studii superioare de licență

		Finalități de studii																			
	credite ECTS	cod	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Unitatea de curs (modulul)																					
Fundamentale		F																			
Teoria economică (Micro și macro economie)	5	O	+	+	+		+			+			+	+					+	+	+
Matematică economică	5	O		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Informatică economică	5	O		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Bazele contabilității	4	O	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+		+	+	
Statistică	4	O		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Management	5	O	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+				+	+	+
Marketing	4	O	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+				+	+	+
Generale		G																			
Limba străină	4	O	+	+	+														+	+	
Educația fizică	4	O																	+	+	+
Socioumane		U																			
Filosofie	4	O		+	+																
Integrare economică și europeană	2	O	+	+	+	+				+				+	+	+			+		
De specialitate		S																			
Finanțe publice	6	O	+	+	+		+						+	+		+				+	+
Monedă și credit	6	O	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+		+	+	+

Contabilitatea financiară	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Finanțele întreprinderii	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Activitate bancară	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bazele funcționării piețelor de capital	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bazele activității investiționale	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Asigurări și reasigurări	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Tranzacții bursiere	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Metode și tehnici fiscale	O	4	+	+	+		+						+	+		+	+		+	+	+
Relații valutar-financiare internaționale	O	4	+	+	+	+			+	+						+			+	+	+
Analiza activității economico-financiare	O	4	+	+	+	+	+	+			+		+	+			+	+	+	+	+
Management bancar	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+
Prețuri și tarife	O	5	+	+	+		+	+			+						+	+	+	+	+
Orientare către alte domenii	A	20																			
Proiect de specialitate	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+
Practica de producție	O	9	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+
Practica de licență	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+
Examenul de licență	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Ciclul II, studii superioare de masterat

În primul an se oferă, pentru toate specializările, un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare

Unități comune (primul an)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	credite ECTS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Strategii macro-economice fiscale și bugetare	O	5			+		+		+		+		+	+	+		+	+		+	+	+
Management financiar	O	4		+	+	+		+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Managementul portofoliului de investiții	O	6		+	+	+		+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
Strategii și politici monetare	O	5	+					+			+		+	+	+	+	+		+	+	+	+
Matematici financiare și actuariale	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+			+
Audit financiar	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	
Metodologia cercetărilor economice	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+
Managementul resurselor umane	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+					+					+	+	+

Masterat profesional

I. Finanțe corporative; Asigurări

Unitatea de curs (modulul)	Cod	credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Gestiunea financiară a întreprinderii	O	6		+	+	+		+		+		+	+	+			+	+	+	+	+	+
Asigurări internaționale	O	4		+	+	+		+		+		+	+	+			+	+	+	+	+	+
Evaluarea financiară a întreprinderii	O	4		+	+	+		+		+		+	+	+			+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+		+		+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Stagiul de practică	O	10		+	+	+		+		+		+	+	+			+	+	+	+	+	+
La alegere	A																					

II. Finanțe publice și Fiscalitate

Unitatea de curs (modulul)	Cod	credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Managementul finanțelor publice	O	6			+	+			+		+		+			+	+		+	+	+	+
Gestiune și planificare fiscală	O	4		+	+	+			+		+		+	+		+	+		+	+	+	+
Administrarea fiscală	O	4		+	+	+			+		+		+	+		+	+		+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+		+	+	+	+
Stagiul de practică	O	10		+	+	+			+		+		+	+		+	+		+	+	+	+
La alegere	A																					

III. Investiții și Piețe de Capital

Unitatea de curs (modulul)	cod	credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Gestiunea riscurilor investiționale	O	6	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Proiectarea investițională	O	4	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Participanții profesioniști pe PC	O	4	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stagiul de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A																					

IV. Administrare bancară

Unitatea de curs (modulul)	cod	credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Reglementarea bancară și supraveghere prudențială	O	4	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gestiunea performanței și riscurilor bancare	O	6	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Reglementarea și controlul intern al băncii comerciale	O	4	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stagiul de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A																					

Masterat de cercetare

Unitatea de curs (modulul)	cod	credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Metode avansate de analiză a informațiilor economice	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Stagiul de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
La alegere	A																					

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	cod	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Finalități de studii					12	13	14	15	16	17	18
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+			+	+	+						+	+	+	+	+		+
Tehnologii informaționale în economie	O		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
Limba străină	O			+			+	+			+							+			+	+	+	+
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

Metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

Pentru doctorat, un consultant important devine Academia de Științe a Moldovei, care elaborează Direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Finanțe*

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	Durata 3- 4 ani

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Finanțe*

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor fi atât metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativei, inventivității și creativității.

În procesul de studii se va pune accent pe metodele activ-participative (interactive), în vederea sporirii potențialului intelectual al studenților prin angajarea unui efort personal în cadrul instruirii și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. Se vor utiliza metodele flexibile și diversificate, specifice conținutului și tematicii disciplinelor, care vor asigura o învățare formativă, operațională, axate pe formarea de deprinderi, atitudini, convingeri, valori, aspirații.

Se vor îmbina în mod specific, pentru diferitele situații, metode și procedee precum:

- studiul de caz
- jocul de rol
- dezbateri
- frontal, în grup și individual
- brainstorming
- investigația
- proiectul
- argumentarea și contra argumentarea
- învățare academică independentă etc.

Susținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutorat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat - de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează - de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea pleneră a obiectivelor.

Procesul de instruire prevede evaluarea cunoștințelor acumulate la disciplinele de specialitate, elaborarea de către student a raportului privind practica de producție/licență/masterat, a proiectului de specialitate și a tezei de licență/masterat/doctorat.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării - învățării - evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Finanțe și Bănci*.

1. **Studiul de caz** reprezintă o *metodă de predare* atunci când cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din domeniul *Finanțe și Bănci*.

Scopurile acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constau în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice din domeniul *Finanțe și Bănci*, cu scopul familiarizării acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din arta fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de evaluare și argumentarea deciziei asemeni unei situații reale.

2. **Proiectul** este o *metodă de învățare* activă, participativă care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare, și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit de util atunci când se urmărește accentuarea caracterului practic /aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme /teme / subiect;
- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Realizarea analizei economico-financiare sau a situației existente;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și deciderea asupra variantei optime.

În funcție de tema aleasă există și un al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Teza** este o *metodă de evaluare*, care solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Teza angajează capacități de gândire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții. Iată un set de criterii care pot fi utilizați în evaluarea tezelor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- Argumente clare și raționale;
- Exemple sugestive și pertinente;
- Informații (detalii, date) specifice și relevante;
- Logică bună;
- Structură coerentă;
- Concluzii plauzibile;
- Scriere clară (lizibilă);
- Originalitate.

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității procesului de învățămînt se efectuează în concordanță cu standardele educaționale și se va realiza prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate.*
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următorilor criterii de evaluare: *Relevanță, Valoare praxiologică, Stabilirea finalităților învățării. Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei. Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării. Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării și*

metodele de predare învățare. Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare. Productivitatea programei.

- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și ai altor *parteneri de interese specifici* (autorități naționale, comunitatea etc.), în scopul modificării ofertei educaționale.
- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților.
- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățământului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale, pentru a asigura un mediu educațional plăcut și productiv.

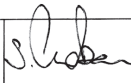
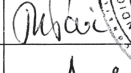
CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățămînt Superior

Domeniul de formare profesională

365.1 Economie Mondială și Relații Economice Internaționale (EMREI)

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

N/o	Instituția/ organizația/structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățămînt care asigură pregătirea în domeniu/membri ai grupului de lucru					
1.	Universitatea de Stat a Moldovei	Alexandru Gribincea	Șef catedră „Marketing și REI”, prof. univ., dr. hab.		06.12.10
2.	Universitatea Cooperatist- Comercială din Moldova	Claudia Melinte	Șef catedră „ Economie și administrare”, conf. univ., dr.		07.12.2010
3.	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Petru Roșca	Prof. univ., dr. hab., catedra „EMREI”		06.12.10
4.	Universitatea Tehnică a Moldovei	Vasile Mamaliga	Șef catedră „ Economie și Management Industrial”, conf. univ., dr.		07.12.10
II. Parteneri sociali					
1.	Ministerul Economiei	Sergiu Ciobanu	Vice ministru, doctor în economie		08.12.10
2.	Camera de Comerț și Industrie a RM	Mihai Bilba	Director de dezvoltarea Competenților		08.12.10
3.	Comitetul Sindical al Salariaților ASEM	Mihail Paic	Președinte		08.12.10
4.	IMC Market SRL	Adrian Cașenco	Director general		08.12.10
4.1	DAAC-Hermes Grup SA	Veaceslav Codreanu	Director financiar, doctor în economie		08.12.2010
4.2	ASCOM GOUP SA	Octavian Crudu	Departament Marketing, Manager- economist		03.12.2010

Coordonator elaborare: Chistruga Boris, dr. hab., prof. univ.,
șef-catedră „Relații Economice Internaționale”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul EMREI sînt determinate de procesele acceleratorii de internaționalizare a vieții economice în condițiile limitării resurselor disponibile, de creșterea decalajului în nivelul dezvoltării țărilor, precum și interacțiunea unui șir de factori care determină circuitul material, financiar și documentar la nivel global. Economia mondială, gestiunea corporațiilor internaționale și a proiectelor investiționale, comerț internațional, dezvoltarea sistemului informațional, formarea și perfecționarea mecanismelor de desfășurare a tranzacțiilor internaționale, gestiunea riscurilor aferente afacerilor internaționale, eficientizarea schimburilor comerciale etc. reprezintă pilonii de bază în formarea viitorilor specialiști în EMREI, precum și arealul de angajare al acestora, pentru a fi competitivi pe piața muncii. Accentul pe formarea profesională, este specificat și în obiectivele strategice pentru Europa, anume îmbunătățirea calității și eficacității sistemelor de educație și formare profesională, facilitarea accesului la educație și formarea profesională pentru toți membrii societății.

În acest context, respectivul domeniu de formare profesională are drept scop să formeze *personalități integre și competente profesional*, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

1. conștientiza importanța practicării unor activități eficiente în viața profesională și cea cotidiană;
2. forma și dezvolta competențe necesare pentru autorealizare și obținerea succesului în activitatea profesională ;
3. acumula un ansamblu de cunoștințe și crea plusvaloare academică în domeniul EMREI, care va servi drept bază pentru dezvoltarea personală și profesională.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Economie Mondială și Relații Economice Internaționale* are scopul de a pregăti specialiști pentru a activa în domeniul sistemului economic real, relațiilor economice externe, zone economice libere, aparatul ministerelor, vamă, sector privat, structuri economice internaționale. În cadrul acestui domeniu, fiind o specialitate EMREI în limbile franceză, engleză, germană. La nivel de întreprindere, specialistul din domeniul EMREI este cel care trebuie să asigure buna desfășurare a activităților externe: să planifice activitatea economică externă, să dirijeze activitatea comercială, să facă propuneri la strategia externă de penetrare al piețelor externe, propuneri de cooperare a activității întreprinderii ș. a. La nivel de ministere și alte unități, să poată întocmi rapoarte economice, să analizeze activitatea unităților economice, să poată înainta propuneri în vederea îmbunătățirii acestor activități. Absolvenții domeniului EMREI vor căpăta abilitățile necesare de a practica activități de antreprenoriat în cadrul întreprinderilor mixte. Pentru a activa în sectoarele respective, absolvenții trebuie să posede anumite competențe.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor internaționale și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate: însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul administrării afacerilor;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 ani(4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nedeterminat
Forma de organizare	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă	Învățămînt cu frecvență la zi	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare.	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățămîntului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățămîntului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008

Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decât cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat. În cazul schimbării domeniului, trebuie să se demonstreze competențe în economie mondială, comerț internațional, managementul afacerilor economice internaționale.	
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu - practica de specialitate - practica de licență	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică certificată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i>, metode utilizate: testarea, observarea, chestionarea și conversația; 2. evaluarea <i>formativă</i>, metode utilizate: observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.; 3. evaluarea <i>somativă</i>, metode utilizate: portofoliul, testul, raportul, teza, examenul etc. Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclu anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i> , care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: autocorectarea sau corectarea reciprocă, aprecierea reciprocă, aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.
Modalități de evaluare finală	Susținerea a două examene de licență (la disciplina fundamentală Teoria economică și la disciplina de specialitate EMREI și a tezei de licență.	Susținerea tezei de master.	Susținerea tezei de doctorat.
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diplomă de doctor

Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 521.02 – <i>Economie Mondială; relații economice internaționale</i> , Doctor în economie la specialitatea 521.01 – <i>Teorie economică și politici economice economice</i>
Drepturi pentru absolvenți	Participarea la concursul de admitere la masterat, angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale, oportunități educaționale (LLL).	Participarea la concursul de admitere la masterat (alte domenii), participarea la concursul de admitere la doctorat; ocuparea postului în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale, oportunități educaționale (LLL).	Realizarea postdoctoratului, oportunități educaționale și de cercetare (LLL).
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
Licență	Licențiat în științe economice. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor include 4 componente: 1. Componenta fundamentală are drept scop acumularea de către studenți a cunoștințelor de bază și formarea competențelor în: • Teorie economică: microeconomia: cererea și oferta, echilibrul și dezichilibrul pieței; teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară, cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe;

	• Matematică economică: funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie; • Contabilitate: bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii, principii și politici contabile, standarde contabile, funcționarea contabilității etc.; • Econometrie (Elemente de teorie a probabilităților și statistica matematică, modelul econometric al regresiei simple, modele econometrice cu ecuații multiple); • Statistica (Observarea statistică, Prelucrarea datelor statistice, indicatori statistici, variația și asimetria); • Finanțe (finanțele întreprinderii, decizia optimă de finanțare, metode de previziune și gestiune financiară, analiza performanțelor și a indicatorilor activității firmei); • Integrare Economică și Economie Europeană: teoriile integrării economice, etapele formării UE, politicile economice și sociale etc. 2. Componenta de formare a abilităților și competențelor generale va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în următoarele domenii: • Dreptul Afacerilor (Raportul juridic de dreptul afacerilor, comercianții, societățile comerciale, concurența comercială, protecția consumatorului); • Informatică economică: (Word, Excel, Acces) etc. 3. Componenta de orientare socioumanistică. Orice conducător, indiferent de nivelul ierarhic, trebuie, în primul rînd, să posede cunoștințe de ordin general, care să-l caracterizeze ca o persoană inteligentă, armonios dezvoltată. Această componentă va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor în următoarele domenii: • Marketing: Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing, Politici de marketing; • Economia întreprinderii (ciclul de viață al întreprinderii, activitățile și resursele întreprinderii, evaluarea și rezultatelor și dezvoltarea întreprinderii); • Limbi străine etc. 4. Componenta de orientare spre specializare. Se atrage atenția la profilul managerului, insistînd asupra modalităților practice de formare a gîndirii manageriale, pe capacitatea de efectuare a studiilor de piață în vederea asigurării adaptabilității la cerințele pieței. Această componentă va include asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor, ținînd cont de specializări, în următoarele domenii: A. Specialitatea: <i>Economie mondială și relații Economice Internaționale, Economie mondială</i>
--	---

	• Economie mondială și REI (tendențe contemporane în economia mondială, economia țărilor lumii, circuitul economic mondial, probleme globale în EM); • Comerț internațional: teoriile comerțului internațional, analiza comerțului pe grupe de mărfuri, politicile tarifare și netarifare; • Tehnici de comerț exterior: operațiunile în contrapartidă, paralele, finanțarea tranzacțiilor internaționale; • Transporturi și Expediții Internaționale Rolul expedițiilor internaționale în relațiile economice, Intermediarii în transportul internațional, Condițiile juridice de bază de livrare a mărfurilor, Transporturi maritime, aeriene, rutiere internaționale; • Bazele managementului internațional: funcțiile managementului de organizare, planificare și de control, școlile manageriale de bază.
A. Masterat profesional Comerț Internațional, Economie Internațională și Integrare Europeană ș.a.	Master în științe economice Ciclul II conține diverse programe de studii cu diferit tip de specializare. Competențele obținute sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master profesional este orientat spre specializarea îngustă. În anul I se vor forma competențe fundamentale în Economie internațională, Matematici financiare și actuariale, Strategii și Tehnici de comunicare în Afaceri etc. În anul II se vor forma competențe fundamentale mai specializate cu aspecte practice mai pronunțate în Sistemul Comercial Internațional, Expertiza mărfurilor la export-import, Negociere și contractare internațională, Riscuri în AEI etc. (specialitatea „Comerț internațional”) Economia Uniunii Europene, Mediul european de afaceri, Proiecte economice internaționale etc (specialitatea „Economie Internațională și Integrare Europeană”); Metode cantitative de cercetare economică, Metode calitative de cercetare economică, Metode avansate de analiză a informațiilor economice (specialitatea „Teorie economică”). Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional (de specializare îngustă). Ciclul II conține diverse programe de studii, cu diferit tip de specializare în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializări. În primul an, se oferă pentru toate specializările un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare. În anul 1, se vor forma competențe fundamentale în următoarele domenii:

Masterat de cercetare Economie Mondială și Relații Economice Internaționale	• Metodologia cercetărilor economice • Comportament organizațional • Managementul schimbării etc. În anul 2, se vor forma competențe fundamentale, ținând cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: A. Masterat profesional • Analiză demografică • Prognoză demografică • Planificarea familiei • Politică demografică • Programe de dezvoltare a populației • Demografia aplicată Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I, și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat spre dezvoltarea competențelor de cercetare. În anul I se vor forma competențe fundamentale în: Microeconomie intermediară; Macroeconomie intermediară; Economia internațională; Creștere și dezvoltare economică; Doctrină economică contemporană; Metodologia cercetării economice etc. În anul II se vor forma competențe fundamentale mai specializate și cu aspecte practice mai pronunțate în: Modele naționale de dezvoltare economică; Economia națională și securitatea economică; Modelarea sistemelor economice; Diagnostic global strategic; Analiza comparativă internațională etc. B. Masterat de cercetare • Gestiunea cercetărilor în economie • Proiect de cercetare etc.
Doctorat	Doctor în economie. Doctoratul presupune 2 faze de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt transmise aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologie și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică, dreptul proprietății intelectuale) și opționale (aptitudini de comunicare, lucrul în rețea și în echipă, gestiunea financiară a cercetării, leadership, gestiunea timpului, gestiunea carierei). În faza științifică cerința de bază este susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții din domeniul EMREI

Domeniul de specializare	Categorii/ grupuri de profesii pe domenii de activitate	Funcții (ocupații) posibile
Ciclu I, studii superioare de licență		
Specialitatea EMREI	Economie, Comerț, Organizații Internaționale guvernamentale și neguvernamentale, Ministere, Departamente.	Absolvenții pot ocupa posturi în sectorul real al economiei în calitate de: - economist - agent comercial - specialist în activități economice externe - specialist în activitatea de vânzări și achiziții internaționale - lucrător vamal - referent relații externe etc.
Ciclu II, studii superioare de masterat		
A. Masterat Profesional I. Comerț Internațional II. Economie Internațională și Integrare Europeană; Demografie și Economia Populației	Comerț internațional Economie Organizații Internaționale guvernamentale și neguvernamentale Ministere Departamente Camera de comerț și industrie Bănci Consulate pe lângă Ambasade Administrație Învățământ (cu condiția realizării modulului Psihopedagogic)	– absolvenții pot ocupa posturi de: – conducători ai subdiviziunilor în întreprinderi mixte – conducători ai departamentelor în cadrul ministerelor, vamă – consultanți în relații economice externe – experți-consultanți în organizații economice internaționale – specialist al departamentului de relații economice externe – specialist al expozițiilor și târgurilor – specialist al agenției bursiere – consultant în afaceri internaționale – lectori în învățământul superior – cercetător științific – conducător de instituții, organizații și întreprinderi – conducător de compartimente specializate în ministere și departamente; – conducător de compartimente specializate în organizațiile de prestări servicii pentru populație; – conducător în servicii economico-financiare și de administrație – conducător în servicii de personal, pregătirea personalului și alte relații de muncă – conducător ai compartimentelor de dezvoltare științifico-tehnică – conducător de compartimente nelucrative, neclasificați în alte grupe de bază – profesor în învățământul preuniversitar

Masterat de cercetare Economie Mondială și Relații Economice Internaționale	Instituții de cercetare Instituții de învățământ Organizații guvernamentale și nonguvernamentale Proiecte internaționale Firme de consultanță Corporații, structuri corporative, societăți transnaționale Organizații de cercetare științifică	Absolvenții pot ocupa posturi de: – cercetător științific – cadru didactic în învățământul preuniversitar și universitar – analist economic – expert-consultant în probleme economice – referent economist – conducător de subdiviziuni în structurile corporative și transnaționale.
Ciclul Doctorat		
08.00.14	Corporații, structuri corporative Societăți transnaționale Organizații guvernamentale Proiecte internaționale Instituții de cercetare	Absolvenții pot ocupa posturi de: – top manageri în ramuri legate de activitatea externă și comerț internațional – funcționar european – consilier parlamentar – cercetător științific – cadru didactic în învățământul superior etc.

2.3. Rolul domeniului EMREI în alte programe de formare

Diferite domenii ale relațiilor economice internaționale sînt bazate pe contribuția diferitor științe ca matematică, statistică, psihologie, tehnologii informaționale, teorie economică. Și invers, un număr impunător de domenii ale EMREI se referă sau au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor: Contabilitate Internațională, Managementul financiar, Gestiunea proiectelor internaționale, Managementul resurselor umane, Comerț internațional și politici comerciale, Managementul bancar, Managementul public. Toate acestea contribuie la formarea unor competențe de tip interpersonal și sistemic.

Economia contemporană are nevoie de oameni cu o mentalitate economică dezvoltată și flexibilă la schimbări – competențe prestate în cadrul specializării „Teoria economică și modele naționale de dezvoltare”. Din aceste considerente unitățile de cursuri ale specializării - Doctrină economică contemporană; Economie națională și securitate economică; Metodologia cercetării economice – au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor. Aceste cursuri contribuie la formarea unor competențe de tip sistemic și instrumental.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

	Ratingul în funcție de importanță				
	Licență	Masterat		Doctorat	
		Profesional	De cercetare	08.00.14	08.00.01
Competențe – generice Competența de rezolvare a problemelor Spirit de inițiativă și antreprenorial Gândire critică și strategică Competența de muncă în echipă Competența de învățare Creativitate Competența de comunicare utilizând și o limbă străină Capacitatea de operare cu tehnologia informatică Înțelegere pentru culturile și obiceiurile altor popoare	1	3	3	4	4
	2	2	9	6	8
	3	1	1	3	2
	4	6	8	5	7
	5	5	4	2	3
	6	4	2	1	1
	7	7	5	7	6
	8	8	6	8	5
	9	9	7	9	9

Ciclul I, studii superioare de licență

Economie Mondială și Relații Economice Internaționale

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor cheie specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere și aplicare a cunoștințelor	- Să demonstreze cunoștințe și competențe în următoarele domenii: 1.1. Economie mondială și REI, tranzacții internaționale 1.2. Comerț internațional 1.3. Bazele managementului internațional – principii generale a organizării activităților economice externe 1.4. Piețe internaționale – dezvoltarea și funcționarea piețelor de resurse, bunuri și servicii 1.5. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare în domeniul afacerilor și managementului 1.6. Inovații în afaceri – comerțul electronic, creativitatea și dezvoltare, globalizarea, etica în afaceri, valori și norme	A,C A,C A,C A,C A,C A,C
3	organizare și gestionare a unei afaceri externe	- Să evalueze diferite forme de organizare al afacerilor economice internaționale; Să inițieze și să dezvolte o afacere externă - Să aplice metodologia de diagnoză și decizie în domeniul economiei și al afacerilor internaționale; Să elaboreze strategii pentru firme orientate spre export, spre activitate externă	B B
8	conducerea oamenilor	- Să creeze relații de lucru productive, prin formarea și dezvoltarea echipelor - Să selecteze personalul pentru diverse activități	B C

4	gestionarea resurselor	6. Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale 7. Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor financiare	B B
2	gestionarea informației	8. Să dobândească și să utilizeze optim informația în formă orală, scrisă, gestuală în limba maternă și străină 9. Să aplice metode cantitative și calitative de analiză a informației economice 10. Să întocmească raporturi economice	D B, C D
5	proiectare	11. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B, C
6	etice	12. Să elaboreze judecăți bazate pe cunoașterea problematicii sociale și etice care apar în muncă sau studiu	C
9	cercetare	13. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor întâlnite pe bază de cercetare 14. Să propună soluții, stabilite prin cercetare, la diverse probleme din mediul profesional	C, E C, E
7	auto perfecționare și asigurare a calității	15. Să construiască și aplice mecanisme de asigurare a calității.	B, C

Ciclu II, studii superioare de masterat

Comerț Internațional; Economie internațională și Integrare Europeană; Economie Mondială și Relații Economice Internaționale ș.a.

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
6	cunoaștere și aplicare a cunoștințelor	<i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> 1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul EMREI 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la cunoștințele din domeniul Comerțului Internațional și să utilizeze integrat teoriile și modelele specifice domeniului economiei și afacerilor internaționale	A,C A,C
2	gestionarea unei afaceri externe	3. Să poată lua decizii în condiții de risc și incertitudine specifice relațiilor internaționale 4. Să elaboreze strategii pentru firme orientate spre export, spre activitate externă	B,C B,C
1	conducerea oamenilor	5. Să demonstreze capacitatea de a gestiona probleme de comunicare interculturală 6. Să evalueze și să îmbunătățească performanța strategică a echipelor 7. Să demonstreze capacitatea de a munci în cadrul unei echipe	D E E,D
7	gestionarea resurselor	8. Să elaboreze bugete generale ale firmelor 9. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației	B,C B,C
5	gestionarea informației	10. Să colecteze și să interpreteze date relevante pentru rezolvarea problemelor 11. Să aplice metode cantitative și calitative de analiză a informațiilor colectate și structurate.	C, D C, D

8	etice	12. Să cunoască problemele etice relevante și să-și construiască comportamentul personal în funcție de Codul de etică universitară	D
3	proiectare	13. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B,C
4	cercetare	14. Să integreze cunoștințe din domeniul noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor întâlnite pe bază de cercetare	C, E
9	autoperfectoare și de asigurare a calității	15. Să se autoperfectioneze și să aplice sisteme de asigurare a calității	B,C

Demografie și Economia Populației

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
2	cunoștințe fundamentale	<i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	A,C
		16. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate și avansate în domeniul <i>Economiei și Politicilor Economice</i>	A,C
		17. Să demonstreze capacități analitice privitor la cunoștințele din domeniul economic	A,C
		18. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii moderne	A,C
		19. Să elaboreze decizii și politici pe baza unor informații incomplete sau limitate	A,C

1	cercetare	20. Să organizeze dezvoltarea întreprinderii, ramurii, economiei naționale. 21. Să demonstreze capacități de conducere și luare a deciziei în condiții necunoscute, complexe și imprevizibile și care solicite rezolvarea problemelor implicând interacțiunea a mai multor factori 22. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 23. Să rezolve situații și cazuri prin integrarea surselor de informații complexe, în contexte noi și necunoscute	B,C B,C B,C B,C
		24. Să demonstreze autonomie în procesul de învățare și muncă 25. Să se autoevalueze și să facă reflecții asupra activităților colegilor 26. Să motiveze și personalul pentru activități eficiente 27. Să demonstreze capacitatea de a munci rezultativ în cadrul unei echipe interdisciplinare 28. Să acționeze prompt și să demonstreze abilitățile subordonate, cum sint cooperarea creativă, valorificarea diferențelor 29. Să consulte și să informeze colaboratorii și salariații în cazul luării deciziilor care îi privește	E C, E D D B,C,D C,D,E
		30. Să colecteze și să interpreteze date relevante pentru rezolvarea problemelor economice 31. Să comunice eficient, utilizând tehnologiile informaționale 32. Să răspundă adecvat problemelor sociale, științifice și etice care apar în activitatea de muncă și instruire 33. Să conlucreze colegial cu reprezentanții diferitor grupări etnice și culturale	C,D C,D C CD
3	gestionarea informației	34. Să determine prioritățile în cazul luării deciziilor 35. Să proiecteze și să planifice atacurile în funcție de priorități (elaborarea strategiilor, obiectivelor, anticiparea efectelor și rezultatelor)	B,C C
4	etice		
5	proiectare		

DOCTORAT

521.02 Economie mondială; relații economice internaționale

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
7	cunoaștere și aplicare a cunoștințelor	<i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i> Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științe economice Să extindă sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile profesionale existente în EMREI sau alte domenii conexe	A,C A,C
6	organizare și gestionarea unei afaceri externe	Să perceapă lumea înconjurătoare în calitate de sistem social, în care sub sistemul economic interacționează cu alte subsisteme – politic, juridic, cultural Să poată găsi soluții la disfuncționalitățile intra- și intersistemice cu care se confruntă practica economică autohtonă și mondială	B,C B,C C
5	conducerea oamenilor	Să organizeze echipe de cercetare Să soluționeze conflictele și să construiască consensul	E C,E
8	gestionarea resurselor	Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale necesare cercetării Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor financiare necesare cercetării	B B
4	gestionarea informației	Să dobândească informația și să o gestioneze	B,C,D
3	etice	Să evite practici inadecvate de comportament și fraudă intelectuală	A,B
2	proiectare	Să propună proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	C

1	cercetare	Să elaboreze publicații științifice originale Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al managementului	C,D C C
9	autoperfecționare și asigurare a calității	Să posede capacitatea de a acționa independent, adaptiv și creativ în abordarea și soluționarea problemelor și să satisfacă anumite nevoi și cerințe social-economice prin activitatea sa	CD E

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe – curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare-învățare-evaluare.

Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Fundamentale	F	40-60															
Teorie economică (Micro- și macroeconomie)	O	5	+						+			+	+				
Matematică economică	O	5						+	+		+	+					
Integrare economică și Economie Europeană	O	4									+	+	+	+			
Contabilitate	O	4										+					
Statistică	O	4		+	+												
Econometrie	O	4			+						+	+					
Finanțe	O	3								+							
Generale	G	18-25															

Teza de licență	O	5	+							+						+	+	+	+		
Examenul de licență	O	5		+	+	+	+	+	+											+	

Ciclul II, Masterat profesional

În primul an se oferă pentru toate specializările un set comun de cursuri fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unități comune (primul an)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Economie internațională	O	5	+			+		+			+		+	+		+	+
Metodologia cercetării economice	O	5	+			+	+	+		+					+	+	
Matematici financiare și actuariale	O	5	+			+	+	+		+		+					
Strategii și Tehnici de comunicare în Afaceri	O	5	+	+			+	+							+	+	+
La alegere	A	5															

Masterat profesional (anul doi)

I. Comerțul internațional

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Sistemul Comercial Internațional	O	5	+		+					+	+	+		+	+		
Expertiza mărfurilor la export - import	O	5	+			+					+				+		
Negociere și contractare internațională	O	5	+				+	+								+	
Riscuri în afaceri economice internaționale	O	5	+	+				+	+		+		+	+	+	+	
Teza de master	A	5															

II. Economie Internațională și Integrare Europeană

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Economia Uniunii Europene	O	5	+									+					
Firma și Integrarea pe piața UE	O	5	+			+							+	+		+	
Proiecte economice internaționale	O	5	+							+			+	+		+	
Stagiu de practică	O	10	+	+	+	+		+				+	+		+		
Teza de master	O	30															
La alegere	A	5															

Ciclul II. Masterat de cercetare

În primul an se oferă pentru toate specializările un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unități comune (primul an)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii															
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28		
Metodologia cercetărilor economice	O	5	+	+				+					+					
Comportament organizațional	O	5	+	+	+				+		+						+	+
Managementul schimbării	O	5	+	+	+		+	+			+	+						
La alegere	A	5																

Masterat profesional (anul doi)

II. Demografie și Economia Populației

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
			16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Politici demografice	O	5	+				+	+								+	+
Planificarea familiei și sănătatea	O	5	+					+								+	+

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	cod	1	2	3	Finalități de studii								12	13	14	15
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+
Tehnologii informaționale în economie	O						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Limba străină	O			+			+	+			+		+			+
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	++	+	+	+	+	+	+	+	+	+

[illegible]

Masterat de cercetare (anul doi)

I. Economie Mondială și Relații Economice Internaționale

[illegible]

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

Pentru doctorat, un consultant important devine Academia de Științe a Moldovei, care elaborează Direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul EMREI

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	Durata 3 ani zi, 4 ani frecvență redusă

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul EMREI

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS și în unele cazuri 240 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri 90 și 60
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

În anumite aspecte, domeniul EMREI este perceput /oferit la fel ca în alte țări europene. Ne referim la învățarea / predarea următoarelor discipline: Economie mondială, Managementul în afacerile economice internaționale, comerț internațional, Politici comerciale, Riscuri în afaceri economice internaționale, investiții internaționale, Tranzacții internaționale, Analiza proiectelor internaționale, Burse internaționale de mărfuri și valori, relații economice internaționale, Transporturi și expediții internaționale etc. Pe de altă parte, datorită specificului național, învățarea/predarea celorlalte discipline economice, prezintă diferențe relevante. Aceasta se referă la: Economia REM, Integrarea economică europeană, Zonele economice libere, Dreptul afacerilor, Tehnica vamală, politici comerciale etc. Totodată, chiar în cadrul acestor discipline, reglementarea raporturilor economice cu elemente de extranietate se supune regulilor general acceptate ale REI. Este cazul Economia REM, Zonele economice libere, tehnica vamală etc. Cât privește orientările mai noi, pe fondul unificării și consolidării economiei europene, se prefigurează tendința de studiere în țările care aspiră să adere la Uniunea Europeană (inclusiv Republica Moldova) a disciplinelor cu o pronunțată

convergență general europeană: Integrarea economică europeană, dreptul comunitar european etc.

5. Învățarea, predarea și evaluarea

La **ciclul I (licență)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul prelegerilor, care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale incluse în programele universitare. Prelegerile sînt susținute de seminare, orientate spre abilitățile de comunicare și cele de lucru în grup, precum și de lucrări practice, orientate spre studiul situațiilor tipice și studierea mediului de afaceri internațional.

Învățarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea temelor pe acasă (întrebări de reflecție, probleme, teste), prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate, eseuri, miniproiecte), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce țin de activitatea statelor pe plan internațional.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile sînt evaluate prin mixul testărilor, examenelor curente și finale, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de producție și de licență, a tezei de licență.

La **ciclul II (masterat)** procesul predării devine mai complex, fiind efectuată trecerea de la transmiterea la comunicarea interactivă și problematizată a conținutului disciplinei predate. Pe lîngă metodele tradiționale de predare se aplică pe larg dezbateri inter- și transdisciplinare, studii de caz, joc de roluri, asaltul de idei (brainstorming).

Învățarea se efectuează în baza unei documentări ample a surselor bibliografice autohtone și străine, atît tradiționale cît și electronice. Importantă devine activitatea de învățare în grup și prin intermediul atelierelor de lucru, unde se analizează și se sintetizează informația relevantă din domeniul EMREI. Se recomandă participarea masteranzilor la cercetările efectuate în cadrul laboratoarelor științifice a instituției superioare de învățămînt.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a tezei de master.

6. Sporirea calității

Evaluarea calității se realizează în baza următorilor indicatori:

1. evaluarea randamentului academic care, se caracterizează prin:
 - a) calitatea standardelor de formare profesională, elaborate pentru toate specialitățile de profil economic;
 - b) reușita curentă și finală a studenților;
 - c) ponderea absolvenților în numărul celor înmatriculați;
 - d) ponderea absolvenților încadrați în cîmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
2. evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt efectuată prin auditul intern și cel extern;
3. evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (prin metoda sondajelor).

Instrumentul prin care este asigurată mobilitatea studenților este reprezentat de ECTS, implementat la toate specialitățile de profil economic.

Instruirea continuă se efectuează în cadrul centrelor de consultanță.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățământ Superior

Domeniul de formare profesională

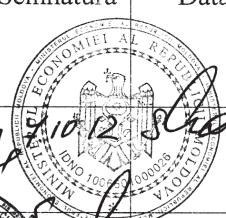
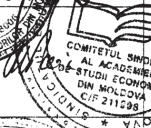
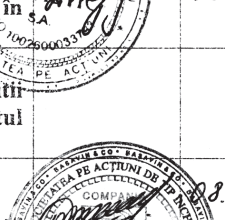
366 Economie Generală

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

N/o	Instituția /organizația /structura	Persoana	Funcția / titlu /grad științific /didactic	Semnătura	Data
I. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu /membri ai grupului de lucru					
	ASEM	Aurelia Tomșa	conf.univ., dr. Șef catedră „Teorie și Politici Economice”		15.10.09
	IMI-NOVA	Corina Railean	Conf.Univ., Dr. Ec, Dr. Ec În Franța, Vice-Rector IMI-NOVA		18.11.09
	Universitatea Agrara de Stat din Moldova	Petru Tomiță	Prof.univ., Dr., decan UASM		20.11.09
	USM	Igor Enicov	dr.hab ec, , vice-rector USM		16.10.09

Coordinator elaborare: Tomșa Aurelia, dr., conf.univ.,
șef-catedră „Teorie și Politici Economice”

Parteneri sociali

N/o	Instituția /organizația /structura	Persoana	Funcția / titlu /grad științific /didactic	Semnătura	Data
1	Ministerul Economiei al Republicii Moldova	Ciobanu Sergiu	Viceministru Ministerului Economiei	 	08.12.10
2	Asociația Națională a producătorilor din Republica Moldova	Ludmila Negruță	Președinte Doctor economice	 	08.12.10
3	Sindicatul Educației și Științei din Republica Moldova	Mihai Paic	Membru al Biroului Executiv	 	08.12.10
4	<i>Agenți economici</i>				
	S.A. „Viorica Cosmetic”	Ludmila Negruță	Director general Doctor economice	 	08.12.10
	Orange Moldova SA	Sergiu Ceban	Manager suport achiziții Departamentul financiar	 	08.12.10
	Holding agrovinicol „Basavin and Co”	Dragnev Valeriu	Președintele companiei, Doctor economice	 	08.12.10
	S.A. „Moldovahidromas”	Oleg Braga	Director general	 	08.12.10

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul EG rezultă din necesitățile economiei naționale. Specialistul cu studii universitare la specialitatea *Economie Generală* este pregătit pentru următoarele aspecte ale activității profesionale: activitatea economică, administrativ – managerială și didactico-științifică în diverse ramuri ale economiei naționale, precum și în cadrul organizațiilor / firmelor (întreprinderilor) cu diverse forme de proprietate, instituțiilor financiare, orice structuri comerciale și instituții de învățământ, a organizațiilor științifice, universitare etc.

Absolvenții acestei specialități pot activa în:

- centre de afaceri
- ca agenți economici din sfera de producere și prestare a serviciilor
- întreprinderile de marketing, promovare și reclamă
- organele de stat de nivel republican și municipal
- ministere, departamente, organizații ale administrației publice locale etc.
- activitatea în business-ul de consalting în diverse domenii ale economiei
- activitatea analitică și de conducere în economie și în domeniul business-ului.

Economistul la specialitatea *Economie generală* trebuie să posede cunoștințe și deprinderi vaste și diverse în diferite domenii ale economiei, să poată îndeplini spectrul larg de funcții ce țin de activitatea analitică, organizatorică și de gestiune.

În acest context, respectivul domeniu de formare profesională are drept scop să formeze *personalități integre și competente profesionale*, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

1. conștientiza importanța practicării unor activități eficiente și eficace în viața profesională și cea cotidiană;
2. forma și dezvolta competențele necesare pentru obținerea succesului în activitatea profesională și de afaceri;
3. acumula un ansamblu de cunoștințe, competențe, vor dezvolta abilități și vor crea plusvaloare academică în domeniul economiei, care va servi drept bază pentru creșterea competențelor profesionale și realizărilor în domeniu profesional.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Economie Generală* are scopul de a pregăti specialiști pentru activități ce se referă la economia națională, Economie de ramură, Economie unităților economice, precum și promovarea diverselor politici economice și sectoriale. La nivel de întreprindere, specialistul din domeniul *Economie Generală* este cel care trebuie să asigure buna desfășurare a tuturor activităților economice, producerea / prestarea serviciilor; vânzările; analiza și planificarea activității economice; dezvoltarea sistemului informațional; gestionarea resurselor umane; la nivel de ramură, specialiștii din domeniul *Economie Generală* pot aprecia evoluțiile de pe piețele bunurilor și serviciilor, pot face anumite prognoze și formula solii corecte pentru politicile sectoriale, sînt potențialii antreprenori care vor crea locuri de muncă și noi perspective pentru progresul socio-economic. La nivelul economiei naționale, specialistul din domeniul *Economie Generală* este cel care trebuie să asigure promovarea eficientă a

politicilor macroeconomice și combinarea lor în vederea asigurării unei creșteri economice și dezvoltări eficiente a economiei naționale.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate: însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul marketingului;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici specifice

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)	2 ani învățămînt de zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățămînt la distanță, exprimată în credite de studiu transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățămînt de zi	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă (învățămînt la distanță)	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi, învățămînt cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	Media diplomei nu mai joasă de 8.0 și nota la specialitate de cel puțin 9.0.
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică dovedită, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează

Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.) 3. evaluarea <i>sumativă</i>, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.) Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclu anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: autocorectarea sau corectarea reciprocă, aprecierea reciprocă, aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.
Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la disciplina fundamentală „Teoria economică” și la disciplina de specialitate „Economia Unităților Economice și Economie de Ramură”) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor

Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 521.01 – Teorie economică și politici economice
Drepturi pentru absolvenți	– Acces la masterat. – Angajarea în câmpul muncii la întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale. – Participarea la diverse programe de învățare. – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale. – Oportunități educaționale (LLL).	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii, – Participarea la concursul de admitere la doctorat; – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL)	– Acces la postdoctorat, – Participare la diverse programe de învățare. – Oportunități educaționale și de cercetare (LLL)
Autorizarea programelor	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Ministerul Educației la propunerea Senatului Instituției	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare sau altă structură abilitată

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
1	2
Licență	Licențiat în științe economice. Licențiații sînt pregătiți prin intermediul cunoștințelor de bază și a celor ce țin de dezvoltarea competențelor generice (personale, organizaționale și comunicative, sisteme). Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea calificată a specialiștilor include mai multe componente. Pregătirea specialiștilor asigură cunoștințe și competențe în: Teorie economică (Microeconomia) cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară ,cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe); Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), Informatică economică (Word, Excel, Acces); Contabilitate (bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Politici economice, Statistica, Economia ramurilor, Economia unităților economice, Analiza economico-financiară, Strategii de creștere economică, Management (Evoluția și școlile managementului, Funcțiile managementului, procesul decizional, comunicarea, conflictele); elaborarea unui proiect de economic, elaborarea tezei de licență etc. La profilul <i>Economie Generală</i> se acordă o atenție deosebită modalităților practice de formare a gândirii economice, capacitatății de efectuare a studiilor de piață în vederea asigurării adaptării eficiente a specialistului la cerințele pieței.

Masterat	Master în științe economice. Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional (de specializare îngustă). Ciclul II conține programe de studii care diferă în funcție de specializare, care au ca obiectiv asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor, ținînd cont de specializări. În primul an se oferă pentru toate specializările un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, magistrii vor alege studiile profesionale sau de cercetare. Masteratul de profesionalizare presupune acumularea unor cunoștințe avansate în microeconomie și macroeconomie aplicată, economie instituțională, diagnosticarea activității firmei, economia riscurilor, metode de intervenție a statului în economie, metodica predării științelor economice, politica demografică, relații publice, teza de master etc. Masteratul de cercetare formează competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: (metode cantitative de cercetare economică, metode calitative de cercetare economică, metode avansate de analiză a informațiilor economice) etc. Deținătorii diplomei de licență sau diplomei de master din alte domenii trebuie să acumuleze 30 puncte credite de compensare a studiilor. Aceste puncte credite se formează din studierea cursurilor: Teorie economică, Analiza economico-financiară, Statistică, Politici economice ș.a Aceste studii presupun acumularea unor cunoștințe avansate în gestiunea cercetărilor în economie, proiect de cercetare.
Doctorat	Doctor în economie, specialitatea 521.01 – Teorie economică și politici economice. Doctoratul presupune 2 componente de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei faze doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologie și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică) și opționale (aptitudini de comunicare, lucrul în rețea și în echipă, gestiunea financiară a cercetării, gestiunea timpului, gestiunea carierei). În faza științifică condiția de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul *Economie Generală*

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
<i>Economie Generală</i>	<i>Economie Generală</i>	– economist – agent comercial – funcționar în administrație – funcționar ocupat cu evidența recepția și livrarea mărfurilor – dealeri și brokeri de valori – agenți de asigurări – agenți imobiliari – agenți de voiaj – personal administrativ
Ciclul II, studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional	Economie Comerț Administrație Învățământ (cu condiția realizării modulului Psihopedagogic)	Absolvenții pot ocupa posturi de: – conducători în servicii economico-financiare și de administrație – conducători în servicii de personal, pregătirea personalului și alte relații de muncă – conducători de compartimente în activitatea de vânzare și marketing – conducători în servicii de publicitate și relații publice – conducători de compartimente în aprovizionarea tehnico-materială

B. Masterat de cercetare		– conducători ai serviciilor de informatică – conducători ai compartimentelor de dezvoltare științifico – tehnică – conducători de întreprinderi mici în industrie – conducători de întreprinderi mici din comerțul cu ridicata și amănuntul – conducători de întreprinderi mici din activitatea hotelieră și restaurante – conducători de firme mici de afaceri, tranzacții imobiliare, intermedieri și alte servicii comerciale – profesori universitari, conferențieri, lectori, asistenți și asimilații ocupați în învățământul superior – specialiști în activități comerciale – personal didactic în învățământ special – conducător de instituții, organizații și întreprinderi – conducător de compartimente specializate în instituțiile, organizațiile și întreprinderile de prestări servicii pentru populație – conducător ai compartimentelor de dezvoltare științifico – tehnică – profesor în învățământul secundar general
Doctorat		
Specialitatea 521.01 – Teorie economică și politici economice	Economie Comerț Administrație Cercetare Învățământ	Absolvenții pot ocupa posturi de: – consultant în probleme economice – top-manager în diverse ramuri ale economiei și administrației publice – cercetător științific – cadru didactic în învățământul secundar general și în învățământul superior.

2.3. Rolul domeniului *Economie Generală* în alte programe de formare

Diferite domenii ale economiei sînt bazate pe contribuția unor științe ca matematica, statistica, psihologia, tehnologii informaționale, teorie economică, etc. Și invers, un număr impunător de discipline ale specialității *Economie Generală* se referă sau au un impact important asupra altor programe de pregătire a specialiștilor: Microeconomie, Macroeconomie, Economia unităților economice, Politici economice, Economie națională, Economie de ramură, Economie urbană, Economie regională, Economie în tranziție etc. Toate acestea contribuie la formarea unor competențe de tip interpersonal, interprofesional și sistemic.

Din aceste considerente, unitățile de cursuri ale domeniului *Economie Generală* au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor în domeniul economiei:

- specialitatea *Business și Administrare* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental);
- specialitatea *Turism* - Microeconomia, Macroeconomia.(obligatoriu, fundamental);
- specialitatea *Merceologie și comerț* - Microeconomia, Macroeconomia.(obligatoriu, fundamental), Metodologia cercetării științifico-economice (opțională);
- specialitatea *Drept economic* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental);
- specialitatea *Economie mondială și REI* - Microeconomia, Macroeconomia. (obligatoriu, fundamental), Politici economice (opțional), Economia unităților economice (opțional);
- specialitatea *Finanțe și bănci* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental), Politici economice (opțional);
- specialitatea *Contabilitate* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental), Economia unităților economice (opțional);
- specialitatea *Cibernetică și informatică economică* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental), Politici economice (opțional), Economia unităților economice (opțional);
- specialitatea *Informatică economică* - Microeconomia (obligatoriu, fundamental), Macroeconomia (opțional), Economia unităților economice (opțional);
- specialitatea *Statistică și previziune economică* - Microeconomia, Macroeconomia.(obligatoriu, fundamental), Metodologia cercetării științifico-economice (opțională), Metodologia cercetării științifico-economice (opțională);
- specialitatea *Administrare publică*: - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental);
- specialitatea *Marketing și logistică* - Microeconomia, Macroeconomia (obligatoriu, fundamental);

Misiunea învățămîntului superior este să formeze personalități, specialiști competitivi pe piața forței de muncă, cu spirit antreprenorial, ceea ce se poate realiza prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor specifice. Aceste cursuri contribuie la formarea unor astfel de competențe .

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptorii de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe-cheie generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Competența de rezolvare a problemelor	1	3	4
Spirit de inițiativă și antreprenorial	2	2	6
Gândire critică, strategică și analitică	3	1	3
Competența de muncă în echipă	4	6	5
Competența de învățare	5	3	2
Creativitate	6	4	1
Utilizarea limbilor străine în comunicare	7	7	7
Capacitatea de operare cu tehnologii informaționale	8	8	8
Înțelegere pentru culturile și obiceiurile altor popoare	9	9	9

Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea *Economie Generală*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoștințe fundamentale	- Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii: 1.1. Economie reală – ansamblu de activități economice eficiente pentru a susține oferta agregată, menită să asigure satisfacerea cererii agregate 1.2. Piețe – dezvoltarea și funcționarea piețelor de resurse, bunuri și servicii 1.3. Clienți – anticipările clientului, orientare, comportamentul consumatorilor 1.4. Finanțe – coordonarea fluxurilor financiare, utilizarea contabilității și altor sisteme financiare 1.5. Politici economice – utilizarea instrumentelor decizionale pentru atingerea scopurilor propuse cu costuri și riscuri minime 1.6. Sisteme informaționale – dezvoltarea și exploatarea sistemelor informaționale și impactul lor asupra activităților	A,C A,C A,C A,C A,C A,C

1	fundamentale	1.7. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în domeniul afacerilor	A,C
		1.8. Politici și strategii în afaceri și în economie – elaborarea politicilor și strategiilor adecvate în cadrul unui mediu schimbător, satisfacerea intereselor părților ce activează în acest mediu, evaluarea eficienței deciziilor luate în economie	A,C
		1.9. Inovații în afaceri – comerțul electronic, creativitatea și dezvoltare, globalizarea, etica în afaceri, valori și norme	A,C
5	cercetare	2. Să inițieze o afacere	B,C
		3. Să adopte decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine și risc	A,B
		4. Să elaboreze strategii de dezvoltare a întreprinderii, ramurii, economiei naționale	B,C
		5. Să evalueze și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea activităților din întreprindere, ramură, economie națională	B,C
6	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	6. Să elaboreze o lucrare aplicativă care se referă la soluționarea unei probleme din domeniul economiei	C E
		7. Să creeze relații colegiale productive;	B,D
		8. Să selecteze corect personalul pentru diverse activități	B,E
		9. Să evalueze colaboratorii în vederea determinării eficienței activității și rezervelor existente	C,E
		10. Să asigure, să evalueze și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale	B,D
		11. Să asigure, să evalueze și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor financiare	B,D
		12. Să asigure, să evalueze și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor umane	B,D
		13. Să elaboreze și să aplice mecanisme de asigurare și creștere a calității în afaceri și în activitatea economică și de gestiune	B,C
2	gestionare a informației	14. Să dobândească și să utilizeze eficient informația în formă scrisă, verbală și non-verbală , în limba maternă și străină	D
		15. Să aplice metode cantitative și calitative eficiente de analiză a informației	B,C
		16. Să asigure transmiterea rapidă și corectă a informației	D

3	etice	17. Să elaboreze și să folosească ansamblul de reguli și norme morale care vizează conduita agenților în activitatea economică și de afaceri 18. Să ia decizii, bazate pe cunoașterea problematicii sociale și etice	A-E C
4	proiectare	19. Să elaboreze proiecte economice și de afaceri, să coordoneze cu realizarea proiectelor și să ajusteze implementarea proiectelor la posibilele riscuri și incertitudini 20. Să finalizeze proiectul și să determine gradul de eficiență a lui	B,C B,C

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru domeniul de formare profesională *Economie Generală*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
2	fundamentale	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate și avansate în domeniul <i>Economiei și Politicilor Economice</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitor la cunoștințele din domeniul economic 3. Să elaboreze decizii și politici pe baza unor informații incomplete sau limitate	A,C A,C A,C
1	Competențe de cercetare	4. Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a întreprinderii, ramurii, economiei naționale 5. Să propună soluții, stabilite prin cercetare, pentru rezolvarea cazurilor din mediul profesional 6. Să stabilească politici de activitate în diferite domenii ale economiei etc. 7. Să integreze cunoștințele din domenii noi sau interdisciplinare, pentru a face o analiză a problemelor economice pe bază de cercetare	B,C B,C B,C C

6	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	8. Să motiveze personalul pentru activități eficiente 9. Să evalueze și să îmbunătățească performanța strategică a echipelor 10. Să demonstreze capacitatea de a munci rezultativ în cadrul unei echipe interdisciplinare	B,E C,E D
6	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	11. Să acționeze prompt și să demonstreze abilitățile subordonate, cum sînt: cooperarea creativă, valorificarea diferențelor 12. Să consulte și să informeze colaboratorii și salariații în cazul luării deciziilor care îi privește 13. Să elaboreze bugete generale ale întreprinderii, ramurii, economiei naționale 14. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor întreprinderii, ramurii	B,D C,D,E B,C B,C
3	gestionarea informației	15. Să colecteze și să interpreteze date relevante pentru rezolvarea problemelor economice 16. Să comunice eficient, utilizînd tehnologiile informaționale	C,D D
4	etice	17. Să răspundă adecvat problemelor sociale și etice care apar în activitatea de muncă și instruire 18. Să conlucreze colegial cu reprezentanții diferitor grupări etnice și culturale	C CD
5	proiectare	19. Să determine prioritățile în cazul luării deciziilor 20. Să proiecteze și să planifice afacerile în funcție de priorități (elaborarea strategiilor, obiectivelor, anticiparea efectelor și rezultatelor)	B,C C,E

Competențe pentru programul de masterat *Analize și politici economice*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
2	cunoștințe fundamentale	21. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate și avansate în domeniul <i>Economiei și Politicilor Economice</i> 22. Să demonstreze capacități analitice privitor la cunoștințele din domeniul economic 23. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii moderne	A,C A,C A,C
1	cercetare	24. Să elaboreze decizii și politici pe baza unor informații incomplete sau limitate 25. Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a ramurii, economiei naționale 26. Să demonstreze capacități de conducere și luare a deciziei în condiții necunoscute, complexe și imprevizibile și care solicită rezolvarea problemelor implicând interacțiunea a mai multor factori 27. Să stabilească politici de activitate în planificare, finanțe etc. 28. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 29. Să rezolve situații și cazuri prin integrarea surselor de informații complexe, în contexte noi și necunoscute 30. Să integreze cunoștințele din domenii noi sau interdisciplinare, pentru a face o analiză a problemelor economice pe bază de cercetare 31. Să propună soluții, stabilite prin cercetare, pentru rezolvarea cazurilor din mediul profesional	B,C B,C B,C B,C B,C B,C,E B,C
6	organizare și gestionare (a activităților, oamenilor, resurselor)	32. Să evalueze și să îmbunătățească performanța strategică a echipelor 33. Să acționeze prompt și să demonstreze abilitățile subordonate, cum sînt: cooperarea creativă, valorificarea diferențelor 34. Să consulte și să informeze colaboratorii și salariații în cazul luării deciziilor care îi privește	E,B,D C,D B,C,D

		35. Să elaboreze bugete generale ale întreprinderii, ramurii, economiei naționale	C,D,E
		36. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor întreprinderii, ramurii	B,C
3	gestionarea informației	37. Să colecteze și să interpreteze date relevante pentru rezolvarea problemelor economice	D
		38. Să comunice eficient, utilizând tehnologiile informaționale	D
4	etice	39. Să colaboreze colegial cu reprezentanții diferitor grupări etnice și culturale	C D
5	proiectare	40. Să proiecteze și să planifice afacerile în funcție de priorități (elaborarea strategiilor, obiectivelor, anticiparea efectelor și rezultatelor)	B,C

DOCTORAT

Specialitatea 521.01 - *Teorie economică și politici economice*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoaștere și aplicare a cunoștințelor	1. Să posede o concepere sistemică asupra conținutului proceselor economico-politice și evoluției gândirii economice	A,C
		2. Să formalizeze procesele economice și modelele de dezvoltare în vederea elaborării de alternative decizionale	B,C
		3. Să posede capacitatea de predicție a evoluției proceselor și fenomenelor economice	C
		4. Să propună instrumente de ajustare a economiei în condiții de incertitudine și modificări în mediul economic și geopolitic	B,C
		5. Să elaboreze și să redacteze documente și rapoarte ce țin de dezvoltarea națională, regională și mondială	B,C

2	profesionale	6. Să perceapă lumea înconjurătoare în calitate de sistem social, în care sub-sistemul economic interacționează cu alte subsisteme – politic, juridic, cultural	A
		7. Să înțeleagă legitățile formării, funcționării și evoluției diferitor tipuri de sistem economic	A
		8. Să înțeleagă și să explice particularitățile și contradicțiile transformărilor inter-sistemic	A
		9. Să poată găsi soluții la disfuncționalitățile intra- și intersistemic cu care se confruntă practica economică autohtonă și mondială	B,E
		10. Să „regândească” tezaurul de idei economice pornind de la interesele, specificul și obiectivele dezvoltării naționale	B,C
1	cercetare	11. Să genereze cunoștințe noi (noi categorii, concepții, teorii)	C,E
		12. Să perfecționeze metodele existente de cercetare sau să propună metode noi	B
		13. Să elaboreze publicații științifice originale	B,C,E
		14. Să implementeze rezultatele cercetării	B,E
5	proiectare	15. Să cunoască metodologia lansării, organizării și implementării proiectelor de cercetare-dezvoltare	B,C
		16. Să elaboreze compartimente în Strategii și Programe de dezvoltare națională sau sectorială	B,C
		17. Să participe la proiecte internaționale de cercetare-dezvoltare	B,D
4	gestionarea informației	18. Să opereze cu baze de date masive și să creeze noi baze de date	B,C
		19. Să se integreze în rețele informaționale naționale și internaționale	D
6	comunicare	20. Să comunice într-un mediu academic	D
		21. Să demonstreze responsabilități de organizare administrativă și de management al echipei	D
		22. Să posede abilități de comunicare profesională în cel puțin două limbi străine	D,E

7	conducerea oamenilor	23. Să demonstreze leadership și inovație în contexte de muncă 24. Să adopte strategii concurențiale eficiente 25. Să orienteze colectivul spre atingerea standardelor de calitate 26. Să posede metode de integrare și perfecționare a personalului	A,B B B,E B,E
8	autoperfecționare	27. Să posede capacitatea de a acționa independent, adaptiv și creativ în abordarea și soluționarea problemelor 28. Competențe de descătușare a potențialului creativ al personalității 29. Să corespundă exigențelor înaintate de către instituțiile și organizațiile naționale și internaționale	B E E
9	etice	30. Să evite practici inadecvate de comportament și fraudă intelectuală	A, B

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare – învățare – evaluare.

Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studiu																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Fundamentale	F	40-60																				
	O	4	+	+		+		+	+	+	+		+				+		+			
	O	5			+	+	+				+	+				+				+	+	+
Matematică economică	O	4	+		+		+					+									+	+
	O	5	+		+	+	+				+	+									+	+
	O	4	+			+		+							+	+						
Economie mondială	O	4	+				+															
	O	4	+	+	+	+	+						+	+						+	+	+
	O	4	+	+																		
Marketing	O	4	+	+	+	+	+							+	+					+	+	+
	O	4	+	+		+		+			+	+								+	+	+
	O	4	+			+							+	+		+					+	+
Finanțe	O	4	+	+		+				+		+								+	+	+
	O	4	+		+	+	+							+	+	+					+	+
	O	4	+											+	+	+						
Economie națională	O	4	+			+											+					
	O	4	+		+	+	+							+	+	+					+	+
	O	4	+											+	+	+						
Strategii de creștere economică	O	4	+			+								+	+	+						
	O	3						+	+	+			+	+	+			+	+			
	O	3												+	+	+						
Comunicare de afaceri	O	3												+	+	+			+	+		
	O	3												+	+	+						
	O	3												+	+	+						
Generale	G	Până la 10																				
	G	Până la 10																				
	G	Până la 10																				
Statistică	O	4	+	+		+				+			+						+	+		
	O	4	+	+		+				+			+					+	+			
	O	4	+	+		+				+			+					+	+			
Informatică economică	O	5	+								+							+				
	O	5	+								+							+				
	O	5	+								+							+				
Socioumane	U	18-25																				
	U	18-25																				
	U	18-25																				
Filosofie	O	4	+		+								+									
	O	4	+		+								+			+						
	O	4	+										+		+	+						
Limbi străine	O	4	+										+									
	O	4	+										+									
	O	4	+										+									
Dreptul afacerilor	O	4	+										+									
	O	4	+										+									
	O	4	+										+									
Dreptul afacerilor	O	4	+										+									
	O	4	+										+									
	O	4	+										+									

Ciclu II, studii superioare de masterat

În primul an se oferă pentru toate specializările un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unități comune (anul I)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Metodologia cercetărilor economice	O	5		+		+	+				+							+			+	
Macroeconomie avansată	O	6		+	+	+	+						+	+	+						+	+
Sociologie	O	4						+	+	+	+					+			+			
Altele	O	25																				
La alegere	A	20																				
Total		60																				

Teorie economică

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Economie deschisă	O	5	+		+	+					+					+				+		+
Economie comparată	O	5	+	+	+	+		+				+				+		+				+
Politici financiare	O	5			+	+		+				+		+	+	+				+		+

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Finalități de studii																														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Istoria și metodologia cercetării economice	O										+	+	+	+	+	+	+															+
Tehnologii informaționale în economie	O				+		+	+										+								+						+
Limba străină	O							+	+												+											+
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Masterat profesional (anul II)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																			
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Economie deschisă	O	5	+		+								+	+	+					+	+	+
Economia alegerii publice	O	5				+	+	+	+		+	+			+				+		+	
Politici de creștere și dezvoltare economică	O	5			+	+	+									+	+		+			+
Altele	O	5																				
La alegere	A	5																				
Practica de masterat	O	10	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de masterat	O	30	+	+	+	+															+	+
Total		60																				

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La ciclul doctorat, un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice în sfera științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Economie Generală*

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Economie Generală*

Ciclul	ECTS = 25-30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60 credite
Doctorat	o durata 3-4 ani

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor îngloba atât metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive (orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativei, inventivității și creativității).

Se va pune accentul pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale, procese psihice,

deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalități (prelegeri seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod specific, pentru diferitele situații metode și procedee precum: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstormingul, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Suținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutorat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării-învățării-evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului Economie Generală.

1. **Studiul de caz** reprezintă o metodă de predare atunci când cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din *Economia Generală* de exemplu: studiu de caz axat pe organizații, firme sau instituții poate aborda teme diverse precum punerea în practică a unor strategii sau politici, elemente diverse de management, cultura de organizație, procese de schimbare și inovare).

Scopul acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constă în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu al *Economiei Generale*, pentru familiarizarea acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

2. **Proiectul** este o metodă de învățare activă, participativă, care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare, și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit de util atunci când se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme/teme/subiect;
- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și decizia pentru cea mai bună variantă.
- În funcție de tema aleasă, există și al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute;
- Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Eseul** poate fi o metodă de evaluare atunci când solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gândire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Mai jos prezentăm un set de criterii care poate fi utilizat în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- Argumente clare și raționale;
- Exemple sugestive și pertinente;
- Informații (detalii, date) specifice și relevante;
- Logică bună;
- Structură coerentă;
- Concluzii plauzibile;
- Scriere clară (lizibilă);
- Originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Care sînt cele mai probabile efecte asupra mediului de afaceri din Republica Moldova, dacă se va introduce impozitul fix pe venit în mărime de 15%.”

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate, eficiență*.
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următorilor criterii de evaluare: *Relevanța, Valoarea praxiologică, Stabilirea finalităților învățării, Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării și metodele de predare – învățare, Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, Productivitatea programei*.
- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, mana-

geri etc.) și al altor *parteneri de interes* (autorități naționale, comunitatea, etc.) în scopul modificării ofertei educaționale.

- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților.
- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin ore flexibile și introducerea învățământului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educațional plăcut și productiv.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățământ Superior

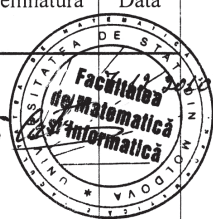
Domeniul de formare profesională

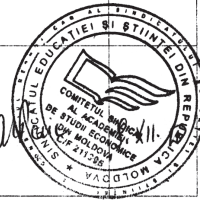
367 Statistică și previziune economică

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Elaborat de: Ion Pârțachi, prof. univ., dr. șef catedră Statistică și previziune economică Academia de Studii Economice din Moldova 	Coordonat cu: Sergiu Cataranciuc, conf. univ., dr. șef catedră Informatica și optimizare discreta Universitatea de Stat a Moldovei
	Vladimir Golovaituc conf. univ., dr. Directorul general al Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova

Coordonator elaborare: Pârțachi Ion, dr., prof.univ.,
șef-catedră „Statistică și Previziune Economică”

1. Instituții de învățământ care asigură pregătirea în domeniu/ membri ai grupului de lucru					
N/o	Instituția/organizația/ structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
1.	Universitatea de Stat a Moldovei	Sergiu Cataranciuc	Șef catedră Informatica si optimizare discreta Conf.univ.,dr.,	 	2018

N/o	Instituția/organizația/ structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
1.	Autoritățile Administrației Publice Centrale de specialitate				
	Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova	Lucia Spoială	Director general		
2.	Patronatele de ramură				
3.	Sindicatul educației și stiinței din Republica Moldova	Mihai Paic	Membru al Biroului Executiv	 	

4.	Agenți economici:				
	Institutul de Economie, Finanțe și Statistică a AȘM	Alexandru STRATAN	Conf. univ., dr. hab.	 	7.12.2018

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul *Statistică și Previziune economică* pot fi motivate de:

- Creșterea necesarului de specialiști care să stăpânească metodele statistice de măsurare, analiză și prognoză a fenomenelor social-economice;
- Cererea pe piața muncii, în condițiile tranziției spre o economie de piață a unei categorii de specialiști capabili să realizeze studii complexe de previziune a principalelor fenomene economice și sociale pe termen scurt și mediu;
- Cererea de specialiști pentru activitatea de culegere a datelor, determinarea și analiza principalilor indicatori macro-economici pentru instituțiile publice și private ale RM
- Restructurarea economiei, descentralizarea activităților economice, sporirea autonomiei decizionale, formarea unei viziuni manageriale reformatoare, orientată spre performanță și profit.

Îndeplinirea acestor politici implică nevoia de specialiști cu o înaltă calificare în sistemul informațional statistic, capabili să dezvolte noi metode și concepte statistice.

În acest context, respectivul domeniu de formare profesională are drept scop să formeze *personalități integre și competențe profesionale*, pentru a face față cerințelor actuale și de perspectivă a pieței forței de muncă locale și internaționale, care vor:

1. conștientiza importanța practicării unor activități eficiente și eficace în viața profesională și cea cotidiană;
2. forma și dezvolta competențele necesare pentru autorealizare și obținerea succesului în activitatea profesională și afaceri;
3. acumula un ansamblu de cunoștințe, competențe, dezvoltă abilități și crea plusvaloare academică în domeniul *Statistică și Previziune Economică*, care va servi drept bază pentru dezvoltarea personală și profesională.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Statistică și Previziune Economică* are scopul de a pregăti specialiști pentru activități în sfera de cuprindere a sistemului informațional statistic utilizat de statistică, de desfășurare a unor măsuri cu caracter previzional, de estimare și testare a modelului econometric simplu și multiplu în condițiile manifestării unor crize regionale și globale, de apreciere a fiabilității rezultatelor obținute, în vederea utilizării corecte a metodelor de prelucrare a datelor primare, de selectare corectă a caracteristicilor pentru analiza corelațiilor dintre variabilele incluse în calcule, de analiză a evoluției în timp a fenomenelor și proceselor socio-economice.

Specialistul din domeniul *Statistică și Previziune Economică* este cel care trebuie să cunoască metodele de observare statistică (rapoarte statistice, anchete, sondaje, recensăminte, monografii etc.), să poată selecta corect caracteristicile pentru analiza corelațiilor dintre variabilele incluse în calcule, să știe a analiza evoluția în timp a fenomenelor și proceselor socio-economice, să găsească acele metode de prezentare a rezultatelor obținute în vederea posibilității de “citire” mai ușoară a datelor, să se familiarizeze cu instrumentul teoretic de prelucrare a informațiilor brute pentru a

obține indicatori statistici cu un grad avansat de generalizare, să posede deprinderile în vederea calculării indicatorilor statistici cu un conținut mai profund și caracter sintetic, să poată evidenția legăturile specifice dintre anumite fenomene și procese socio-economice, să poată efectua analiza și reprezentarea rezultatelor obținute în urma prelucrării datelor statistice, să dețină suficiente cunoștințe despre importanța, locul și rolul previziunii în viața social-economică a societății, să dispună de abilități privind identificarea și aplicarea corectă a metodelor și tehnicilor previzionale în vederea anticipării unor situații economice și sociale din viitor, în scopul recurgerii la diverse mecanisme de încetinire și eliminare a manifestărilor negative și de încurajare a tendințelor favorabile.

Statistică și Previziune Economică este un domeniu profesional cu tradiții, puternic dezvoltat în SUA, Canada, Japonia și Europa. Instruirea specialiștilor se face de mai multe decenii în multiple centre universitare ale Uniunii Europene, iar absolvenții sînt solicitați pe piața forței de muncă, fiind antrenați în activități practice de succes; sînt promotori ai progresului.

În Republica Moldova Statistică și Previziune Economică a fost introdusă la începutul anilor 90 în cadrul ASEM.

Pentru a realiza cu succes această ofertă educațională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui mediu de învățare autentic, apropiat de mediul afacerilor și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate: însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul administrării afacerilor;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

Studentii participanți la acest program vor dobîndi înalte cunoștințe profesionale în analiza economică, utilizînd ca aparat tehnic matematica, statistica și econometria.

Programul va deprinde studenții participanți în înțelegerea relațiilor între cicluri și dezvoltarea economică, cum funcționează piețele, care sînt factorii ce motivează activitatea firmelor și totodată piața forței de muncă, cum se formează și este distribuit venitul, politicile economice și principiile teoretice folosite în analiza datelor din economie.

Studentii vor fi astfel capabili să analizeze probleme economice avansate. De asemenea, programul oferă studenților cunoștințe solide în teoria economică modernă și totodată dezvoltă capacitatea de a interpreta și a avea o atitudine critică asupra altor studii, a avea capacitatea de a analiza individual sau în cadrul unui colectiv un fenomen sau proces specific, utilizînd pentru aceasta date empirice.

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani învățământ de zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățământ la distanță, exprimată în credite de studii transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățământ la zi	3 ani (4 ani în cazul învățământului cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nedeterminat
Forma de organizare	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă (învățământ la distanță)	Învățământ la zi	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate până în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art. 27 al Legii învățământului nr. 547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul să participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diploma de master, diploma de licență obținută până în anul 2008,
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decât cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	Media diplomei nu mai joasă de 8.0 și nota la specialitate de cel puțin 9.0.

Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate	Nu sînt obligatorii
Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.) 3. evaluarea <i>sumativă</i>, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.) Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclu anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: – autocorectarea sau corectarea reciprocă, – aprecierea reciprocă, – aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele, 2 la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.
Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la disciplina fundamentală Teoria economică și la specialitate Statistica) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor

Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 521.02 – <i>Statistică economică</i>
Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat; – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale, – Oportunități educaționale	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii, participarea la concursul de admitere la doctorat; – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Realizarea postdoctoratului; – Oportunități educaționale și de cercetare
Autorizarea programelor	Senatul instituției, Ministerul Educației	Senatul Instituției, Ministerul Educației	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
1	2
Licență	Licențiat în științe economice. Licențiații sînt pregătiți prin intermediul cunoștințelor de bază și a celor ce țin de dezvoltarea competențelor generice (personale, organizaționale și comunicative, sisteme). Cunoștințele de bază cuprind astfel de discipline ca Filosofie, Geoeconomie, Cercetări operaționale, Istoria statisticii, Corespondență economică, Sociologie. Cunoștințele adiționale cuprind Finanțele întreprinderii, Analiza economico-financiară, Sisteme informatice în statistică. Cursurile de dezvoltare a competențelor instrumentale (personale) conțin Teoria economică (micro/macro), Matematica, Dreptul afacerilor, Informatica economică. Cursul adițional pentru dezvoltarea abilităților interpersonale este Limba străină, Corespondența economică, Cultura afacerilor. La finele ciclului I competențele sisteme sînt documentate în teza de licență, în proiectul economic, în raportul asupra practicii de producție și a practicii de licență etc.

Masterat	Master în științe economice. Ciclul II conține diverse programe de studii cu diferit tip de specializare. Competențele obținute sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masterul academic și competențe instrumentale și profesionale pentru masterul profesional (de specializare îngustă). Masteratul de profesionalizare presupune acumularea unor cunoștințe avansate în domeniul statisticii avansate, analiza multidimensională, analiza și predicția seriilor de timp, actuariat, controlul statistic al calității, analiza concurenței și strategii competitive, teza de master etc. Masteratul de cercetare formează competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: metode cantitative de cercetare economică, metode calitative de cercetare economică, metode avansate de analiză a informațiilor economice etc. Deținătorii diplomei de licență sau diplomei de master din alte domenii trebuie să acumuleze 30 puncte credite de compensare a studiilor din domeniul statisticii.
Doctorat	Doctor în economie. Doctoratul presupune 2 etape de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei etape doctoranzilor le sînt transmise aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologie și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică, dreptul proprietății intelectuale) și opționale (aptitudini de comunicare, lucrul în rețea și în echipă, gestiunea financiară a cercetării, liderism, gestiunea timpului, gestiunea carierei). Pentru etapa științifică cerința de bază este susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupații tipice pentru absolvenții în domeniul *Statistică și Previziune Economică*

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: Statistică și Previziune Economică	Instituții guvernamentale, Mediul de afaceri, Comerț Administrație publică	– economist – statistician – analist – agent comercial etc. – specialist în companii de asigurări – funcționar în administrație – analist-programator
Ciclul II, studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional: Analiza statistică în economie și business ș.a.	Instituții de cercetare Instituții de învățămînt, Instituții guvernamentale, Mediul de afaceri	– cadru didactic în învățămîntul preuniversitar și universitar – analist economic – expert-consultant în probleme economice

B. Masterat de cercetare: Analiza statistică în economie și business ș.a.	Medicină Mediu Anchete și sondaje	– referent economist; – conducător de subdiviziuni în structurile corporative
Doctorat		
Specialitatea 521.02 – Statistică economică	Economie Administrație publică Cercetare Învățământ	Absolvenții pot ocupa posturi de: – cercetător științific – cadru didactic în învățământul secundar general și universitar – consilier economic – manager de proiect – conducător de firme de consultanță – conducător de subdiviziuni în structurile corporative

2.3. Rolul domeniului *Statistică și Previziune Economică* în alte programe de formare

Misiunea învățământului superior este să formeze personalități, specialiști competitivi pe piața forței de muncă. Piața cere oameni competenți cu spirit antreprenorial, ceea ce se poate realiza prin învățarea, formarea și dezvoltarea competențelor specifice domeniului Statistică și Previziune Economică. Diferite domenii ale statisticii sînt bazate pe contribuția diferitor științe ca matematica, psihologia, tehnologii informaționale, teorie economică. Și invers, un număr impunător de domenii ale SPE se referă sau au impact asupra altor programe de pregătire a specialiștilor: Contabilitate, Finanțe, Marketing. Toate acestea contribuie la formarea unor competențe de tip interpersonal, interpersonal și sistemic.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe-cheie generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Cunoștințe de bază în domeniu	1	3	2
Capacitatea de analiză și sinteză	2	1	1
Capacitatea de a învăța	3	4	4
Capacitate de comunicare	4	2	3
Spirit de inițiativă	5	5	5
Capacitatea de lucru în echipă	6	6	6
Creativitate	7	7	7
Capacitatea de operare cu tehnologii informaționale	8	8	8
Capacitate de adaptare la culturile și obiceiurile altor popoare	9	9	9

Ciclul I, studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea Statistică și Previziune Economică

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	<i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> 1. Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii: 1.1. Teorie economică – geneză, esență, metodologia și metodă, legități economice 1.2. Statistică – fundamentarea și operarea cu indicatorii statistici, analiza serilor de repartii și exprimarea sintetică a aspectelor individuale ale acestora, punerea în evidență a legităților de manifestare a fenomenelor și proceselor social-economice 1.3. Econometrie – studierea conceptelor și metodelor de calcul moderne, tehnicilor avansate de analiză a datelor economice, estimarea corectă și interpretarea modelelor unisectoriale și multisectoriale 1.4. Previziune – analiza situației și a tendințelor de dezvoltare, prognozare pasivă, prognoza activă, metode concrete de previziune 1.5. Teoria și practica sondajului – elaborarea de procedee de eșantionare, sondajul simplu aleatoriu (populații omogene), tipuri de sondaj (populații neomogene) 1.6. Marketing – elaborarea și realizarea politicii de marketing a întreprinderii 1.7. Drept – cunoașterea legislației privind antreprenariatul și întreprinderile, micul business, protecția consumatorului, publicitatea din Republica Moldova 1.8. Finanțe- conținut, analize economico-financiare, utilizarea contabilității și a altor sisteme financiare 1.9. Sisteme informaționale – dezvoltare și exploatarea sistemelor informaționale cu impact asupra realizării funcțiilor marketingului în organizație 1.10. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în domeniul marketingului și a afacerilor.	A,C

1	cercetare	1. Să proiecteze și organizeze anchete și alte culegeri de date statistice, în conceperea chestiunilor și celorlalte instrumente specifice studiilor din domeniul economico-social 2. Să evalueze, prelucereze, analizeze și interpreteze date statistice, precum și să facă diseminarea acestora 3. Să elaboreze studii de specialitate și consiliere în afaceri, în domeniile economic, juridic, social și politic, în calitate de <i>consilier statistician, expert statistician, inspector de specialitate statistician, referent de specialitate</i> 4. Să realizeze analize și cercetări de specialitate, să pună la dispoziția factorilor de decizie a informațiilor necesare fundamentării deciziilor de dezvoltare economică și socială la nivel micro, la nivel sectorial, regional și național	B-D B-C C, E C, E
2	profesionale	5. Să estimeze cererea și oferta de produse și servicii 6. Să verifice calitatea bunurilor produse într-o unitate de producție 7. Să colecteze informații de la un eșantion bine determinat și extinderea rezultatelor la întreaga populație	B B-E-C D
4	organizare și gestionare	8. Să inițieze o afacere 9. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 10. Să ajusteze activitatea la cerințele clienților 11. Să adopte decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine, risc 12. Să analizeze mediul intern și extern al organizației 13. Să elaboreze strategii de dezvoltare a organizației, să posede competențe de a participa la luarea deciziilor strategice și de a efectua aprecieri critice a soluțiilor strategice 14. Să cunoască legislația în domeniul afacerilor 15. Să posede capacități de selecție a personalului 16. Să posede metode de motivare a personalului	B,C B,C B,C C B,C B,C B,D B,D B,D
5	proiectare	17. Să elaboreze și să coordoneze realizarea proiectelor	B-C
6	etice	18. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor din domeniu 19. Să elaboreze judecăți bazate pe cunoaștere problematicii sociale și etice care apar în muncă sau studiu	A-E C

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru domeniul de formare profesională: **Statistică și previziune economică**

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoștințe fundamentale	<i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> 1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Statistică și Previziune Economică</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la inovațiile din domeniul <i>Statistică și Previziune Economică</i> 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza unei economii moderne 4. Să organizeze cercetări de statistică pentru fundamentarea programelor de activitate și planurilor organizației	A,C A,C A,C,E B-C
5	cercetare		
4	proiectare	5. Să proiecteze și planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B-C
2	comunicare	6. Să fie buni negociatori 7. Să stabilească relații benefice cu publicul	B-D D
5	organizare și gestionare	8. Să inițieze o afacere 9. Să organizeze activitățile de statistică și previziune 10. Să organizeze selecția și angajarea personalului din sfera statisticii 11. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 12. Să rezolve probleme prin integrarea surselor de informații complexe, câteodată incomplete, în contexte noi și necunoscute 13. Să fie promotor al schimbării într-un mediu complex 14. Să elaboreze politicile întreprinderii 15. Să elaboreze bugetul de analiză a cercetărilor statistice 16. Să formeze echipe și să dezvolte colaborarea interpersonală 17. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației 18. Să organizeze un sistem informațional statistic eficient	B B B B B-C B-C, E B-C B B-D B-C B
8	Competențe etice	19. Să cunoască aria de competență și implicare a specialiștilor în statistică 20. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	B-C C

DOCTORAT

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
4	cunoștințe fundamentale	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în <i>Statistica Economică</i> 2. Să extindă sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile profesionale existente în <i>Statistica Economică</i> și alte domenii conexe 3. Să integreze cunoștințe din domeniul noi sau interdisciplinare pentru a crea o diagnoză a problemelor din sfera statisticii economice	A-C A-C A-C
1	cercetare	4. Să elaboreze publicații științifice originale 5. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științe economice 6. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al statisticii, care conduc la noi cunoștințe și soluții 7. Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al statisticii 8. Să demonstreze capacitatea de inovare a metodelor de cercetare științifică 9. Să prezinte și să evalueze rezultatele cercetării	C-D C,E C C C,E D
2	proiectare	10. Să inițieze proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	B

3	organizare și gestionare	11. Să demonstreze un nivel ridicat de înțelegere și aplicare a proceselor de învățare 12. Să elaboreze strategii de dezvoltare profesională 13. Să organizeze echipe de cercetare și să stabilească consensul 14. Să demonstreze leadership și inovație în activitatea științifică și cea practică în condiții complexe cu risc și incertitudine 15. Să adopte decizii strategice într-un mediu complex 16. Să activeze în context internațional 17. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale și financiare necesare cercetării 18. Să comunice cu autoritate profesională, cu omologii dintr-o comunitate de specialiști; 19. Să reflecteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora 20. Să propună căi de realizare progresului 21. Să fie promotor al statisticii 22. Să fie promotor al valorilor etice	B B-C B-D B-C C D B D C-D C B-D B-D
5	etice		

3.2. Corelația „Finalități de studii și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare – învățare – evaluare.

Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
Fundamentale	F	40-60														
Teorie economică (Micro- și macroeconomie)	F	4	+												+	
			+													
Algebră liniară și analiză matematică)	F	5	+		+				+				+			
												+				
Probabilități și statistică economică	F	4		+				+								
Algebra liniară și analiza matematică	F	3			+				+							
Bazele contabilității	F	4	+	+	+		+		+		+					
				+				+				+				
Generale	G	18-25														
Limba engleză aplicată	G	4											+			+
			+							+						
Corespondența economică	G	2														
			+							+	+					
Socioumane	U	18-25														
Dreptul afacerilor	U	4								+	+					
De specialitate	S	40-70														
Statistică descriptivă și inferențială	S	4	+	+				+			+		+	+		
			+		+											
Statistica social- economică	S	5	+	+				+					+	+		
Econometrie	S	4		+				+			+	+	+			
					+											
Previziune social- economică	S	4	+		+				+		+				+	
												+				
Sondaje și anchete	S	5		+		+	+	+			+			+		+
				+	+											
Sistemul conturilor naționale	S	5		+		+	+	+						+		+
			+		+			+					+			

Sisteme informatice în statistică	S	5	+		+		+		+		+				+	
				+				+				+	+			
Orientare către alte domenii	A	20														
Proiect economic	S	4	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+
			+	+				+								
Practica de producție	S	9		+	+	+	+	+			+					+
			+	+				+		+	+					
Practica de licență	S	6		+	+	+	+	+			+					+
			+	+				+		+	+					
Teză de licență	S	5														
Examenul de licență	S															

Ciclul II, studii superioare de masterat

I. Analiza statistică în economie și business

În primul an se oferă atît pentru masteratul de cercetare, cît și pentru cel de profesionalizare un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

I. Unități comune (primul an)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Metode statistice avansate	O	4		+	+			+					+			
Economia alegerii publice	O	6	+	+					+					+	+	+
Analiza statistică multidimensională	O	5	+	+	+		+	+			+					
Altele	O	25														
La alegere	A	20														
TOTAL		60														

Masterat profesional (anul doi)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
			15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Analize și prognoze	O	6	+	+			+	+			+	+				

[illegible]

Masterat de cercetare (anul doi)

[illegible]

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	cod	Finalități de studii																					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+				
Tehnologii informaționale în economie	O						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
Limba străină	O			+			+	+		+		+				+	+	+					
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și ciclul II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La doctorat, un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Statistică și Previziune Economică*

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	Nedeterminat, durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în spațiul European al Învățământului Superior în domeniul SPE

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA 90 și 60 credite
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor îngloba atât metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive, orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativei, inventivității și creativității.

În procesul de studii se va pune accent pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale,

procesele psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalități (prelegerii, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod specific, pentru diferitele situații metode și procedee cum sînt: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstorming, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Susținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutorat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării-învățării-evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului Statistică și Previziune economică.

1. Studiul de caz reprezintă o metodă de predare atunci cînd cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din *Statistică și Previziune Economică*. (de exemplu: studiul de caz axat pe organizații, firme sau instituții poate aborda teme diverse precum punerea în practică a unor strategii sau politici, elemente diverse de management, cultura de organizație, procese de schimbare și inovare).

Scopul acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ constă în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice dintr-un domeniu al SPE, pentru familiarizarea acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

2. Proiectul este o metodă de învățare activă, participativă, care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare, și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit

de util atunci cînd se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Identificarea unei probleme/teme/subiect de exemplu: *cum poate fi alcătuit un scenariu de dezvoltare a firmei pe termen mediu*)
- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și deciderea către cea mai bună variantă.

În funcție de tema aleasă există și un al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. Eseul poate fi o metodă de evaluare atunci cînd solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gândire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Mai jos prezentăm un set de criterii care poate fi utilizat în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- Argumente clare și raționale;
- Exemple sugestive și pertinente;
- Informații (detalii, date) specifice și relevante;
- Logică bună;
- Structură coerentă;
- Concluzii plauzibile;
- Scriere clară (lizibilă);
- Originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Care sînt cele mai probabile efecte asupra mediului de afaceri din Republica Moldova, dacă se va introduce impozitul fix pe venit în mărime de 15%.”

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- Implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate.*
- Evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următorilor criterii de evaluare: *Relevanța, Valoarea praxiologică, Stabilirea finalităților învățării, Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării și*

metodele de predare-învățare, Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, Productivitatea programei.

- Asigurarea unui feed-back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și al altor *parteneri de interese specifici* (autorități naționale, comunitatea etc.) în scopul modificării ofertei educaționale.
- Autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională.
- Monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților.
- Flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățămîntului la distanță.
- Dezvoltarea resurselor umane și materiale, pentru a asigura un mediu educațional plăcut și productiv.

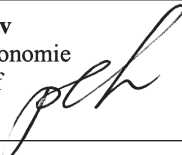
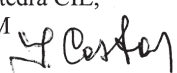
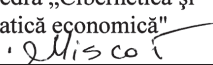
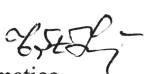
**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR**

Învățământ Superior

Domeniul de formare profesională

368 Cibernetică și informatică economică

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Au elaborat:	Coordonat cu:	
Ion Bolun Prof.univ.,dr.hab, decan CSIE, ASEM 	Beneficiar: Întreprinderea de Stat „MOLDDATA”	Pavel Chirev Doctor în economie Manager Șef
Ilie Costăș Prof.univ.,dr.hab. șef catedră CIE, ASEM 	Universitatea de Stat a Moldovei	Nicolae Prodan Conf.univ.,dr., Adjunct șef catedră „Contabilitate și informatică economică”
	Universitatea Liberă Internațională din Moldova	Mișcoi Gheorghe Membru corespondent AȘM, Prof. univ., dr. hab. Șef catedră „Cibernetică și informatică economică”
	Universitatea Cooperatist - Comercială din Moldova	Tudor Leahu, Conf.univ.,dr. Șef catedră „Sisteme informatice economice”

Coordonator elaborare: Ion Bolun, dr. hab., prof.univ.,
decan facultatea „Cibernetică,
Statistică și Informatică Economică”

II. Parteneri sociali

N/o	Instituția/organizația/ structura	Persoana	Funcția/ titlu/grad științific/ didactic	Semnătura	Data
1.	Autoritățile Administrației Publice Centrale de specialitate				
	Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor	Mihaela IACOB	Viceministru al Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor		06.12.2010
2.	Patronatele de ramură				
3.	Sindicatul educatiei si stiintei din Republica Moldova	Mihai PAIC	Membru al Biroului Executiv		06.12.10
4.	Agenți economici:				
	4.1 Întreprinderea de Stat „MOLDDATA”	Pavel CHIREV	Vice administrator Doctor în economice		06.12.10

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Domeniul *Cibernetică și informatică economică (CIE)* cuprinde funcțiile ce țin de monitorizarea, cercetarea și eficientizarea diverselor procese economice ce au loc în societate atât la nivel micro cât și la nivel macroeconomic, inclusiv în baza creării, dezvoltării, menținerii și utilizării suportului informatic al acestora. În acest scop domeniul CIE integrează cunoștințele economice cu cele în cibernetică și informatică. Acesta presupune cunoștințe economice temeinice pentru înțelegerea proceselor economice, cunoștințe în domeniul ciberneticii pentru cercetarea și orientarea rațională a proceselor economice în cauză și cunoștințe în domeniul informaticii pentru susținerea eficientă asistată de calculator a proceselor decizionale respective.

Formarea profesională în domeniu, devenită strategică odată cu intensificarea lucrărilor de edificare a societății informaționale, presupune pregătirea de tineri specialiști de înaltă calificare cu abilități generale:

1. de a fi proactivi, de a se comporta conform unei opțiuni conștiente, bazate pe valori și nu pe condiții supuse unor criterii afective;
2. de a planifica, elabora și organiza acțiunile profesionale în funcție de priorități;
3. de a acționa sinergic, cooperând creativ și valorificând diferențele;
4. de a folosi în activități metode cibernetico-economice eficiente, instrumentare și mijloace informatice moderne;
5. de a rezolva reușit situațiile problemă în activitățile profesionale (regăsirea, acumularea și utilizarea informației, analiză, evaluare, sinteză, creativitate, cercetare);
6. de a comunica eficient, inclusiv într-o limbă de circulație internațională;
7. de a învăța individual, ceea ce le-ar permite să-și continue studiile în mod autonom.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Scopul major al formării profesionale în domeniul CIE este tridimensional și urmărește ca beneficiarii să:

1. conștientizeze importanța practicării unor activități profesionale și cotidiene eficiente;
2. acumuleze cunoștințe și creeze plusvaloare academică în domeniul CIE ca bază pentru dezvoltarea personală și profesională;
3. formeze și dezvolte competențe necesare pentru succesul profesional.

Formarea profesională în domeniul CIE cuprinde:

- la ciclul I (Licență) – programa de formare profesională (specialitatea) *Cibernetică și informatică economică*;
- la ciclul II (Masterat) – programele de formare profesională (specialitățile) *Tehnologii informaționale în economie și Cibernetică economică*;
- Doctorat – programul de formare profesională (specialitatea) 523.01 *Cibernetică și informatică economică*

Fiecare programă de formare profesională la ciclurile I și II are la bază un Plan de învățământ ce satisface următoarele cerințe:

- relevanța – corespunderea cu anumite necesități sociale, profesionale și personale ale studenților;
- aspectul axiologic – promovarea valorilor acceptate de societate, de lumea afacerilor și în sistemul educațional;
- aspectul științific – noțiunile, tehnologiile, regulile, legitățile, modelele, teoriile, principiile, conceptele să fie prezentate în conformitate cu rigorile științifice stabilite;
- aspectul praxiologic – orientarea practică, instrumentală;
- consistența externă – conținuturile să fie abordate transdisciplinar, reieșind din interdependența cunoștințelor, fiind bazate pe reperele științifice ale ciberneticii, informaticii, economiei, eticii, psihologiei și docimologiei;
- consistența internă – o structură coerentă, necontradictorie, consecventă, adevărată și o construcție semantică corectă și stabilă.

Formarea profesională la doctorat se efectuează conform unui Plan individual al activității de pregătire a doctorandului.

Domeniul CIE are tangențe relevante cu programele de formare (specialitățile) din alte domenii cum ar fi: Informatică, Business și administrare, Statistică și Previ-ziune Economică și Ingineria sistemelor și calculatoarelor.

Programa de formare profesională are un caracter tradițional și se regăsește în nomenclatoarele respective ale altor țări (vezi tabelul ce urmează). Documentul de față a fost elaborat în conformitate cu necesitățile societății în Republica Moldova. Aceste necesități au fost identificate în rezultatul consultării experților recunoscuți în domeniul ciberneticii și informaticii, care activează în Academia de Științe a RM și în alte instituții specializate din domeniu. S-a luat în considerație și faptul că alte instituții de învățământ superior din țară (Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Cooperatist - Comercială din Moldova, Universitatea Liberă Internațională din Moldova) dispun de resursele necesare pentru pregătirea cadrelor în domeniul ciberneticii și informaticii economice.

Echivalarea cu specialitățile respective din alte țări vecine

Republica Moldova	România	Rusia
Cibernetică și informatică economică	Cibernetică economică, Informatică economică	Metode matematice în economie Informatica aplicată (pe ramuri)

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani	2 ani	3 -4 ani
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățământ cu frecvență la zi, învățământ cu frecvență redusă (învățământ la distanță)	Învățământ cu frecvență la zi	Învățământ cu frecvență la zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare, participarea la concursul de admitere	Diploma de licență a ciclului I de studii universitare, diplomă de licență obținută până la absolvirea primei promoții de studii universitare de licență, diploma de master, participarea la concursul de admitere	Diploma de licență obținută până în anul 2008, diploma de master
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studii realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decât cel în care deține diploma de licență, drept precondiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat	Deținerea calificărilor oferite de masteratul academic de specialitate Media diplomei de master nu mai joasă de 8.0 și nota la specialitate de cel puțin 9.0
Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate	Nu sînt obligatorii

Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea <i>inițială</i> (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. evaluarea <i>formativă</i> (observarea, eseul, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.); 3. evaluarea <i>sumativă</i>, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.). Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclul anterior, dar se va folosi în mod deosebit <i>evaluarea participativă</i>, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: – autocorectarea sau corectarea reciprocă, – aprecierea reciprocă, – aprecierea în comun.	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an.
Modalități de evaluare finală	Susținerea a două examene de licență (la disciplina fundamentală Teoria economică și la specialitate Cibernetică și informatică economică) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în economie la specialitatea 523.01 Cibernetică și informatică economică

Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat; – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale; – Oportunități educaționale (LLL).	– Participarea la concursul de admitere la masterat (alte domenii), participarea la concursul de admitere la doctorat; – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale, – Oportunități educaționale (LLL)	– Realizarea postdoctoratului, – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale ca specialist de înaltă calificare
Autorizarea programelor	Senatul instituției, Ministerul Educației	Senatul instituției, Ministerul Educației	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
Licență	Licențiat în științe economice, specialitatea Cibernetică și informatică economică cu competențe generice și specifice formate prin studierea și cunoașterea: a) în domeniul pregătirii fundamentale – Algebra liniară și analiza matematică; Teoria economică; Probabilități și statistică matematică; Cercetări operaționale; Programarea calculatoarelor; Statistică etc. b) în domeniul formării abilităților și competențelor generale – Limba engleză aplicată; Corespondența economică etc. c) în domeniul pregătirii social-umaniste - Dreptul afacerilor; Integrare informațională europeană etc. d) în domeniul pregătirii de specialitate – Structuri de date și algoritmi; Sisteme de operare; Limbajul C++; Baze de date; Programare orientată obiect; Programarea logică; Rețele informatice; Programare Web; Modelarea proceselor microeconomice; Limbaje evolute de programare (Platforma NET); Proiectarea sistemelor informatice; Tehnologii de procesare a informației; Bazele ciberneticii economice; Programarea documentelor structurate; Programe aplicative; Sisteme informatice economice.

Masterat	1. Master în științe economice, specialitatea Cibernetică economică Ciclul II conține diverse programe de studii cu diferit tip de specializare. Competențele obținute sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. În funcție de tipul de masterat, programul de master este orientat: a) spre dezvoltarea competențelor de cercetare pentru masterul de cercetare; b) spre competențe instrumentale și profesionale pentru masterul profesional (de specializare îngustă). Competențe fundamentale se vor forma în următoarele domenii: Politici economice, Teoria sistemelor, Metode numerice avansate, Analiza economico-financiară etc. Ținînd cont de specializări și tipul masteratului, accentul va fi orientat la următoarele cursuri: 1.1. Masterat profesional: Cibernetica proceselor economice, Afaceri electronice/Securitatea informațiilor, Sisteme suport pentru decizii, Previziune economică etc. 1.2. Masterat de cercetare: Inteligența artificială/Sisteme expert, Modelarea proceselor macroeconomice, Teoria și logica decizională, Proiect de cercetare, etc. 2. Master în științe economice, specialitatea Tehnologii informaționale în economie Competențe fundamentale se vor forma în următoarele domenii: Politici economice, Tehnologii de programare, Analiza economico-financiară etc. Ținînd cont de specializări și tipul masteratului, accentul va fi orientat la următoarele cursuri: 2.1. Masterat profesional: Sisteme informatice financiar-contabile, Economia serviciilor informatice, Limbaje de modelare (proiectare SIE orientată pe obiecte), Afaceri electronice/Securitatea informațiilor, Gestiunea proiectelor etc. 2.2. Masterat de cercetare: Tehnologii avansate de rețea, Managementul calității produselor informatice, Inteligența artificială, Proiect de cercetare etc.
Doctorat	Doctor în economie, specialitatea 523.01 Cibernetică și informatică economică. Doctoratul presupune 2 etape de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei etape doctoranzilor sînt formate aptitudini generale de cercetare științifică prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologie și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică, dreptul proprietății intelectuale) și aptitudini opționale (de comunicare, lucrul în echipă și în rețea, gestiunea financiară a cercetării, liderism, gestiunea timpului, gestiunea carierei). Pentru etapa științifică cerința de bază este susținerea tezei de doctor în economie sau în informatică

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul CIE

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: A. Cibernetică și informatică economică	Specialiști în informatică: Analiști și proiectanți sisteme informatice; Programatori în învățământ, economie, industrie	Absolvenții pot ocupa posturi de: – inginer sisteme informatice de gestiune a fabricației – proiectant sisteme informatice – programator – economist centru de calcul (centru de calcul și informație). Licențiatul poate ocupa posturi de tip operațional, diferite funcții ce presupun o analiză specifică la nivel de stagiar, în: 1) informatizarea unităților economice; elaborarea și implementarea aplicațiilor și sistemelor informatice în unitățile economice; exploatarea sistemelor informatice în funcțiune; aplicarea noilor tehnologii informaționale; asistarea utilizatorilor în achiziționarea, implementarea și utilizarea produselor informatice; instruirea utilizatorilor privind produsele și tehnologiile informaționale noi; predarea disciplinelor de specialitate în învățământul preuniversitar; 2) cercetarea, modelarea și eficientizarea proceselor economice; organizarea experimentelor, pregătirea alternativelor de decizii pentru activități economice în baza folosirii metodelor și instrumentarelor moderne; elaborarea alternativelor de decizii în domeniul informatizării și activităților informatice ale unităților economice.

Ciclul II, studii superioare de masterat		
1. Cibernetică economică ș.a. A. Masterat profesional B. Masterat de cercetare	Analiști și ingineri - economiști în economie, industrie	– economist-analist în problemele de dirijare și optimizare a proceselor decizionale în sfera economico-socială cu utilizarea nemijlocită a instrumentarelor moderne economico-matematice și a noilor tehnologii informaționale – specialist-manager în unitățile social-economice, efectuînd diverse funcții ce presupun analize complexe și decizii sistemico - integrate, inclusiv în condiții de incertitudine.
2. Tehnologii informaționale în economie ș.a. A. Masterat profesional B. Masterat de cercetare	Specialiști în informatică în învățămînt, economie, industrie	– analist sisteme informatice – cercetător stagiar (în informatică și tehnica de calcul) – inginer sisteme informatice de gestiune a fabricației – proiectant sisteme informatice – programator – profesor în învățămîntul general secundar
Doctorat		
Domenii de specializare	Categorii /grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializărilor
Specialitatea: a) 523.01 <i>Cibernetică și informatică economică</i>	Analiști economiști în învățămînt, economie, industrie	– cercetător științific în instituțiile de cercetare științifică și cele universitare de orientare economică – posturi didactice (lector superior universitar și conferențiar universitar) în instituțiile de învățămînt superior – posturi cheie în elaborarea și dezvoltarea strategiilor de dezvoltare a unităților social-economice

2.3. Rolul domeniului *Cibernetică și informatică economică* în alte programe de formare

Un număr semnificativ de aspecte ale CIE sînt incluse în cadrul unor programe de formare ale altor domenii ce țin de profilul Științe economice, cum ar fi: Internet și Intranet, Modelarea proceselor economice, Cercetări operaționale, Informatica economică și Sisteme informatice economice. Acestea contribuie la formarea unor competențe instrumentale (utilizarea tehnologiilor informaționale moderne) și sistemice (fundamentarea deciziilor economice).

3. Finalitățile de studiu și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Cunoștințe generale fundamentale	1	4	6
Abilitatea de a aplica cunoștințele în practică	2	3	4
Capacitatea de analiză și sinteză	3	1	2
Creativitatea	4	2	1
Capacitatea de a învăța	5	6	7
Capacitatea de a rezolva probleme	6	5	3
Capacitatea de a lua decizii	7	7	8
Capacitatea de organizare și planificare	8	9	9
Abilități de selectare, analiză și utilizare a informației	9	8	5
Capacitatea de lucru autonom	10	10	10
Capacitatea de lucru în echipă	11	11	11
Abilități de comunicare scrisă și orală	12	12	12
Spirit de inițiativă și antreprenoriat	13	13	13
Cunoașterea unei limbi străine de circulație internațională	14	14	14
Abilitatea de critică și autocritică	15	15	15

Ciclul I - studii superioare de licență

Competențe pentru specialitatea *Cibernetică și informatică economică*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	<i>La finalizarea ciclului I studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> - Să demonstreze cunoștințe și comprehensiune în următoarele domenii: - Cunoașterea fundamentelor teoretice în domeniul CIE - Cunoașterea metodelor și instrumentarelor de elaborare/proiectare a aplicațiilor și sistemelor informatice - Cunoașterea metodelor și instrumentarelor de modelare și optimizare a proceselor economice	A,B A,B A,B
2	aplicarea cunoștințelor în practică	- Să demonstreze abilități de aplicare a cunoștințelor în următoarele domenii: - Elaborarea bazei conceptuale a aplicațiilor și sistemelor informatice și a tehnologiilor informatice - Elaborarea și implementarea aplicațiilor și sistemelor informatice, urmărind valorificarea noilor tehnologii - Elaborarea modelelor economico-matematice pentru eficientizarea și gestiunea proceselor economice - Determinarea bugetului de cheltuieli pentru informatizarea unităților social-economice (USE) - Fundamentarea soluțiilor de proiect ce țin de informatizarea unităților economice - Mentenanța și administrarea rețelilor informatice - Asistarea utilizatorilor în achiziționarea, implementarea și utilizarea produselor informatice - Instruirea continue a utilizatorilor privind produsele și tehnologiile informatice noi - Aplicarea metodelor cantitative și calitative de analiză a informației	A,B,C,D

3	gestionarea informației	3. să colectarea informațiile pentru activitățile unității social economice, de informatizarea căreia este responsabil 4. să analizeze fluxurile informaționale în sisteme economice de diferite niveluri ierarhice și orientare funcțională 5. să gestioneze și exploateze eficient aplicațiile și sistemele informatice economice	B,C B,C A,B
4	învățare	6. să se autoinstruiească, studiază și actualizeze conținutul cunoștințelor profesionale proprii în conformitate cu dinamica dezvoltării teoriei și practicii în domeniul ciberneticii și informaticii economice 7. să identifice necesitățile proprii de cunoștințe suplimentare	A,E A,E
5	analitice și predictive	8. să analizeze eficiența tehnologiilor informaționale existente și argumentarea direcțiilor strategice de dezvoltare a lor 9. să analizeze eficiența propriei activități în vederea perfecționării ei pe viitor	C,E C,E
6	comunicare și lucru în echipă	10. să formeze și mențină relațiile de lucru productive în echipă de proiectanți ai tehnologiilor informaționale 11. să formeze și mențină relațiile de lucru productive cu managerii în procesul argumentării economico-matematice a deciziilor	B,D B,D
7	cercetare, analiză și sinteză	12. să efectueze investigațiile referitoare la teoria și practica argumentării informaționale și matematice a deciziilor manageriale în unitățile social-economice 13. să efectueze cercetări în vederea perfecționării tehnologiilor informaționale existente	C,E C,E

Ciclul II - studii superioare de masterat

Competențe pentru programul de masterat *Cibernetica economică* și alte

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	<i>La finalizarea ciclului II studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> - Să demonstreze cunoștințe extinse și profunde în domeniul ciberneticii economice, inclusiv: - Să cunoască metodele și instrumentarele moderne de modelare și optimizare a proceselor economice; - Să cunoască metode eficiente de soluționare a problemelor complexe de eficientizare a proceselor economice; - Să cunoască bazele conceptuale ale sistemelor și aplicațiilor informatice existente; - Să cunoască metodele și instrumentarele moderne necesare pentru asigurarea condițiilor optime de realizare a proceselor decizionale; - Să cunoască metodele de elaborare a documentației de proiect privind modelarea și optimizarea proceselor economice; - Să cunoască, înțeleagă și să analizeze tendințele dezvoltării economice; - Să elaboreze și să utilizeze modele economico-matematice pentru eficientizarea și gestiunea proceselor economice: - Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a USE de diferite niveluri ierarhice; - Să elaboreze și să dezvolte bazele conceptuale ale sistemului de gestiune pentru USE concrete; - Să gestioneze elaborarea, implementarea și dezvoltarea aplicațiilor informatice, orientate la eficientizarea proceselor economice;	A,B,C
2	aplicarea cunoștințelor în practică		A,B,C,D

6	gestionarea informației	2.4. Să argumenteze soluțiile sistemice de proiect ce țin de dezvoltarea unităților economice și să poată asigura realizarea lor; 2.5. Să aplice metode cantitative și calitative de analiză a informației necesare pentru decizii manageriale complexe; 2.6. Să coordoneze proiectele de dezvoltare economică; 2.7. Să asigure calitatea aplicațiilor și deciziilor de gestiune a proceselor economice; 3. Să aplice metode de modelare a activităților USE 4. Să aplice analiza, organizarea și perfecționarea fluxurilor informaționale în USE de diferite niveluri ierarhice și orientare funcțională 5. Să asigure menținerea și exploatarea eficientă a aplicațiilor de gestiune a proceselor economice 6. Să determine bugetul de cheltuieli pentru dezvoltarea unităților economice	B,C B,C A,B B,C
4	învățare	7. Să-și evalueze permanent necesitățile proprii de cunoștințe suplimentare în domeniul de activitate 8. Să studieze și să-și actualizeze permanent cunoștințele profesionale proprii în conformitate cu dinamica dezvoltării teoriei și practicii în domeniul ciberneticii economice	A,E A,E
5	analitice și predictive	9. Să analizeze eficiența tehnologiilor informaționale existente și să argumenteze direcțiile strategice de dezvoltare a lor 10. Să analizeze eficiența activității echipei de specialiști în domeniul de specializare în vederea perfecționării ei pe viitor 11. Să colecteze, analizeze și sintetizeze informații în vederea elaborării de rapoarte referitoare la activități și performante ale soluțiilor de proiect	C,E C,E C,D
7	comunicare și lucru în echipă	12. Să formeze și să mențină relații de lucru productive în echipă de analiști-manageri a proceselor economice 13. Să formeze și să mențină relații de lucru productive cu managerii din domeniul de aplicare în procesul argumentării economico-matematice a deciziilor	B,D B,D
3	cercetare, analiză și sinteză	14. Să efectueze cercetări bazate pe abordări sistemice în vederea perfecționării instrumentelor de dezvoltare a USE 15. Să efectueze cercetări sistematice referitor la teoria și practica argumentării economico-matematice a deciziilor manageriale în unitățile social-economice	C,E C,E

Competențe pentru programul de masterat *Tehnologii informaționale în economie și alte*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	<i>La finalizarea ciclului II studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i> - Să demonstreze cunoștințe extinse și profunde în domeniul informaticii economice - Să cunoască metodele și instrumentarele moderne de modelare și optimizare a proceselor informaționale; - Să cunoască metode eficiente de soluționare a problemelor complexe de eficientizare a proceselor informaționale; - Să analizeze critic bazele conceptuale ale sistemelor și aplicațiilor informatice existente; - Să cunoască metodele și instrumentarele moderne de elaborare/proiectare a aplicațiilor și sistemelor informatice integrate; - Să cunoască metodele de elaborare a documentației de proiect privind aplicațiile și sistemele informatice; - Să cunoască, înțeleagă și să analizeze tendințele tehnologice în industria IT&C.	A, B, C
2	aplicarea cunoștințelor în practică	- Să elaboreze și să utilizeze modele de eficientizare și gestiune a proceselor informaționale: - Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a tehnologiilor și sistemelor informatice ale USE de diferite niveluri ierarhice; - Să elaboreze bazele conceptuale ale sistemelor informatice integrate și a tehnologiilor informatice pentru USE concrete; - Să gestioneze elaborarea, implementarea și dezvoltarea aplicațiilor și sistemelor informatice, urmărind valorificarea noilor tehnologii; - Să argumenteze soluțiile sistemice de proiect ce țin de informatizarea unităților economice și să poată asigura realizarea lor; - Să aplice metode cantitative și calitative de analiză a informației necesare pentru procese decizionale; - Să coordoneze proiectele IT&C; - Să asigure calitatea și securitatea tehnologiilor, aplicațiilor și sistemelor informatice.	A, B, C, D

6	gestionarea informației	3. Să aplice metode de modelare informațională a activităților USE, de a cărei informatizare este responsabil 4. Să aplice analiza, organizarea și perfecționarea fluxurilor informaționale în USE de diferite niveluri ierarhice și orientare funcțională 5. Să asigure gestiunea și exploatarea eficientă a aplicațiilor și sistemelor informatice economice 6. Să determine bugetul de cheltuieli pentru informatizarea unităților economice;	B,C B,C A,B B,C
4	învățare	7. Să-și evalueze permanent necesitățile proprii de cunoștințe suplimentare în domeniul de activitate 8. Să studieze și să-și actualizeze permanent cunoștințele profesionale proprii în conformitate cu dinamica dezvoltării teoriei și practicii în domeniul informaticii economice	A,E A,E
5	analitice și predictive	9. Să analizeze eficiența tehnologiilor informaționale existente și să argumenteze direcțiile strategice de dezvoltare a lor 10. Să analizeze eficiența activității echipei de specialiști în domeniul de specializare în vederea perfecționării ei pe viitor 11. Să colecteze, analizeze și sintetizeze informații în vederea elaborării de rapoarte referitoare la activități și performante ale soluțiilor tehnice	A,C,E C,E B,C,D
7	comunicare și lucru în echipă	12. Să formeze și să mențină relații de lucru productive în echipă de proiectanți a tehnologiilor informaționale 13. Să formeze și să mențină relații de lucru productive cu managerii din domeniul asigurării informaționale a deciziilor	B,D B,D
3	cercetare, analiză și sinteză	14. Să efectueze cercetări bazate pe abordări sistematice în vederea perfecționării tehnologiilor informaționale existente la USE 15. Să efectueze cercetări sistematice referitor la teoria și practica argumentării informaționale și matematice a deciziilor manageriale în unitățile social-economice	C,E C,E

DOCTORAT

Competențe pentru specialitatea *Cibernetică și informatică economică*

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, orientate la perfecționarea metodelor, instrumentarelor și tehnologiilor utilizate în domeniul ciberneticii și informaticii economice	A, C, E
		2. Să extindă, să aprofundeze sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile existente în cibernetică și informatică economică sau în domeniile adiacente	A, C
		3. Să integreze cunoștințe din domenii adiacente și interdisciplinare pentru soluționarea problemelor complexe teoretice și practice din domeniul ciberneticii și informaticii economice	A, B, C
2	aplicarea cunoștințelor în practică	4. Să fundamenteze decizii strategice ce țin de soluționarea problemelor complexe economice	B, C
		5. Să elaboreze și să argumenteze strategii de dezvoltare a tehnologiilor și sistemelor informatice, orientate la dezvoltarea societății informaționale	B, C
		6. Să cerceteze, să formuleze și să soluționeze probleme complexe și originale de eficiențare a tehnologiilor informatice în economie	B
		7. Să demonstreze spirit dezvoltat de inovație în soluționarea problemelor teoretice și practice, care apar atât în activitățile economice, cât și cele de informatizare ale societății	B
		8. Să pregătească și să publice lucrări științifice originale	B, D
6	gestionarea informației	9. Să selecteze și să gestioneze informațiile acumulate și necesare pentru cercetări, utilizând tehnologii moderne informaționale	B, C
		10. Să folosească metode de modelare informațională a proceselor de investigații în domeniul ales, orientate la eficientizarea proceselor de selectare și gestionare a informației necesare	B, C
5	învățare	11. Să-și evalueze permanent necesitățile proprii de cunoștințe suplimentare în domeniul de activitate	A, E
		12. Să studieze și să-și actualizeze permanent cunoștințele profesionale proprii în conformitate cu dinamica dezvoltării teoriei și practicii în domeniul ciberneticii și informaticii economice	A, E

4	analitice și predictive	13. Să analizeze eficiența tehnologiilor informaționale existente și să argumenteze direcțiile strategice de dezvoltare a lor 14. Să demonstreze capacități înalte de expert în domeniul CIE în vederea perfecționării ei pe viitor	C,E C,E
7	comunicare și lucru în echipă	15. Să formeze și să mențină relații de lucru creativ în echipă de cercetători științifici 16. Să participe activ în conferințe și simpozioane științifice naționale și internaționale cu prezentări științifice	B,D B,D
3	cercetare, analiză și sinteză	17. Să posede abilități dezvoltate de cercetare științifică individuală 18. Să posede abilități de înțelegere profundă a metodelor de analiză și sinteză a sistemelor de diferite domenii de complexitate 19. Să demonstreze capacități de inovare a metodelor de cercetare științifică în domeniu 20. Să posede abilități de a se documenta operativ și complet în domeniul profesat	C,E C,E C C,D,E

3.2. Corelația „Finalități de studii și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare-învățare-evaluare.

Ciclul I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Fundamentale	F	40-60															
Algebra liniară și analiza matematică	F	4	+			+										+	
Teorie economică (Microeconomie)	F	5	+		+											+	
Programarea calculatoarelor	F	4		+	+	+											
Econometrie	F	3			+	+											
Cercetări operaționale	F	4	+	+	+	+		+			+	+				+	

Generale	G	Pînă la 10																		
Limba engleză aplicată	G	4																		+
Correspondența economică	G	2																		+
Socioumane	U	18-25																		
Dreptul afacerilor	U	4																		
De specialitate	S	40-70																		
Baze de date	S	4																		
Programare orientată obiect	S	5																		
Rețele informatice	S	4																		
Modelarea proceselor microeconomice	S	4																		
Proiectarea sistemelor informatice	S	5																		
Tehnologii de procesare a informației	S	5																		
Bazele ciberneticii economice	S	5																		
Orientare către alte domenii	A	20																		
Proiect la specialitate	S	4																		
Practica de producție	S	9																		
Practica de licență	S	6																		
Examenul de licență, Teză de licență,	S	5																		

Ciclul II, Masterat profesional

Competențe pentru programul *Cibernetica economică*

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Cibernetica proceselor economice	S	5	+	+	+	+											
Modelarea proceselor macroeconomice	S	6	+	+													+
Teoria și logica decizională	S	5	+	+	+							+					+
Inteligența artificială/Sisteme expert	S	5	+														
Teză și practica de master	S	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Ciclul II, Masterat profesional

Competențe pentru programul *Tehnologii informaționale în economie*

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Tehnologii de programare	F	6	+	+													
Limbaje de modelare (proiectare SIE orientata pe obiecte)	S	6	+	+	+												
Tehnologii avansate de rețea	S	4	+	+				+									
Managementul calității produselor informatice	S	5	+	+				+			+				+	+	
Teză și practica de master	S	30	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			

Masterat de cercetare (anul doi)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii														
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+	+	+			+		+							
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+					+	+								
Altele	O	5															
Stagiu de practică	S	10	+	+	+	+						+	+		+	+	
Teza de master	S	30	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	
La alegere	A	5															
TOTAL		60															

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	cod	Finalități de studii																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
Tehnologii informaționale în economie	O						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Limba străină	O			+			+	+		+						+	+	+	+		
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II procesul de consultare cu persoanele și instituțiile-cheie (angajatorii, absolvenții, tinerii specialiști, etc.) are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenelor și a tezei de licență (probele și teza de licență - forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii este evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza soluționării unor situații de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La doctorat, un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice ale sferei științei și inovării pe termen mediu și lung și Comisia Națională de Atestare și Acreditare, ce elaborează cerințele către procesul de studii și finalitățile acestuia.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul CIE

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	Nedeterminat, durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Ciberneticii și informaticii economice*

Ciclul	1 credit ECTS = 25-30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS, durata 3 ani, în unele cazuri 240 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri 90 și 60 ECTS
Doctorat	Majoritatea programelor de doctorat au o durată de 3 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

5. Învățarea, predarea și evaluarea

La **ciclul I (Licență)** predarea se efectuează, preponderent, prin intermediul metodelor tradiționale (prelegerilor și seminarelor), care permit expunerea și explicarea conceptelor fundamentale și operaționale incluse în programele universitare. Aceste metode sînt îmbinate cu metode interactive moderne de predare, orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativă, inventivitate și creativitate. La seminare, orientate spre dezvoltarea abilităților de comunicare și celor de lucru în grup, precum și de lucrări practice, spre studiul situațiilor tipice și studierea mediului de specializare, se va pune accentul pe metodele activ-participative.

Învățarea se efectuează prin studierea surselor bibliografice obligatorii și suplimentare, prin îndeplinirea temelor pe acasă (întrebări de reflecție, probleme, teste),

prin îndeplinirea lucrărilor scrise (referate, eseuri), prin colectarea, analiza și sintetizarea datelor ce țin de activitatea unităților economice.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile sînt evaluate prin luarea în considerație a rezultatelor discuțiilor, comunicărilor și rapoartelor la lucrările practice și cele de laborator, testărilor, examenelor curente și cele de licență, a lucrului individual, a rezultatelor practicii de producție și celei de licență, a susținerii tezei de licență.

La **ciclul II (Masterat)** procesul predării devine mai complex, fiind efectuată trecerea la metode de predare preponderent activ-participative, comunicarea interactivă a conținutului disciplinei predate și orientate la soluționarea problemelor concrete. Pe lîngă metodele tradiționale de predare se aplică pe larg dezbateri inter- și transdisciplinare, studii de caz, joc de roluri, asaltul de idei (brainstorming).

Învățarea se efectuează în baza unei documentări ample a surselor bibliografice autohtone și străine, atît tradiționale cît și electronice. Importantă devine activitatea de învățare în grup și prin intermediul atelierelor de lucru, unde se analizează și se sintetizează informația relevantă din domeniul CIE. Se susține participarea masteranzilor la cercetările efectuate în cadrul laboratoarelor științifice ale instituției superioare de învățămînt.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile la ciclul II sînt evaluate prin examene, prezentări a unor situații practice concrete, rezultatele stagiului de practică și a susținerii tezei de master.

Prezentăm mai jos trei metode, orientate la asigurarea calității predării – învățării – evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Ciberneticii și informaticii economice*.

1. **Studiul de caz**, care reprezintă o metodă de predare atunci cînd profesorul propune studenților o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice în domeniul *Ciberneticii și informaticii economice*. În calitate de exemplu ar putea fi numit un studiu de caz, orientat la soluționarea unor probleme concrete de informatizare a unei firme reprezentative dintr-un domeniu dat în funcție de factori specifici acestei firme: tipuri de probleme funcționale, mediu de activitate, condiții economice etc.

Scopul acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ, constă în:

- realizarea contactului studenților cu realitățile complexe și multidimensionale, ce țin de problematica practică din domeniul *Ciberneticii și informaticii economice*, pentru familiarizarea acestora cu situațiile frecvente și posibile și pentru a le dezvolta capacitățile necesare la soluționarea eventualelor probleme;
- verificarea capacităților de aplicare a cunoștințelor teoretice însușite, a priceperilor și deprinderilor în situații similare celor ce au loc în realitate;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui student;
- exersarea și integrarea tuturor capacităților necesare pentru soluționarea problemelor reale: organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

2. **Proiectul** este o metodă activă de învățare, care presupune o participare activă a studentului în toate etapele și aspectele caracteristice pentru domeniul ales de specializare. Această metodă participativă presupune și încurajează transferul de

cunoștințe, deprinderi și capacități sistemice, facilitează și solicită abordările complexe interdisciplinare ale studenților. Efectul sporește atunci când accentul se pune pe caracterul practic/aplicativ al învățării și apropierea între conceptul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Analiza și formularea unei probleme/teme/subiect. Exemplu de problemă: cum poate fi creat un sistem de management informațional al unei catedre universitare;
- Colectarea, organizarea și analiza informației despre fluxurile informaționale reale legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de variante posibile de soluționare a problemei;
- Evaluarea soluțiilor și argumentarea alegerii variantei optime în cadrul factorilor existenți.

Dacă tema aleasă e orientată la soluționarea unei probleme concrete de informatizare, atunci există și al cincilea pas, în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției propuse, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Eseul** poate fi o metodă de evaluare atunci când solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gândire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Mai jos prezentăm un set de criterii care poate fi utilizat în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- argumente clare și raționale;
- exemple sugestive și pertinente;
- folosește informații (detalii, date) specifice și relevante;
- logică bună;
- structură coerentă;
- concluzii plauzibile;
- scriere clară (lizibilă);
- originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Măsură în care dezvoltarea sistemelor informatice economice poate fi influențată de soluționarea problemei procesării limbajului natural”.

6. Sporirea calității

Sporirea calității va fi asigurată de elementele de management al calității învățămîntului, preconizate pentru implementare în cadrul universității. Aspectele principale, care vor fi în centrul atenției la evaluarea calității, sînt următoarele: *satisfacerea cerințelor beneficiarilor, eficacitate, eficiență*.

Evaluarea calității se realizează în baza următorilor indicatori de bază:

1. evaluarea randamentului academic ce se caracterizează prin:
 - a) calitatea standardelor de formare profesională,
 - b) reușita curentă și finală a studenților,
 - c) ponderea absolvenților în numărul celor înmatriculați,
 - d) ponderea absolvenților încadrați în cîmpul muncii în primul an după finalizarea studiilor;
 - e) succesul absolvenților în dezvoltarea carierei personale în domeniul de specializare.
2. evaluarea resurselor și condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățămînt efectuată prin auditul intern și cel extern;
3. evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (prin metoda sondajelor).

Instrumentul prin care este asigurată mobilitatea studenților este reprezentat de ECTS, implementat la toate specialitățile de profil economic. Programul de învățămînt asigură o mobilitate reală a studenților.

Instruirea continuă se efectuează în cadrul centrelor de consultanță.

**CADRUL NAȚIONAL
AL CALIFICĂRILOR**

Învățământ Superior

Domeniul de formare profesională

369 Merceologie și Comerț

Programul de formare profesională

369.1 Merceologie și Comerț

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Mihail Cernavca Conf. univ., dr șef catedră Merceologie și Comerț ASEM șef Direcției S. Cocia 	Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova Director S.A. „Camelia” V. Turdeș 	Tudor Maleca Conf. univ., dr. Director SRL „Liormax” V. Igăreșcu
---	--	---

Coordonator elaborare: Cernavca Mihail, dr., conf.univ.,
șef-catedră „Merceologie și Comerț”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Necesitățile societății în formarea specialistului în domeniul *Merceologie și comerț* rezultă din importanța pe care o au mărfurile în organizarea activităților comerciale și a altor aspecte de natură social-economică: activitățile de achiziționare, producere, transportare, stocare și depozitare, organizarea recepției cantitative și calitative, verificarea calității, organizarea comercializării și deservirii. Îndeplinirea acestor funcții în diverse unități comerciale și organizații publice sau private constituie arealul de angajare al absolvenților domeniului *Merceologie și comerț* care, pentru a fi competitivi pe piața muncii, trebuie să posede un set de competențe sociale și profesionale.

În baza celor menționate, domeniul respectiv de formare profesională are drept scop să formeze personalități integre și competente din punct de vedere profesional, care vor face față cerințelor pieței forțelor de muncă.

1.1. Descrierea generală a domeniului

Domeniul *Merceologie și Comerț* are scopul de a pregăti specialiști pentru activități în comerț care cunosc cadrul legal-normativ în domeniul activității comerciale și metode moderne de verificare a calității mărfurilor. La nivel de unitate comercială, specialistul din acest domeniu trebuie să asigure buna desfășurare a tuturor activităților, inclusiv organizarea eficientă a activității întreprinderii comerciale, proiectarea noilor structuri organizatorice a acestora, luarea decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine, risc.

În cadrul ciclului I, licență, în acest domeniu vor fi pregătiți specialiști la o singură specialitate *Merceologie și comerț*.

Specialiștii pregătiți în acest domeniu vor avea capacitatea de analiză a factorilor care formează calitatea, a sortimentului mărfurilor, precum și a fenomenelor economice.

Pentru realizarea acestor obiective este necesar să se creeze un mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student, care se va baza pe următoarele principii de organizare și formare profesională:

- crearea unui mediu de învățare autentic apropiat de mediul comerțului și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate; însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale.
- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din acest domeniu;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția „învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic.
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

Programe de formare profesională în domeniul dat pot fi oferite de către instituțiile de învățămînt superior economico-comercial și ale cooperației de consum din toate țările CSI, precum și dintr-un șir de țări UE (România, Italia, Germania, Polonia, Bulgaria, Portugalia ș.a.)

1.2. Caracteristici-cheie

Nivelul	Licență (ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățământ cu frecvență redusă)	2 ani	3 ani (4 ani pentru învățământ cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă (învățământ la distanță)	Învățământ la zi	Învățământ la zi, învățământ cu frecvență redusă
Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul să participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diploma de master, diploma de licență obținută pînă în anul 2008
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept condiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	Media diplomei nu mai joasă de 8.0 și nota la specialitate de cel puțin 9.0.

Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică demonstrată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	Se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea inițială, observare, chestionare și conversație; 2. evaluarea formativă, metode utilizate: observare, eseu, proiect de grup, chestionare, evaluare reciprocă, prezentare, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliu, demonstrare etc.; 3. evaluarea sumativă, metode utilizate: portofoliu, testul, raportul, teza, examenul, stabilirea notei finale se face prin ponderea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene etc.	Similar cu ciclu I (de licență), dar se va practica în mod deosebit evaluarea participativă, care are la bază responsabilitatea divizată între masterand și profesor. Metode: autocorectarea sau corectarea reciprocă, aprecierea reciprocă, aprecierea în comun	Examene și referate conform Regulamentului aprobat de către Guvernul RM, atestarea la finele fiecărui an de studii cu aprecierea gradului de realizare a planului individual aprobat în modul stabilit, inclusiv la compartimentele cercetări științifice și elaborarea tezei de doctor

Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la disciplina fundamentală Teoria economică și la disciplina de specialitate) și a tezei de licență.	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlul acordat	Licențiat în științe economice	Master în științe economice	Doctor în tehnică, la specialitățile științifice: 272.01 Merceologia și expertiza produselor alimentare 272.02 Merceologia și expertiza produselor industriale 272.03 Merceologia și expertiza produselor neconvenționale, doctor în economie la specialitatea 521.06 Comerț și managementul calității
Drepturi pentru absolvenți	– Acces la masterat; – Angajarea în întreprinderi de comerț, producere, achiziții, depozitare, control al calității mărfurilor, în instituții de învățământ mediu profesional; – Oportunități educaționale (LLL)	– Acces la doctorat; angajarea în instituții de învățământ mediu de specialitate și superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi, organizații și organe de conducere din diverse ramuri ale economiei naționale, inclusiv de comerț, producere, achiziție, vamale, logistică, depozitare, păstrare, control al calității și expertiză a mărfurilor, de certificare și standardizare etc.; – Oportunități educaționale (LLL) etc.;	– Acces la post-doctorat; – Angajare în instituții, întreprinderi, organizații și organe de conducere analogic absolvenților ciclului II (de masterat); – Oportunități educaționale (LLL)
Autorizarea programelor	Senatul instituției de învățământ superior, Ministerul Educației	Senatul Instituției de învățământ superior, Ministerul Educației	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate/componente specifice
Licență	Licențiat în științe economice, specialitatea 369.1 Merceologie și comerț. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor include 4 componente: 1. Componenta fundamentală are drept scop acumularea de către studenți a cunoștințelor de bază și formarea competențelor în următoarele domenii: - Teorie economică (micro/macro) Microeconomia: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului, costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară, cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe; Matematică economică; Funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; Ecuatii diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie; Bazele merceologiei; Clasificarea, codificarea și sortimentul mărfurilor, componența, structura și proprietățile mărfurilor; Valoarea consumistă și calitatea mărfurilor; Standardizarea și asigurarea metrologică a calității mărfurilor; Bazele păstrării și conservării mărfurilor; Organizarea și tehnologia comerțului: Conținutul, rolul și funcțiile comerțului cu ridicata și amănuntul; Principiile organizării activității comerciale; Aprovizionarea unităților comerciale cu mărfuri; Stocurile de mărfuri în comerț; Formarea sortimentului de mărfuri în comerț; Organizarea vânzării mărfurilor și deservirii cumpărătorilor; Merceologia comercială a mărfurilor (alimentare/nealimentare) Alimentare: de origine vegetală, animalieră; Nealimentare: de uz casnic, vestimentară, de menire socio-culturală; Elaborarea unui proiect de specialitate, elaborarea tezei de licență etc.

Masterat	Master în științe economice. Competențele obținute în ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional (de specializare îngustă). Masteratul conține diverse programe de studii cu diferit tip de specializare în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializări. În primul an se oferă pentru toate specializările un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare. Masteratul de profesionalizare prevede cunoștințe avansate în merceologia și expertiza mărfurilor în activitatea vamală, teza de master, etc. Masteratul de cercetare formează competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: metode cantitative de cercetare economică, metode calitative de cercetare economică, metode avansate de analiză a informațiilor economice etc. Deținătorii diplomei de licență sau diplomei de master din alte domenii trebuie să acumuleze 30 puncte credite de compensare a studiilor. Aceste puncte credite se formează din studierea cursurilor Teorie economică, Bazele merceologiei, Merceologia comercială a mărfurilor alimentare și nealimentare.
Doctorat	Doctor în tehnică, specialitățile: 272.01 – Merceologia și expertiza produselor alimentare 272.02 – Merceologia și expertiza produselor industriale 272.03 – Merceologia și expertiza produselor neconvenționale 521.06 – Comerț și managementul calității Doctoratul presupune 2 componente de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei etape doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (limba străină, metodologia cercetării, informatica, specialitatea. Pentru etapa științifică cerința de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în tehnică/ economie.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul 369. *Merceologie și comerț*

Domeniu de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domeniu de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Merceologie și Comerț	Comerț Economie Industrie Achiziții Învățământ secundar general (cu condiția realizării modului psihopedagogic)	– merceolog – specialist în activități comerciale – agent comercial – funcționar al agențiilor comerciale – conducător în activitatea de vânzare și marketing – funcționar în biroul aprovizionare și desfacere – vânzător superior – șef de secție în comerț – agent de vânzare în industrie – șef secție de mărfuri – șef depozit de mărfuri – inspector al calității mărfurilor – specialist în laboratorul/secția controlului calității mărfurilor – specialist în biroul aprovizionare și desfacere – agent de achiziții – profesor de specialitate (învățământ mediu profesional)

Ciclul II, Masterat		
A. Masterat de profesionalizare	Comerț Economie Administrație Învățământ (cu condiția realizării modului psihopedagogic)	– Absolvenții pot ocupa posturi de: – director comercial – merceolog de înaltă calificare – conducător în comerțul cu ridicata și amănuntul – analist – expert mărfuri alimentare și nealimentare – expert specialist în standardizare mărfurilor – profesor în învățământul pre-universitar profesional – conducător al întreprinderii (organizației) comerciale (en-detail, en-gross) – corespondent comercial – marketolog de mărfuri – expert-inspector vamal de mărfuri – expert-specialist al Camerei de Comerț și Industrie – șef expoziții și târguri, iarmaroace – expert marfar tehnic extrajudiciar – șef departamente (secții) de aprovizionare și desfacere – expert-specialist în certificarea mărfurilor șef depozit de mărfuri – specialist – expert în conjunctura pieței de mărfuri – specialist în managementul calității și sortimentului mărfurilor – specialist-inspector al calității mărfii (alimentare sau nealimentare) – organizator de expoziții, iarmaroace – organizator al comerțului/ achizițiilor/ desfacerii/ logisticii/ depozitării și păstrării mărfurilor – specialist protecția consumatorilor
B. Masterat de cercetare	Comerț Economie Administrație Învățământ (cu condiția realizării modului psihopedagogic)	– lector în specialitate în instituțiile de învățământ superior și medii de specialitate – cercetător științific inferior – conducător al departamentelor (secțiilor) în instituțiile de învățământ profesional în specialitate mediu și superior – expert-evaluator de întreprinderi în domeniu – auditor în domeniul calității – expert-inspector vamal al mărfurilor – conducător al întreprinderilor și organizațiilor de comerț (en-detail, en-gross), achiziții și producere a mărfurilor – expert-specialist al pieței mărfurilor de consum – cercetător al pieței mărfurilor – manager al calității și sortimentului mărfurilor – expert specialist în standardizarea și certificarea mărfurilor – conducător al departamentelor (secțiilor) de comerț, marketing, standardizare, certificare, management al calității și sortimentului mărfurilor

Ciclu Doctorat		
	Comerț Economie Industrie Achiziții Administrație Cercetare- dezvoltare Învățământ	– cercetător științific – cadru didactic în învățământul general secundar și universitar – secretar științific în învățământ, cercetare – conducător al programelor, temelor ce cercetare-dezvoltare în domeniu – conducător al departamentelor (secțiilor) în instituțiile de cercetare-dezvoltare și instituțiile de învățământ profesional în specialitate mediu și superior în domeniu – conducător al întreprinderilor și organizațiilor de producere a mărfurilor – expert-specialist al pieței mărfurilor de consum – manager al calității și sortimentului mărfurilor (alimentare, nealimentare) – conducător al departamentelor (secțiilor) de comerț, marketing, control, standardizare, certificare, management al calității și sortimentului mărfurilor – conducător al departamentelor (secțiilor) respective de cercetare-dezvoltare în domeniile: comerț, marketing, păstrare, control, standardizare, certificare, management al calității și sortimentului mărfurilor (alimentare, nealimentare)

2.3. Rolul domeniului de formare profesională 369. *Merceologie și comerț în alte programe de formare*

În economia de piață marfa și comerțul sînt elemente fundamentale ale activității economice. Evident că de cunoștințe despre marfă și activitatea comercială au nevoie specialiștii din multe domenii de formare profesională și în primul rînd din domeniul general 36. *Economie*. Așadar, disciplinele de studii merceologice (Merceologia mărfurilor alimentare, Merceologia mărfurilor nealimentare, Standardizarea și certificarea mărfurilor, Managementul calității și sortimentului mărfurilor etc.) și comerciale (Organizarea și tehnologia comerțului, Activitatea comercială, Logistica comercială, etc.) vor fi parte componentă obligatorie a planurilor de învățământ pentru domeniile de formare profesională la specialitățile 361.1 Contabilitate, 362.1 Marketing și logistică, 363.1 Business și administrare, 363.2 Achiziții, 365.1 Economie mondială și relații economice internaționale, 541.1 Tehnologia și managementul alimentației publice, 812.1 Turism etc.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptorii de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studii și a competențelor-cheie centrale

	Competențe-cheie generice	Ratingul în funcție de importanță (nr. locului)		
		<i>Licență (ciclul I)</i>	<i>Masterat (ciclul II)</i>	<i>Doctorat</i>
1	Cunoștințe de bază în domeniu	1	1	1
2	Competențe în aprecierea calității mărfurilor	2	6	11
3	Competențe în activitatea comercială	3	3	14
4	Capacitatea de promovare a mărfii	4	13	15
5	Capacitatea de a învăța	5	5	5
6	Creativitate	6	10	2
7	Competențe etice	7	7	7
8	Capacitate de operare cu tehnologia informațională	8	12	8
9	Capacități organizatorice	9	4	12
10	Capacitatea de rezolvare a problemelor	10	2	6
11	Gîndire critică și strategică	11	9	4
12	Capacitate de comunicare utilizînd și o limbă străină	12	11	9
13	Competența de muncă în echipă	13	8	13
14	Abilități de cercetare	14	14	3
15	Capacitatea de analiză și sinteză	15	15	10

Ciclul I, studii superioare de licență

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizarea ciclului I studentul/studenta (absolventul/absolventa) trebuie:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
1	cunoaștere	1. Să cunoască: 1.1. factorii care condiționează formarea și menținerea calității mărfurilor; 1.2. proprietățile și valoarea de consum, indicii și cerințele către calitatea mărfurilor; 1.3. legislația și actele normative în domeniul comerțului și calității mărfurilor; 1.4. regulile, metodologia și metodele determinării și aprecierii calității, standardizării și certificării mărfurilor; 1.5. factorii formării și modificării, caracteristicile și indicii analizei sortimentului mărfurilor, formarea sortimentului comercial; 1.6. metodele studierii cererii consumatorilor și cercetărilor de marketing, modalitatea elaborării și implementării politicii de marketing; 1.7. ordinea și modul evidenței mărfurilor, realizării contractelor;	A, C A, C A, C A, C A, B A, C A, C
2	executare, aplicare a cunoștințelor, management al activităților	2. Să aplice cunoștințele teoretice la soluționarea problemelor practice din domeniile merceologiei și comerțului 3. Să efectueze recepția mărfurilor conform cantității și calității, să determine și să aprecieze calitatea mărfurilor	B B
3	asigurarea calității	4. Să elaboreze mecanisme de asigurare a calității mărfurilor	B, C, E
4	etice	5. Să posede etică și morală superioară	B-D
5	învățare	6. Să revizuească și să-și îmbunătățească în mod individual cunoștințele în domeniile merceologiei, comerțului, economiei etc.	E
6	management a personalului	7. Să creeze o atmosferă calmă, sănătoasă în colectiv și relații de lucru productive 8. Să evalueze obiectiv colaboratorii, să determine și aprecieze punctele forte și punctele slabe a fiecărui angajat	D B, C

7	gestionarea resurselor	9. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale și resurselor financiare	B
8	gestionarea informației	10. Să selecteze și să prelucereze informația, aplice metode cantitative și calitative de analiză a informației 11. Să organizeze un sistem informațional dinamic și eficient	B, C
9	cercetare	12. Să elaboreze o lucrare aplicativă întru soluționarea unei probleme din domeniul merceologiei sau comerțului	B, C, E
10	proiectare	13. Să coordoneze și finalizeze realizarea proiectelor	B, C

Ciclul II, studii superioare de masterat

1	cunoaștere	1. La finalizarea ciclului II masterandul trebuie să posede toate competențele și capacitățile trasate, scontate (prevăzute) pentru ciclul I (de licență), precum și să posede: 1.1. cele mai avansate cunoștințe teoretice și practice specializate din domeniul merceologiei și comerțului; 1.2. cunoștințe extinse, aprofundate și capacități de înțelegere, care creează baza pentru originalitate în dezvoltarea și aplicarea ideilor, inclusiv în contextul cercetărilor merceologice; 1.3. realizările științei și tehnicii în domeniile comerțului și merceologiei; 1.4. factorii și legitățile formării și menținerii calității mărfurilor la toate etapele ciclului vital 1.5. metodologia cercetării științifice în domeniul merceologiei și comerțului; 1.6. regulile și mecanismul elaborării, formulării și adoptării deciziilor; 1.7. legitățile și tehnicile organizării și gestionării activităților comerciale, de achiziționare, vamale ș.a.; 1.8. legislația în domeniul protecției consumatorului de mărfuri și servicii comerciale.	A, C, E A A, B A, C, E A-C, E A-E A-C, E A
---	-------------------	--	--

2	executare, aplicare a cunoștințelor, managementul activităților	2. Să demonstreze competențe de aplicare a cunoștințelor și capacităților de înțelegere, de soluționare a problemelor atât din domeniul studiat, cât și în împrejurări noi sau necunoscute, în contexte înrudite sau multidisciplinare 3. Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a unității de comerț / de achiziții / de depozitare-păstrare 4. Să organizeze și gestioneze activități comerciale / de achiziționare / păstrare-depozitare / expertiză a mărfurilor 5. Să asigure monitorizarea formării, menținerii și modificării calității mărfurilor la toate etapele ciclului vital	B, C B, C B B, C
3	asigurarea calității	6. Să efectueze managementul calității mărfurilor	B-D
4	etice	7. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în procesul muncii și studiului	C
5	învățare	8. Să dezvolte noi cunoștințe și deprinderi ca răspuns la provocările generate de evoluția tehnicii și științei	A, E
6	management a personalului	9. Să demonstreze capacități de formare și dirijare a echipei, inclusiv interdisciplinare, în activitatea autonomă	B-D
7	gestionarea resurselor	10. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a activităților întreprinderii / organizației	B
8	gestionarea informației	11. Să comunice eficient ideile, problemele și soluțiile lor, atât audienței specializate, cât și celei nespecializate utilizând și tehnologiile informaționale	D
9	proiectare	12. Să organizeze și să asigure realizarea proiectelor	B, D
10	cercetare	13. Să demonstreze originalitate în dezvoltarea și aplicarea ideilor, inclusiv în contextul cercetării merceologice	A-C

Doctorat

1	cunoaștere	1. La finalizare, doctorandul trebuie să posede toate competențele și capacitățile trasate, scontate (prevăzute) pentru ciclurile I-II de studii superioare, precum și să cunoască: 1.1. modalitatea analizei critice, evaluării și sintezei ideilor noi și complexe, specializate și avansate în științele merceologice, comerciale și economice; 1.2. legitățile extinderii sau redefinirii cunoștințelor și/sau practicilor profesionale existente în comerț, merceologie și alte domenii conexe; 1.3. informațiile noi și interdisciplinare în domeniile merceologiei, comerțului și domeniile conexe; 1.4. modalitățile integrării cunoștințelor noi sau interdisciplinare pentru a diagnostica problemele din sfera merceologiei și comerțului;	A, C A, C A A, C
2	cercetare	2. Să posede metodele moderne de cercetare multilaterală a proprietăților și sortimentului mărfurilor de consum 3. Să analizeze critic, evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe 4. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al merceologiei și comerțului care conduce la noi cunoștințe și soluții procedurale 5. Să aplice proiecte de cercetare în domenii specifice ale merceologiei și comerțului 6. Să analizeze, prezinte și evalueze rezultatele cercetării	A-B C B, C B C-D
3	asigurarea calității	7. Să asigure calitatea efectuării cercetărilor și prelucrării rezultatelor	B, C
4	etice	8. Să reflecteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora	C, D
5	învățare	9. Să sintetizeze, formuleze și asimileze cunoștințe noi în baza cercetărilor, realizărilor științei și tehnicii	B, C, E
6	proiectare	10. Să propună proiecte de implementare în domeniile merceologiei și comerțului a realizărilor științei și tehnicii	B-D

7	gestionarea informației	11. Să descopere surse noi de informații în domeniile merceologiei și comerțului 12. Să gestioneze eficient informația dobândită	B, C B
8	executare, aplicare a cunoștințelor, management al activităților	13. Să demonstreze leadership și inovație în contexte de muncă și studiu necunoscute, complexe și imprevizibile care solicită rezolvarea problemelor implicând mulți factori care interacționează, în condițiile în care unii dintre aceștia se schimbă și nu pot fi anticipați 14. Să demonstreze abilități de management și executare a proiectelor complexe de activitate în domeniile merceologiei și comerțului	B, C B-D
9	management a personalului	15. Să elaboreze strategii de dezvoltare profesională 16. Să organizeze și dirijeze echipe de cercetare	B, C B-D
10	gestionarea resurselor	17. Să asigure și gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale și financiare necesare cercetării	B, C

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum”

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs cât și prin utilizarea adecvată a activităților de predare-învățare-evaluare.

Ciclu I, studii superioare de licență

nr. crt	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	I. Fundamentale	F	40-60																				
1	Teoria economică (micro- și macroeconomie)	FO	10	+		+				+			+	+	+					+	+	+	+
2	Matematica economică	FO	5	+		+				+	+			+									
3	Bazele merceologiei	FO	5	+	+	+	+	+	+		+		+			+				+	+	+	+
4	Informatica economică	FO	5	+												+						+	+
5	Statistica	FO	5	+						+	+	+										+	+
6	Management	FO	4	+						+	+												
7	Limba străină de afaceri	GO	8								+					+							+
	Etc.																						
	II. Generale	G	Până la 10																				
1	Bazele informaticii	GO	2	+									+						+				
2	Correspondența economică	GO	3											+	+	+							
	Etc.																						
	III. Socio-umaniste	U	18-25																				
1	Integrare economică și economie europeană	UO	3			+					+		+									+	
	Etc.																						

Nr. crt.	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	19	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20						
	IV. De specialitate	S	40-75																										
1	Merceologia produselor alimentare	SO	5	+								+						+		+								+	
2	Merceologia mărfurilor nealimentare	SO	5	+			+		+	+	+	+	+	+		+		+									+		
3	Analiza senzorială și certificarea calității mărfurilor	SO	4	+	+	+		+	+									+											
4	Economia întreprinderilor de comerț	SO	4	+						+	+	+						+											
5	Practica de producție	SO	9																+	+	+					+	+		+
6	Practica de licență	SO	6		+													+			+					+	+		
7	Examene și teze de licență	SO	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+									+	+	+	+

Ciclul II, studii superioare de masterat

În primul an se oferă atît pentru masteratul de cercetare, cît și pentru cel de profesionalizare un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Anul I

nr. crt	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																		
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Bazele expertizei mărfurilor	O	5	+	+	+	+	+	+					+			+		+			+
2	Managementul calității	O	5	+	+	+		+	+	+				+			+		+			+
3	Concepte și tendințe contemporane în teoria și practica merceologică	O	5	+	+	+	+	+	+	+				+			+		+			+
4	Expertiza mărfurilor de larg consum	O	5	+	+	+	+							+				+				
5	Marketing strategic	O	5	+	+	+	+	+	+	+	+	+										+

II. Masteratul de profesionalizare (anul II)

nr. crt	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Comerțul cu amănuntul	O	5	+	+	+	+		+	+	+			+			+		+		+		+
2	Comerțul cu ridicata	O	5	+	+	+	+	+				+											+
3	Comerțul electronic	O	5	+	+	+	+		+	+					+		+	+					+
4	Altele																						
5	Stagiu de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
6	Teză de master	O	30	+	+													+	+	+	+	+	+
7	La alegere	A	5																				
8	Total		60																				

III. Masteratul de cercetare (anul II)

nr. crt	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+				+				+		+		+		+		
2	Metode calitative de cercetare economică	O	5	+	+	+					+				+				+			+	
3	Altele	O	5																				
4	Stagiu de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
5	Teză de master	O	30	+	+	+											+	+	+	+	+	+	
6	La alegere	A	5																				
7	Total		60																				

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	cod	Finalități de studii																			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+		
Tehnologii informaționale în economie	O						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Limba străină	O			+			+	+			+		+			+	+	+	+		
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Doctoratul

nr. crt.	Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite SNCS (ECTS)	Finalități de studiu (numărul de ordine a competenței din descrierea de mai sus)																			
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Informatica în domeniul merceologiei / comerțului	O	Nu se acordă											+		+							
2	Teoria și metodologia cercetării în domeniul merceologiei / comerțului	O	Nu se acordă	+	+	+	+	+	+							+					+	+	
3	Merceologia mărfurilor alimentare (nealimentare) / Economia, organizarea și tehnologia comerțului / Marketingul și logistica	O		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+				+	+	
4	Teza de doctor	O		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

3.3. Procesul de consultare

La ciclurile I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență, respectiv de masterat (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență), tezei de masterat (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor. Consultanți importanți la ciclurile I-II sînt Departamentul Comerțului al Ministerului Economiei și Comerțului și Moldcoop-ul.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii este evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului I sau II în baza metodei „assessment center” – a soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La doctorat, consultanți importanți sînt Academia de Științe a Moldovei și Departamentul Comerțului al Ministerului Economiei și Comerțului care elaborează direcțiile strategice ale sferei științei, dezvoltării și inovării pe termen mediu și lung.

Procesul de consultare cuprinde următoarele direcții:

- Înmatricularea solicitanților la studii universitare și postuniversitare în baza contractelor cu agenții economici;
- Încheierea acordurilor cu întreprinderi și organizații de profil comercial și de producere privind pregătirea specialiștilor cu indicarea cerințelor vis-a-vis de abilitățile profesionale ale absolvenților;
- Elaborarea și perfecționarea programelor de studii în concordanță cu cerințele înaintate de agenții economici;
- Organizarea stagiilor de perfecționare a cadrelor didactice în cadrul întreprinderilor și organizațiilor de comerț și de producere;
- Încadrarea reprezentanților din comerț în evaluarea cunoștințelor și abilităților absolvenților la susținerea examenelor și tezei de licență, tezei de masterat;
- Colaborarea cu agenții economici în vederea antrenării absolvenților în activitatea profesională, organizării târgurilor locurilor de muncă;
- Coordonarea investigațiilor științifice și rezultatelor cercetărilor cu întreprinderile și organizațiile de comerț și de producere a mărfurilor.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare profesională în domeniul 369 Merceologie și comerț, specialitatea 369.1 Merceologie și Comerț

Ciclul	1 credit ECTS = 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECST, durata 2 ani
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul 369 Merceologie și comerț, specialitatea 369.1 Merceologie și comerț

Ciclul	ECTS = 25-30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECST, în unele cazuri în programele MBA-90 și 60 credite
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

În țările CSI, Polonia, România, Cehia, Italia, Japonia și altele, respectivul domeniu de formare profesională și specialitatea menționată sînt percepute / oferite la fel ca și în Republica Moldova cu unele specificări direcționate sau spre tehnologizare, sau spre economie.

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării profesionale va include atât metodele tradiționale (prelegeri, seminare, lecții practice și de laborator), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive (orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativă, inventivitate și creativitate).

În procesul de instruire se va pune accentul pe metodele activ-participative (interactive), care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii lor pentru o activitate profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare a instruirii flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de dezvoltare, axată pe formarea de capacități operaționale, procese psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimbări de mentalități (prelegeri, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod special, pentru diferitele situații, metode și procedee precum: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstorming, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, studiul individual independent.

Studiul individual va fi asigurat de sistemul de tutorat.

La masterat, procesul de predare-învățare se bazează preponderent pe activitatea de studiere în grup și în cadrul atelierelor de lucru, unde se analizează și se sintetizează informația relevantă din domeniul *Merceologiei și comerțului*. Masteranzii vor participa la cercetările efectuate în cadrul laboratoarelor științifice ale catedrei de specialitate și instituției de învățământ superior.

Instruirea prin doctorat se va efectua preponderent în mod individual, supravegheată și îndrumată de conducătorul științific.

Cunoștințele, competențele și aptitudinile beneficiarilor sînt evaluate în cadrul testărilor, examenelor curente și finale, susținerea rapoartelor privind practica de producție, de licență (de masterat), a tezei de finalizare (de licență, de masterat, de doctor în științe).

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către student (masterand, doctorand) în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- r) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de consolidare a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- s) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

În procesul de formare profesională se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

- **Evaluare inițială**, care se realizează la începutul cursului, în scopul stabilirii nivelului de pregătire a celui evaluat pentru studierea disciplinei respective. Se realizează prin intermediul chestionării și conversației;
- **Evaluarea formativă**, care presupune verificări sistematice și se efectuează prin următoarele activități:
 - controlul curent la temă se realizează la fiecare seminar (lecție practică, de laborator) în formă scrisă sau orală și prin prezentarea referatelor la temă;
 - testări – se efectuează două testări în semestru, la fiecare disciplină (curs) de studiu, în scris sub formă de test-grilă sau oral, în termenele stabilite de decanatul facultății;

Evaluarea finală sau sumativă este mai complexă. Controlul gradului de însușire a materiei predate, în faza finală, se efectuează prin examene, desfășurate în conformitate cu regulamentele în vigoare. Evaluarea finală generală se efectuează prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluările curente, testări și examen.

Prezentăm trei metode oportune pentru asigurarea calității predării – învățării – evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Merceologiei și comerțului*.

Studiul de caz reprezintă o metodă de predare atunci cînd cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din practica merceologică și comercială (exemplu: studiul de caz axat pe organizații, firme sau întreprinderi poate aborda teme diverse precum punerea în practică a unor strategii sau politici,

elemente diverse de organizare a comerțului, aprovizionare cu mărfuri și păstrarea lor, cultura deservirii comerciale, calitatea sau sortimentul mărfurilor, procese de schimbare și inovare).

Scopul acestei metode interactive, valoroasă din punct de vedere euristic și aplicativ constă în:

- realizarea contactului participanților cu realitățile complexe, autentice din domeniul *Merceologiei și comerțului*, pentru familiarizarea acestora cu aspectele posibile și pentru a le dezvolta capacitățile decizionale, operative, optime și abilitățile de a soluționa eventualele probleme;
- verificarea gradului de operaționalitate a cunoștințelor însușite, a priceperilor și deprinderilor, a comportamentelor, în situații limită;
- sistematizarea și consolidarea cunoștințelor, autoevaluarea din partea fiecărui participant în parte, a gradului de aplicabilitate a acestora în situațiile create;
- educarea personalității, a atitudinilor față de ceilalți participanți și față de cazul respectiv, tratarea cu maturitate a situațiilor;
- exersarea capacităților organizatorice, de conducere, de evaluare și decizie asemeni unei situații reale.

Proiectul este o metodă de învățare activă, participativă care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi, capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare și consolidarea abilităților sociale ale studenților (masteranzilor, doctoranzilor). Este deosebit de util atunci când se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților (masteranzilor, doctoranzilor).

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- identificarea unei probleme / teme / subiect (exemplu: cum poate fi asigurat un sistem de management al calității mărfurilor în sfera producerii și în sfera circulației);
- culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- evaluarea soluțiilor și alegerea variantei optime.

În funcție de tema aleasă există și un al cincilea pas în care se trece efectiv la aplicarea soluției pentru care s-a optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. Eseul este o metodă de evaluare atunci când se solicită de la cel evaluat să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gândire de ordin superior și care este foarte potrivit pentru realizarea unui obiectiv de genul: luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții. Prezentăm un set de criterii care poate fi utilizat în evaluarea eseurilor:

- teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- argumente clare și raționale;
- exemple sugestive și pertinente;

- informații (detalii, date) specifice și relevante;
- logică bună;
- structură coerentă;
- concluzii plauzibile;
- scriere clară (vizibilă);
- originalitate.

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității procesului de învățământ se efectuează în concordanță cu standardele educaționale naționale și europene și se va realiza prin:

- implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității (satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate);
- evaluare internă și externă a calității programelor de formare în baza următoarelor criterii de evaluare: relevanță, valoarea praxiologică, stabilirea finalităților învățării, posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, valoarea științifică, corelarea dintre rezultatele învățării și metodele de predare-învățare, nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, productivitatea programei;
- implementarea și realizarea sistemului complex de management al calității procesului didactic (de învățământ) în instituția de învățământ superior;
- elaborarea standardelor de formare profesională calitative pentru domeniul dat;
- asigurarea unui feed-back permanent de consultare a clienților externi (angajatori, părinți, absolvenți), clienților interni (studenți, cadre didactice etc.) și altor parteneri de interese specifice (autorități naționale, comunități profesionale etc.) în scopul modificării ofertei educaționale;
- autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională;
- monitorizarea competenței studenților (masteranzilor) la etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților;
- flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin ore flexibile și introducerea învățământului la distanță;
- identificarea și soluționarea problemelor legate de nevoile de instruire a solicitanților;
- evaluarea sistematică a calității procesului de instruire care se va realiza atât la orele de studiu cât și în afara lor de către personalul didactic de înaltă calificare;
- evaluarea calității instruirii prin aprecierea activității profesorilor de către studenți (efectuarea sondajelor în rândurile studenților privind calitatea procesului de studii și profesionalismul cadrelor didactice);
- dezvoltarea resurselor umane și materiale, pentru a asigura un mediu educațional favorabil, creativ, productiv și eficient;
- evaluarea randamentului academic, care se caracterizează prin:

- reușita curentă și finală a studenților;
- ponderea absolvenților din numărul celor înmatriculați;
- ponderea absolvenților încadrați în câmpul muncii în primul an după finisarea studiilor;
- gradul de capacitate a absolvenților de a se autoinstrui de-a lungul vieții, apreciat prin auditul intern și cel extern;
- valoarea resurselor și crearea condițiilor didactico-metodice de realizare a procesului de învățământ apreciat prin auditul intern, care include și asistările reciproce ale profesorilor la orele de curs, seminare, practice și laborator, și cel extern;
- acreditarea în modul stabilit a domeniului de formare profesională și specialității date.

Instrumentul prin care este asigurată mobilitatea studenților (masteranzilor) este reprezentat de SNCS (ECTS), implementat la toate specialitățile în toate instituțiile de învățământ universitar din țară.

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

Învățămînt Superior

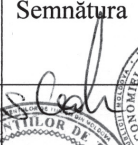
Domeniul de formare profesională

812 Turism

Programul de formare profesională

812.1 Turism

Instituția coordonatoare - Academia de Studii Economice din Moldova

Nr. d/o	Instituția/organizația structura	Persoana	Funcția/titlu/grad științific/didactic	Semnătura	Data
1.	Ministerul Economiei al Republicii Moldova	Ciobanu Sergiu	Viceministru Ministerul Economiei		08.12.2010
2.	Asociația Națională a Agențiilor de turism	Botnari Sevastian	Președinte		08.12.2010
3.	Sindicatul Educației și științei	Mihai Paic	Membru al Biroului Executiv		08.12.2010
4	Agenții economici				
4.1.	Agencia de turism „Cristas M”	Munteanu Svetlana	Director general		8.12.2010
4.2.	Hotel „Dacia”	Sirițanu Constantin	Director general		8.12.2010

Coordonator elaborare: Turcova Elena, dr. hab., prof.univ.,
șef-catedră „Turism și servicii hoteliere”

1. Introducere în domeniul de formare profesională

Evoluțiile sociale contemporane bazate pe noile tehnologii informaționale pun în evidență exigențe complexe privind formarea profesională în sistemul învățământului superior.

Domeniul *Turism* are scopul de a pregăti specialiști pentru industria turistică.

Turismul reprezintă o parte integrantă a economiei mondiale, fiind considerat una dintre cele mai complexe industrii din lume. Cercetările specialiștilor în domeniu ne demonstrează că turismul este un sector vital al economiei la nivel național și internațional, avînd tendințe de creștere continuă.

Formarea profesională a cadrelor din turism impune utilizarea conceptului de transdisciplinaritate, care implică cunoașterea fenomenului turistic prin conexiuni disciplinare. Complexitatea abordărilor în cadrul formării profesionale trebuie să permită specialiștilor posedarea cunoștințelor și abilităților la nivelul cerințelor actuale ale industriei turismului pe plan mondial.

În condițiile extinderii procesului de globalizare în turism este important ca planurile de studii la specialitate să fie elaborate în conformitate cu concepțiile și principiile UNESCO privind dezvoltarea durabilă a societății umane, care pot fi promovate și înțelese doar prin sistemul transdisciplinar al învățământului turistic.

Prestația turistică impune cerințe specifice în formarea cadrelor din domeniu, ceea ce implică o abordare holistică, netradițională, în obținerea continuă de abilități profesionale.

1.1. Descrierea generală a domeniului *Turism*

Domeniul *Turism* are scopul de a pregăti specialiști pentru activitățile de administrare și conducere a companiilor turoperatoare, a agențiilor de turism, a unităților hoteliere.

La nivelul întreprinderilor din industria turismului specialiștii din domeniul *Turism* sînt responsabili pentru buna desfășurare a tuturor activităților: organizarea procesului de elaborare a produselor turistice, vînzarea și distribuția produselor turistice, elaborarea itinerariilor în turismul intern și internațional, conducerea departamentelor funcționale în hoteluri (vînzări front-ovicce, personal ș.a.)

În ciclul 1 de licență este realizată următoarea specialitate în acest domeniu:

1. *Turism*. Specialiștii pregătiți pentru organizarea, planificarea și conducerea activității atît la nivelul întreprinderilor din industria turismului, cît și la nivel național trebuie să fie capabili să elaboreze politici și strategii de dezvoltare economică durabilă a turismului, proiecte de amenajare turistică teritorială, documente normative din domeniul serviciilor turistice.

Pentru a realiza cu succes această pregătire profesională, este necesar să se creeze un *mediu educațional adecvat, calitativ și productiv, centrat pe student*, care se va baza pe următoarele principii de organizare a formării:

- crearea unui sistem de învățare autentic, apropiat de domeniul turismului și relevant intereselor persoanei, pentru realizarea obiectivelor proiectate cum ar fi însușirea de cunoștințe, formarea de deprinderi și de competențe personale și profesionale;

- îmbinarea aspectelor de natură teoretică cu cultivarea unor abilități legate de realitățile activităților din domeniul turismului;
- structurarea demersurilor educaționale pe concepția “învăță acționînd” și dezvoltarea unor dexterități de ordin practic;
- valorificarea unor tehnici moderne de instruire, inclusiv de dezvoltare a creativității.

1.2. Caracteristici cheie

Nivelul	Licență-(ciclul I)	Masterat (ciclul II)	Doctorat
Durata studiilor	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)	2 ani învățămînt de zi. Pot fi organizate studii de masterat la distanță, cu condiția că instituția organizatoare este autorizată/acreditată pentru forma respectivă de studii. Durata studiilor de masterat organizate ca învățămînt la distanță, exprimată în credite de studiu transferabile, va fi aceeași ca și durata studiilor la învățămînt de zi.	3 ani (4 ani pentru învățămîntul cu frecvență redusă)
Credite de studiu ECTS	180 credite	120 credite	Nu se aplică
Forma de organizare	Învățămînt la zi, învățămînt cu frecvență redusă (învățămînt la distanță)	Învățămînt de zi	Învățămînt de zi, învățămînt cu frecvență redusă

Condiții de acces	Diploma de BAC, diploma de colegiu, diploma de studii superioare	Admiterea la studiile superioare de masterat se realizează pentru absolvenții ciclului I, deținători ai diplomelor de licență. Absolvenții învățământului superior, deținători ai diplomelor de licență sau echivalente, eliberate pînă în anul absolvirii primei promoții de studenți înscriși în ciclul I, în conformitate cu prevederile art.27 al Legii învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995, au dreptul sa participe la concursul de admitere la studii superioare de masterat în aceleași condiții.	Diplomă de master, diplomă de licență obținută pînă în anul 2008
Precondiții	Realizarea finalităților învățământului liceal	Înscrierea la concursul de admitere la studii superioare de masterat se face la același domeniu de studiu realizat la ciclul I. În cazul în care candidatul solicită înscrierea la studii de masterat de cercetare la alt domeniu decît cel în care deține diploma de licență, drept condiție pentru accesul la programul solicitat se va stabili acumularea a cel puțin 30 de credite la disciplinele fundamentale și de specialitate, determinate de instituția organizatoare de masterat.	Media diplomei nu mai joasă de 8.0 și nota la specialitate de cel puțin 9.0.

Stagii de practică	Cu titlu obligatoriu: practica de specialitate, practica de licență	- Persoanele înscrise la studii superioare de masterat, fără experiență practică, imediat după absolvirea ciclului I de studii superioare, vor realiza un stagiu practic în volum de 10 la sută din numărul total de credite. Persoanelor cu experiență practică demonstrată, de cel puțin 2 ani în domeniul respectiv, li se va atribui numărul stabilit de credite, în baza evaluării competențelor și recunoașterii experienței practice de către catedra/ catedrele de profil.	Nu se realizează
Reguli de examinare și evaluare	În procesul de formare se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare: 1. evaluarea inițială (testarea, observarea, chestionarea, conversația); 2. evaluarea formativă (observarea, eseu, proiect de grup, chestionarea, evaluarea reciprocă, prezentarea, rezolvarea unei situații problemă, testarea, portofoliul, demonstrarea etc.) 3. evaluarea sumativă, (portofoliul, testul, raportul, proiectul, examenul etc.) Stabilirea notei finale se face prin ponderarea rezultatelor obținute la evaluarea curentă, testări și examene.	Similar cu ciclul anterior, dar se va folosi în mod deosebit evaluarea participativă, care are la bază responsabilitatea divizată între student și profesor. Metode: - autocorectarea sau corectarea reciprocă, - aprecierea reciprocă, - aprecierea în comun	Cinci examene de doctorat (din ele două la specialitate) și 3 referate științifice pe problematica tezei de doctorat, atestarea la finele fiecărui an

Modalități de evaluare finală	Susținerea examenului de licență (la proba fundamentală Teoria economică) și la specialitate (Economie și Management în Turism) și a tezei de licență	Susținerea tezei de master	Susținerea tezei de doctor
Certificare	Diploma de licență	Diploma de master	Diploma de doctor
Titlul acordat	Licențiat în servicii publice	Master în servicii publice	Doctor în economie la specialitatea 521.03 – Economie și management în domeniul de activitate
Drepturi pentru absolvenți	– Participarea la concursul de admitere la masterat; – Angajarea în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale. – Oportunități educaționale (LLL)	– Participarea la concursul de admitere la masterat în alte domenii – Participarea la concursul de admitere la doctorat – Angajarea în instituțiile de învățământ superior, în instituțiile de cercetări științifice, în întreprinderi și organizații din diverse ramuri ale economiei naționale – Oportunități educaționale (LLL).	– Realizarea postdoctoratului; – Oportunități educaționale și de cercetare – (LLL).
Autorizarea programelor	Senatul instituției, Ministerul Educației	Senatul instituției și coordonarea cu Ministerul Educației	Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare

2. Titluri (calificări) și ocupații

2.1. Descrierea calificării

Ciclul	Titluri acordate / componente specifice
Licență	Licențiat în servicii publice. Realizarea eficientă a obiectivelor specialității le permite absolvenților o integrare socio-profesională de succes. Pregătirea specialiștilor oferă cunoștințe în următoarele: A. Turism Teorie economică (microeconomia: cererea și oferta, teoria comportării consumatorului; costurile de producție, teoria producției; Profitul și pragul de rentabilitate; Macroeconomia: piața muncii, stabilirea prețurilor și procesele inflaționiste, piața monetară , cheltuieli guvernamentale și datoria de stat, balanța de plăți externe), Matematică economică (funcții de mai multe variabile și aplicațiile lor; ecuații diferențiale și aplicațiile lor, elemente de algebră liniară; programarea liniară și aplicațiile ei în economie), informatică economică (Word, Exel, Acces), Contabilitate (bazele contabilității, contabilitatea întreprinderii etc.), Marketing (Mediul de marketing al întreprinderii, Piața în viziunea de marketing, Cercetări de marketing, Politici de marketing), Bazele antreprenoriatului (Antreprenorul – promotorul micilor afaceri, Identificarea ideilor de afaceri și evaluarea oportunităților, Elaborarea planului de afaceri, Deschiderea propriei afaceri, Dezvoltarea și gestiune afacerii mici, Încetarea activității unei afaceri mici). Componenta de formare a abilităților și competențelor de specializare va include asimilarea cunoștințelor complexe, care îi permite viitorului specialist să înțeleagă, să cunoască și să poată coordona activități din diferite sectoare ale industriei turismului. Această componentă se referă la următoarele: Gestiunea resurselor turistice: (Resurse turistice și potențialul turistic, Resurse turistice naturale, Resurse turistice antropice), Economia turismului (Circulația turistică, organizarea activității turistice, Piața turistică), Tehnica operațiunilor de turism (Conținutul și conceperea produsului turistic, Agenții economici în turism, Comercializarea și promovarea produsului turistic, Tehnica construirii unui itinerar turistic).

Masterat	Master în servicii publice Competențele obținute la ciclul de licență sînt dezvoltate prin cursurile speciale, cu orientare verticală, în care masteranzii își vor aprofunda cunoștințele obținute la ciclul I și a cursurilor cu orientare pe orizontală, interdisciplinare, menite să dezvolte competențele sistemice specifice ciclului. Programul de master este orientat într-o dublă direcție, în funcție de tipul de masterat: spre dezvoltarea competențelor de cercetare, pentru masteratul de cercetare, și competențe instrumentale și profesionale pentru masteratul profesional. Ciclul II conține programe de studii în care se vor asimila cunoștințe și se vor forma competențe, ținînd cont de specializare. În primul an se oferă un set comun de competențe fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare. În anul 1, se vor forma competențe fundamentale în următoarele domenii: Turism durabil (Criteriile Organizației Mondiale a Turismului privind dezvoltarea durabilă, Experiența internațională de dezvoltare a turismului durabil, Criterii de dezvoltare durabilă a proiectelor turistice), Gestiunea întreprinderii de turism (Turismul ca domeniu antreprenorial, Forme de organizare a întreprinderilor de turism, Sistemul funcțional al întreprinderii de turism) etc. În anul 2, se vor forma competențe fundamentale, ținînd cont de specializări și tipul masteratului, în următoarele domenii: A. Masterat profesional Gestiune hotelieră (Elementele proiectului hotelier, Inginerie hotelieră, Gestiunea activităților operaționale în hotel.), Strategii și politici în turism (Rolul statului în turism, Politici macroeconomice în turism, Planul turistic – instrument al politicii turistice) etc. B. Masterat de cercetare Gestiunea cercetărilor în economie; Proiect de cercetare.
Doctorat	Doctor în economie. Doctoratul presupune 2 componente de organizare – didactică și științifică. În cadrul primei etape doctoranzilor le sînt dezvoltate aptitudini prin intermediul unor module disciplinare obligatorii (metodologii și metode de cercetare, gestiunea cercetărilor, reguli de elaborare și publicare a lucrărilor științifice, etica științifică) și opționale (aptitudini de comunicare, lucrul în rețea și în echipă, gestiunea financiară a cercetării, liderism, gestiunea timpului, gestiunea carierei). Pentru etapa științifică cerința de bază este publicarea lucrărilor științifice și susținerea tezei de doctor în economie.

2.2. Ocupațiile tipice pentru absolvenții în domeniul *Turismului*.

Domenii de specializare	Categorii / grupuri de profesii pe domenii de activitate	Lista profesiilor conform specializării
Ciclul I, studii superioare de licență		
Specialitatea: Turism	Servicii publice (turism)	– economist – agent de turism – agent de vânzări în companiile turope-ratoare sau în agențiile de turism
	Industria turismului	– specialist în organizarea activităților de turism
	Administrație publică de specialitate	– funcționar în administrația de spe-cialitate de nivel local – funcționar ocupat cu evidența și coordona-rea întreprinderilor din industria turismului – funcționar ocupat cu inventari-erea resurselor turistice
	Industria hotelieră	– manageri în compartimente funcționa-le din hoteluri (front-office, serviciul mar-keting, vânzări, logistică hotelieră)
Ciclul II, studii superioare de masterat		
A. Masterat profesional	Servicii publice (turism)	– manager - specialist a diferitor comparti-mente din turism și industria hotelieră – șef de serviciu marketing, vânzări, logistică hotelieră
	Industria turismului	– manager coordonator front-office din hotel
	Industria hotelieră	– coordonator al compartimentelor de spe-cialitate la Agenția Turismului – conducător ai compartimentelor de dezvoltare științifico – tehnică din domeniul turismului – conducător de întreprinderi din industria turismului – profesor în învățământul secundar general
Doctorat		
521.03 Economie și management în domeniul de activitate	Servicii publice (turism)	– top-manager în domeniul industriei turismu-lui și administrației publice de specialitate – consultant în problemele adminis-trării afacerilor din turism
	Administrație publică de specialitate	– cercetător științific – cadru didactic în învățământul secundar general și în învățământul superior universitar de specialitate
	Cercetare Învățământ	

2.3. Rolul domeniului *Turism* în alte programe de formare

Turismul reprezintă o parte integrantă a economiei mondiale, cu o pondere de 10,4 % din PIB-ul mondial, 12,2 % din totalul exporturilor internaționale și 8,3 % din numărul total de locuri de muncă. Complexitatea industriei turistice mondiale se reflectă prin influență directă și indirectă asupra altor domenii: economic, social, politic, ecologic.

Misiunea învățământului superior se realizează prin formarea specialiștilor competenți, care cunosc și înțeleg diferite aspecte ale economiei mondiale.

În acest sens, unele unități de cursuri de la specialitatea *Turism* au impact asupra programelor de pregătire a specialiștilor în domeniul economiei: Economie mondială și Relații Economice Internaționale, Contabilitate, Marketing și logistică, Economie generală.

3. Finalitățile de studii și competențe – descriptori de nivel pe cicluri

3.1. Descrierea finalităților de studiu și a competențelor

Competențe - cheie generice	Ratingul în funcție de importanță		
	Licență	Masterat	Doctorat
Capacitatea de aplica cunoștințele în practică	2	7	6
Capacitatea de soluționare a problemelor	3	6	7
Capacitatea de a învăța	1	4	5
Creativitatea	9	3	1
Spirit de inițiativă și antreprenoriat	8	5	8
Capacitatea de gândire strategică	10	2	2
Capacitatea de lucru în echipă	6	10	10
Capacitatea de lucru individual	5	9	3
Capacitatea de analiză și sinteză	4	1	4
Abilități de comunicare scrisă și orală	7	8	9

Ciclu I, studii superioare de licență

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
3	cunoaștere	1. Să demonstreze cunoștințe funcționale în următoarele domenii: 1.1 Management – organizarea activităților organizației din domeniul turismului; 1.2. Piețe – dezvoltarea și funcționarea piețelor de servicii turistice; 1.3. Clienți – așteptările clientului, servire și orientare; 1.4. Finanțe – managementul finanțelor, utilizarea contabilității și altor sisteme financiare; 1.5. Oameni – managementul și realizarea pe plan profesional a persoanelor în cadrul organizațiilor; 1.6. Sisteme informaționale – dezvoltarea, managementul și exploatarea sistemelor informaționale și impactul lor asupra organizațiilor; 1.7. Tehnologii informaționale și de comunicare – cunoașterea și utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în domeniul turismului și serviciilor hoteliere;	A,C
2	conducerea activităților	2. Să inițieze o afacere 3. Să asigure desfășurarea activităților în conformitate cu legile și normele stabilite 4. Să ajusteze activitatea la cerințele clienților 5. Să adopte decizii optime în condiții de certitudine, incertitudine, risc 6. Să propună și să implementeze transformări pozitive în activitate 7. Să analizeze mediul intern și extern al organizației	B,C A,B B,C B,C B,C B,C
1	conducerea oamenilor	8. Să se conducă pe sine 9. Să evalueze în mod consecvent propriul proces de învățare și să-și identifice nevoile de învățare 10. Să sporească eficiența propriei activități	E B,D,E B,D

4	gestionarea resurselor	11. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale 12. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor financiare	B B
5	gestionarea informației	13. Să dobândească și să utilizeze optim informația în formă orală, scrisă, gestuală în limba maternă și străină 14. Să aplice metode cantitative și calitative de analiză a informației 15. Să conducă ședințe	D B,C D
6	etice	16. Să elaboreze judecăți bazate pe cunoașterea problematicei sociale și etice care apar în muncă sau studiu	C
7	proiectare	17. Să elaboreze proiecte	B,C
8	cercetare	18. Să elaboreze o lucrare aplicativă ce se referă la soluționarea unei probleme din domeniul managementului	C,E
9	asigurarea calității	19. Să construiască și să aplice mecanisme de asigurare a calității	B,C

Ciclul II, studii superioare de masterat

Competențe pentru specialitate

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare studentul/studenta trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
6	cunoaștere	1. Să utilizeze cunoștințe teoretice și practice specializate, avansate în domeniul <i>Turismului</i> 2. Să demonstreze capacități analitice privitoare la cunoștințele din domeniul <i>Gestiunii și dezvoltării turismului</i> 3. Să analizeze critic teoriile, concepțiile și principiile care stau la baza turismului ca domeniu	A,C A,C A,C
2	conducerea activităților	4. Să elaboreze planuri strategice și tactice de dezvoltare a întreprinderilor din domeniul turismului 5. Să organizeze dezvoltarea organizației 6. Să demonstreze leadership în contexte de muncă sau de studiu; 7. Să stabilească politici de marketing turistic	B,C B,C B,C B,C

1	conducerea oamenilor	8. Să demonstreze autonomie în procesul de învățare și muncă 9. Să se autoevalueze și să facă reflecții asupra activităților colegilor 10. Să motiveze și să determine oamenii la acțiune 11. Să evalueze și să îmbunătățească performanța strategică a echipelor	E D B,C,D C,D,E
7	gestionarea resurselor	12. Să elaboreze bugete generale ale organizației din domeniul turismului 13. Să contribuie la asigurarea cu resurse financiare și materiale a proiectelor organizației din domeniul turismului	B,C B,C
5	gestionarea informației	14. Să colecteze și să interpreteze date relevante pentru rezolvarea problemelor 15. Să comunice eficient utilizând și tehnologiile informaționale	D D
8	etice	16. Să răspundă problematicilor sociale, științifice și etice care apar în muncă și studiu	C
3	proiectare	17. Să proiecteze și să planifice afacerile în funcție de priorități (de a elabora strategii, obiective, de a anticipa activitatea și rezultatele)	B,C
4	cercetare	18. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare, pentru a elabora o analiză a problemelor întâlnite pe bază de cercetare	C
9	asigurarea calității	19. Să construiască și să aplice sisteme de asigurare a calității	B,C

DOCTORAT

Ratingul în funcție de importanță	Denumirea succintă a competențelor specifice	Descrierea competențelor <i>La finalizare doctorandul/doctoranda trebuie să fie capabil/ă:</i>	Nivelul descriptorilor de la Dublin
7	cunoaștere	1. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe, specializate și avansate în științe economice (domeniul Turism); 2. Să extindă sau să redefinească cunoștințele și/sau practicile profesionale existente în domeniul Turism sau alte domenii conexe; 3. Să integreze cunoștințe din domenii noi sau interdisciplinare pentru a elabora o diagnoză a problemelor din domeniul <i>Turismului</i> ;	A,C A,C A,C

6	conducerea activităților	4. Să demonstreze leadership și inovație în contexte de muncă și studiu 5. Să adopte decizii strategice într-un mediu complex	C D
5	conducerea oamenilor	6. Să demonstreze un nivel ridicat de înțelegere și aplicare a proceselor de învățare 7. Să organizeze echipe de cercetare și să soluționeze conflictele și să construiască consensul	C,E D
8	gestionarea resurselor	8. Să asigure și să gestioneze utilizarea eficientă a resurselor materiale necesare cercetării	B
4	gestionarea informației	9. Să dobândească informații și să le gestioneze 10. Să comunice cu autorități profesionale, cu comunități de specialiști	B,C,D D
3	etice	11. Să reflecteze asupra normelor sociale, a relațiilor interpersonale și să acționeze în vederea îmbunătățirii acestora	C
2	proiectare	12. Să propună proiecte de implementare a rezultatelor cercetărilor	C
1	cercetare	13. Să elaboreze publicații științifice originale 14. Să conceapă și să elaboreze proiecte de cercetare într-un domeniu specific al managementului turismului care conduc la noi cunoștințe și soluții procedurale 15. Să analizeze critic, să evalueze și să sintetizeze idei noi și complexe 16. Să aplice proiectul de cercetare într-un domeniu specific al managementului din industria turistică 17. Să demonstreze capacitatea de inovare a metodelor de cercetare științifică 18. Să prezinte și să evalueze rezultatele cercetării	C,D C C C C D
9	asigurarea calității	19. Să satisfacă anumite nevoi și cerințe social-economice prin activitatea sa	C,D

3.2. Corelația „Finalități de studiu și competențe - curriculum” domeniul *Turism*

Finalitățile se vor realiza prin valorificarea conținutului unităților de curs, dar și prin utilizarea adecvată a activităților de predare – învățare – evaluare.

Ciclu I, studii superioare de licență

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalitățile studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
I. Fundamentale	F	40-60																			
Teorie economică (Micro- și macroeconomie)	O	10	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Matematică economică	O	5	+	+	+							+									
Informatică economică	O	5	+																		
Bazele contabilității	O	4	+										+		+				+		+
Statistica	O	4																			
Marketing	O	5	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dreptul afacerilor	O	4	+	+			+	+	+	+	+	+	+								
Finanțe	O	5	+						+	+	+		+						+		+
Limba străină (fr., eng.)	O	4	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+			+					
II. Generale	G	Până la 10																			
Ecologie și protecția mediului	O	2	+	+				+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+
Correspondență economică	O	4		+	+	+			+				+		+	+					
III. Socioumane	U	18-25																			
Filosofie	O	5	+	+	+		+	+		+					+						
IV. De Specialitate	S	40-70																			
Turism																					
Gestiunea resurselor turistice	O	6	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Geografia turismului	O	3	+			+	+				+	+			+	+	+
Economia turismului	O	5		+		+	+				+	+				+	
Marketing turistic	O	5	+	+									+		+		
Tehnica operațiunilor de turism	O	5	+	+	+						+	+					
Sisteme informatice în turism	O	3	+	+	+										+	+	+
Tehnologia operațiilor hoteliere	O	5	+	+	+	+	+				+	+					
Analiza economico- financiară	O	4	+		+	+					+				+		
Proiect economic	O	4-5	+	+	+	+											
Practica de producție	O	9	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+
Practica de licență	O	6	+	+	+	+										+	+
Examenul de licență, Teza de licență	O	5															

Ciclul II, studii superioare de masterat

În primul an se oferă atât pentru masteratul de cercetare cât și pentru cel de profesionalizare un set comun de unități de curs fundamentale. În anul doi, masteranzii vor alege masteratul profesional sau cel de cercetare.

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Metodologia cercetărilor economice	O	5		+	+		+						+	+						+	+
Turism durabil	O	5	+			+	+			+	+	+									
Gestiune hotelieră	O	5	+			+	+	+		+			+	+	+	+	+				
Altele	O	25																			
La alegere	A	20				+	+	+						+	+						
TOTAL		60																			

Doctorat

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Finalități de studii																		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Istoria și metodologia cercetării economice	O	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	
Tehnologii informaționale în economie	O					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
Limba străină	O			+			+	+		+		+				+	+	+		
Disciplina la specialitate	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Referatul științific	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de doctor	O	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Masterat profesional (anul doi)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Gestiunea destinațiilor turistice	O	5	+												+	+	+		+	+	
Strategii și politici în turism	O	5																			
Amenajarea turistică teritorială	O	5	+							+	+	+	+	+			+	+			
Altele	O	5	+								+	+									
Stagiu de practică	O	10	+	+					+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	
Teza de master	O	30	+	+	+														+	+	
La alegere	A	5					+	+								+	+	+			
TOTAL		60																			

Masterat de cercetare (anul doi)

Unitatea de curs (modulul)	Cod	Credite ECTS	Finalități de studii																		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Metode cantitative de cercetare economică	O	5	+		+	+		+	+	+	+	+								+	+
Metode calitative de cercetare economică	O	5	+	+	+	+	+					+	+							+	+
Altele	O	5																			
Stagiu de practică	O	10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Teza de master	O	30	+	+	+	+														+	+
La alegere	A	5				+	+	+							+						
TOTAL		60																			

3.3. Procesul de consultare

La ciclul I și II procesul de consultare are loc în cadrul elaborării și perfecționării programelor de studii (forma expertizei), în cadrul organizării practicii de producție și de licență (forma acordurilor corespunzătoare), în timpul susținerii examenului de licență (probele și teza de licență) (forma participativă) și elaborarea unor programe de studii cu destinație specială la comanda angajatorilor.

O metodă eficientă de colaborare cu angajatorii ar fi evaluarea competențelor practice ale absolvenților ciclului II în baza soluționării situațiilor de caz propuse absolvenților de către angajatori.

La doctorat, un consultant important este Academia de Științe a Moldovei, care elaborează direcțiile strategice a sferei științei și inovației pe termen mediu și lung.

4. Volumul de muncă și ECTS

4.1. Volumul de muncă pentru programul de formare în domeniul *Turism*

Ciclul	1 credit ECTS= 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	180 ECTS, durata 3 ani
II (Masterat)	120 ECTS, durata 2 ani
Doctorat	Nedeterminat, durata 3-4 ani

4.2. Orientări și diferențe în Spațiul European al Învățământului Superior în domeniul *Turism*

Ciclul	ECTS = 25 – 30 ore de lucru ale studentului
I (Licență)	De regulă, 180 ECTS
II (Masterat)	De regulă, 120 ECTS, în unele cazuri în programele MBA-90 și 60 credite
Doctorat	Programele de doctorat au o durată de 3-4 ani, problema introducerii ECTS este în discuție

5. Învățarea, predarea și evaluarea

Ansamblul metodelor și procedeele didactice utilizate în procesul formării vor fi atât metodele tradiționale (prelegeri și seminare), modificate și completate în funcție de obiectivele propuse, cât și metodele moderne, interactive, orientate spre cultivarea interesului, motivației, activismului, colaborării sociale, spiritului de organizare, inițiativei, inventivității și creativității.

În procesul de studii se va pune accent pe metodele activ-participative (interactive) care sporesc potențialul intelectual al beneficiarilor prin angajarea unui efort personal în actul învățării și pregătirii studenților pentru o viață profesională activă și creativă. Se vor utiliza forme de organizare flexibile și diversificate, specifice naturii conținuturilor și desfășurării activității cu adulții, care asigură o învățare formativă, operațională, acțională, de dezvoltare, axate pe formarea de capacități operaționale, procese psihice, deprinderi, atitudini, convingeri, valori, idealuri și aspirații, schimb

bări de mentalități (prelegerii, seminare, instruirea asistată de calculator, laboratoare și ateliere etc.). Se vor îmbina în mod specific, pentru diferitele situații metode și procedee cum sînt: studiul de caz, jocul de rol, conversația euristică, dezbateri, brainstorming, problematizarea, investigația, proiectul, explorarea din unghiuri de vedere multiple, discuția panel, argumentarea și contra argumentarea, învățare academică independentă etc.

Susținerea personală a fiecărui student va fi asigurată de sistemul de tutoriat.

Evaluarea va viza eficacitatea activităților educaționale prin prisma raportului dintre obiectivele proiectate și rezultatele obținute de către studenți în activitatea de învățare. Ea se va realiza de către profesori și va viza nu numai cunoștințele, ci și competențele, capacitățile și atitudinile.

Evaluarea va avea o funcție pedagogică complexă:

- a) din perspectiva celui evaluat – de stimulare, de întărire a rezultatelor, de formare a unor abilități, de conștientizare a propriilor posibilități, de orientare profesională pozitivă;
- b) din perspectiva celui care evaluează – de apreciere a eficienței celor întreprinse de el și a modificărilor necesare pentru realizarea plenară a obiectivelor.

Prezentăm mai jos trei metode oportune pentru asigurarea calității predării-învățării-evaluării în procesul formării competențelor specifice domeniului *Turism*.

1. **Studiul de caz** reprezintă o metodă de predare atunci cînd cadrul didactic îi confruntă direct pe studenți cu o situație reală, autentică, luată drept exemplu tipic, reprezentativ pentru un set de situații și evenimente problematice din *Turism*. (*Exemplu: studiu de caz axat pe organizații, firme sau instituții din turism poate aborda teme diverse precum punerea în practică a unor strategii sau politici, elemente diverse de management, cultura de organizație, procese de schimbare și inovare*).

2. **Proiectul** este o metodă de învățare activă, participativă care presupune și încurajează transferul de cunoștințe, deprinderi capacități, facilitează și solicită abordările interdisciplinare, și consolidarea abilităților sociale ale studenților. Este deosebit de util atunci cînd se urmărește accentuarea caracterului practic/aplicativ al învățării și apropierea între discursul teoretic și experiența de viață a studenților.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea următoarelor etape:

- Culegerea, organizarea, prelucrarea și evaluarea informațiilor legate de problema sau tema aleasă;
- Elaborarea unui set de soluții posibile ale problemei;
- Evaluarea soluțiilor și deciderea către cea mai bună variantă.

În funcție de tema aleasă, există și al cincilea pas în care studenții trec efectiv la aplicarea soluției pentru care au optat, ceea ce presupune elaborarea unui plan de implementare, cu etape, resurse, responsabilități, modalități de evaluare a rezultatelor obținute.

Proiectul poate fi realizat individual sau în grup.

3. **Eseul** poate fi o metodă de evaluare atunci cînd solicită studenților să construiască / producă un răspuns liber (text) în conformitate cu un set de cerințe date. Eseul angajează capacități de gîndire de ordin superior și care este foarte potrivită pentru

realizarea unui obiectiv de genul luarea unei poziții într-o chestiune controversată și susținerea acelei poziții.

Prezentăm un set de criterii care poate fi utilizat în evaluarea eseurilor:

- Teze bine definite și corecte din punct de vedere conceptual;
- argumente clare și raționale;
- exemple sugestive și pertinente;
- folosește informații (detalii, date) specifice și relevante;
- logică bună;
- structură coerentă;
- concluzii plauzibile;
- scriere clară (lizibilă);
- originalitate.

Exemplu de temă pentru un eseu: „Efectele crizei economice asupra dezvoltării turismului.”

6. Sporirea calității

Asigurarea și sporirea calității se va face prin:

- implementarea unui program anual de audit intern a ofertei educaționale din perspectiva următorilor factori ai calității: *satisfacerea nevoilor beneficiarilor, eficacitate, eficiență*;
- evaluarea internă și externă a calității programelor de formare în baza următoarelor criterii de evaluare: *Relevanța, Valoarea praxiologică, Stabilirea finalităților învățării, Posibilitatea de a evalua rezultatele finale ale programei, Posibilitatea de a asigura evaluarea continuă a învățării, Corelarea dintre rezultatele învățării și unitățile de conținut, Valoarea științifică, Corelarea dintre rezultatele învățării și metodele de predare-învățare, Nivelul cerințelor față de resursele materiale necesare, Productivitatea programei*;
- asigurarea unui feed back permanent de consultare a *clienților externi* (angajatori, părinți, studenți), *clienților interni* (studenți, cadre didactice, manageri etc.) și al altor *parteneri de interes specifici* (autorități naționale, comunitatea etc.) în scopul modificării ofertei educaționale;
- autoevaluarea și evaluarea reciprocă a personalului implicat în formarea profesională;
- monitorizarea competenței studenților în etapele de pregătire și cele finale ale absolvenților;
- flexibilizarea modalităților de participare la formarea profesională, prin orare flexibile și introducerea învățământului la distanță;
- dezvoltarea resurselor umane și materiale pentru a asigura un mediu educațional plăcut și productiv.